

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้จะขอเสนอวรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ออกเป็น 4 ส่วนดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
 - แนวคิดเกี่ยวกับความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรม
 - แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทางด้านอาชญากรรม
 - แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
2. สภาพปัญหาอาชญากรรมในเขตเทศบาลนครนครปฐม
3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดในการศึกษา

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้สึกหวาดกลัวอาชญากรรม

ในสภาพของสังคมไทยปัจจุบันนี้ มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนอยู่มากมายหลายประเภทที่จัดเป็นอันตรายต่อสังคม ซึ่งเราสามารถวินิจฉัยได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่สืบเนื่องมาจากการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์บรรทัดฐานของสังคม และพฤติกรรมเบี่ยงประเภทหนึ่งที่เรียกว่า อาชญากรรม ก็เป็นพฤติกรรมที่ผันแปรไปจากบรรทัดฐานทางสังคมและเป็นพฤติกรรมที่มีข้อกำหนดห้ามไว้ในกฎหมายอาญา ซึ่งถือว่าการกระทำที่กฎหมาย (บรรทัดฐานของสังคม) บัญญัติไว้ว่าเป็นความผิด และคนในสังคมได้พิจารณาแล้วว่าเป็นสิ่งอันตราย หรือรบกวนสังคม เพราะสังคมได้รับความกระทบกระเทือนจากการกระทำของผู้ประพฤติผิดที่สร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นแก่ชีวิต ร่างกายหรือทรัพย์สิน และที่สำคัญคือ มีผู้รับเคราะห์หรือเหยื่อของอาชญากรรมเกิดขึ้น จนสังคมต้องมีกฎเกณฑ์มาดำเนินการลงโทษผู้กระทำผิด เพื่อให้ประชาชนและสังคมดำรงอยู่ต่อไปได้ ดังนั้นปัญหาอาชญากรรมจึงเป็นปัญหาสังคมที่อยู่ในความสนใจของประชาชนอย่างมากและอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมก็มีอยู่มากมายหลายประเภท (กนกพร บุปพาชาติ, 2539, น. 9-16) ซึ่งเราสามารถจะพิจารณาได้จากชนิดของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม โดย Elias ได้จำแนก

อาชญากรรมออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ไว้หลายประเภท เช่น อาชญากรรมที่รุนแรง (สะเทือนขวัญ) อาชญากรรมบุคคล อาชญากรรมทรัพย์สิน อาชญากรรมองค์กร อาชญากรรมมืออาชีพ อาชญากรรมคอปกขาว อาชญากรรมนิติบุคคล อาชญากรรมทางเพศ อาชญากรรมในครอบครัว และการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน นอกจากนี้แล้วยังมีอาชญากรรมทางการเมือง เช่น ลัทธิ ช่มชู้ให้กั้วด้วยการฆ่าและการก่อจลาจล หรืออาจอยู่ในรูปแบบอาชญากรรมของรัฐ เช่น การ ข้อราษฎรบังหลวง เป็นต้น ซึ่ง Elias ได้เน้นว่า อาชญากรรมที่รุนแรงที่สุด จะสร้างปฏิกิริยา ตอบโต้จากประชาชนได้อย่างเต็มที่ เพราะเขาได้พิจารณาแล้วว่ามันเป็นสิ่งที่สร้างความเสียหาย ให้เกิดขึ้นแก่ส่วนรวม ซึ่งเราจะพบว่าอาชญากรรมชนิดนี้มักจะเป็นอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการ ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ร่างกาย หรือชีวิตของบุคคล เช่น การฆาตกรรม การทำร้ายร่างกาย การ ช่มชู้ การปล้นทรัพย์ หรือชิงทรัพย์ เป็นต้น อาชญากรรมเหล่านี้จะสร้างความหวาดกลัวให้แก่ ประชาชนได้อย่างมาก ซึ่งโดยนัยลึก ๆ แล้วมันเป็นความหวาดกลัวความรุนแรงที่อยู่ในน้ำมือของ คนแปลกหน้า หรืออาจกล่าวได้ว่าความหวาดกลัวอาชญากรรมเป็นความกลัวที่อยู่บนพื้นฐานของ ความกลัวคนแปลกหน้ามากกว่าความกลัวว่าจะได้รับบาดเจ็บ หรือเสียชีวิตจากสถานการณ์นั้น ๆ เพราะโอกาสที่จะได้รับบาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุหรือโรคร้ายต่าง ๆ มีจำนวนมากกว่า อาชญากรรมเสียอีก ซึ่งก็มีคนเพียงไม่กี่คนเท่านั้นที่จะอธิบายว่าอันตรายจากอุบัติเหตุ เป็น ปัญหาสำคัญของชาติบ้านเมืองเหมือนอย่างกับปัญหาของอาชญากรรม เพราะปัญหา อาชญากรรมไม่เพียงแต่จะสร้างความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินเท่านั้น แต่ยังสามารถส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของบุคคลได้ ทั้งคนที่เคยเป็นเหยื่อและไม่เคยเป็น เหยื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่ของผู้หญิงด้วยแล้ว มักจะพบรายงานอยู่เสมอ ๆ ว่า เป็นผู้ที่มีความหวาดกลัวอาชญากรรมมากกว่าเพศชาย เนื่องจากพวกเธอเป็นผู้ที่มีความอ่อนแอทางด้าน ร่างกาย ความสามารถในการป้องกันตนเองก็มีน้อย และมักจะถูกจู่โจมโดยผู้กระทำผิดที่เป็น ผู้ชายเสียเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากความไม่เท่าเทียมกันทางเพศและการกระจายอำนาจในสังคมที่ เสริมแรงให้ผู้ชายสามารถครอบงำผู้หญิงได้ด้วยการกระทำ หรือคุกคามอย่างรุนแรง ซึ่งผู้หญิงเอง ก็รับรู้ถึงผลร้ายและความเสียหายของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้อย่างดี อย่างเช่น การ ช่มชู้ ดูเหมือนจะเป็นอาชญากรรมที่ก่อให้เกิดความหวาดกลัวได้มากที่สุด เพราะเป็นการ กระทำที่ใช้เวลาพอสมควร เมื่อเทียบกับอาชญากรรมประเภท ลัก ชิง ปล้น และสามารถเกิด ร่วมกับอาชญากรรมอื่น ๆ ได้ด้วย นอกจากนี้ การช่มชู้ไม่เพียงแต่จะปรากฏร่องรอยความบอบ ข้ำทางร่างกายเท่านั้น แต่ยังมีผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้ตกเป็นเหยื่ออีกด้วย ซึ่งมักจะพบว่า ผู้ตกเป็นเหยื่อจะมีจิตใจที่เศร้าหมอง ไม่เบิกบาน วิตกกังวลและหวาดกลัวอยู่เสมอ แม้เหตุการณ์

ผ่านไปหลายปีแล้วก็ตาม ความรู้สึกเหล่านี้ก็ยังคงมีอยู่และระบบกระบวนการยุติธรรม ก็ไม่สามารถที่จะช่วยบรรเทาความรู้สึกทุกข์ทรมานเหล่านี้ลงไปได้ ส่วนอาชญากรรมที่เกี่ยวกับการลักทรัพย์ก็มีส่วนช่วยในการปลุกจิตสำนึกของผู้หญิงเกี่ยวกับการสูญเสียเป็นจำนวนเงิน ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งที่เพิ่มความหวาดกลัวให้เกิดขึ้นได้

ความหวาดกลัวอาชญากรรมนี้ เราอาจจะกล่าวได้ว่าเป็นมิติของอารมณ์ความรู้สึกที่แสดงออกมาทางทัศนคติ และภาวะจิตวิทยาที่ถูกปลุกขึ้นมาโดยสามัญสำนึกที่สื่อให้เห็นถึงความเสี่ยงของบุคคล และเมื่อบุคคลได้ยึดถือความเชื่อเกี่ยวกับอาชญากรรมขึ้นมาแล้ว เขาก็จะมีความรู้สึกว่าตนเองมีโอกาสสัมผัสกับอันตราย ซึ่งในทางจิตวิทยา ได้อธิบายความกลัวนี้ว่า เป็นความหวาดกลัวที่ถูกปลุกหรือกระตุ้นขึ้นมาจากการเผชิญหน้ากับบางสิ่งบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับอันตราย จนสามารถวัดได้อย่างประจักษ์แจ้ง จากอาการทางร่างกายที่บ่งบอกถึงความหวาดกลัวที่กำลังเกิดขึ้น เช่น อัตราการเต้นของหัวใจที่เร็วขึ้น มุมมองของสายตาคาที่แคบลง ความดันโลหิตที่สูงขึ้น การไหลเวียนของเส้นเลือดที่ไปหล่อเลี้ยงกล้ามเนื้อเพิ่มมากขึ้น ปฏิกริยาจากอวัยวะภายในลดการควบคุมโดยตรง ทั้งหมดนี้เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการต่อสู้หรือการหลบหนีที่เป็นไปโดยอัตโนมัติ แต่ในการวัดความหวาดกลัวอาชญากรรมโดยการสำรวจนั้น จำเป็นจะต้องยืนอยู่บนพื้นฐานของการพิจารณา ความคิดเห็นของประชาชนที่มักจะสำรวจในเรื่องของความหวาดกลัวที่พวกเขาได้เคยประสบเหตุการณ์อาชญากรรมมาก่อน หรือมีความคิด ความเชื่อเกี่ยวกับความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการรับรู้ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่แวดล้อมตัวบุคคลอยู่ ซึ่งการรับรู้ที่นั้นอาจจะถูกหรือผิดจากสภาพความเป็นจริงก็ได้ แต่จะมีผลต่อความหวาดกลัวของประชาชน จึงทำให้นักวิชาการหลายท่านได้พยายามนิยามความหวาดกลัวอาชญากรรมออกมาในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ ความหวาดกลัวอาชญากรรมจะเป็นระดับหรือจำนวนของความวิตกกังวลเกี่ยวกับอาชญากรรมโดยทั่ว ๆ ไปของบุคคล ซึ่งจะนิยมใช้ตัวชี้วัดตัวเดียวโดด ๆ จนทำให้นักวิจัยในยุคหลัง ๆ เริ่มพยายามที่จะสร้างตัวชี้วัดในลักษณะอื่น ๆ ขึ้นมาใช้บ้าง ส่วนในเรื่องของการแสดงออกของประชาชนต่อความหวาดกลัวอาชญากรรม ตามรายงานต่าง ๆ มักจะพบว่า มีเหตุผลมาจากเงื่อนไขอื่น ๆ มากกว่าจะมาจากตัวอาชญากรรมโดยตรง และยังพบว่า ในกลุ่มของผู้หญิงและคนสูงอายุ ดูเหมือนจะเป็นกลุ่มที่ได้รับความทุกข์ ความเดือดร้อนจากปัญหาอาชญากรรมมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ ในขณะที่อัตราการตกเป็นเหยื่อของพวกเขาอยู่ในระดับต่ำ แต่การแสดงออกของความกลัวภัยอยู่ในระดับสูง จนน่าสงสัยว่าความหวาดกลัวอาชญากรรมจะเป็นเหตุผลจริง ๆ ของการก่อให้เกิดปฏิกริยาตอบโต้ต่ออาชญากรรมขึ้น

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหวาดกลัวอาชญากรรมของผู้หญิงจะเป็นตัวช่วยสะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์อาชญากรรม ความเปราะบางของร่างกาย ข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรม การตกเป็นเหยื่อ และเงื่อนไขต่าง ๆ ที่แวดล้อมพวกเธออยู่ เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความหวาดกลัวขึ้นมาได้ และเมื่อความหวาดกลัวเกิดขึ้นแล้ว พวกเธอก็จะพยายามเลือกใช้พฤติกรรมต่าง ๆ ที่จะสามารถช่วยปกป้องเธอให้พ้นจากอาชญากรรมได้ ซึ่งในเรื่องนี้ดูเหมือนจะเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย และมักจะพบว่าผู้หญิงจะมีการจำกัดขอบเขตของการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ของเธอมากกว่าผู้ชายด้วย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่ตนเองมากที่สุด ฉะนั้นเมื่อผู้หญิงมีความหวาดกลัวอาชญากรรมขึ้นมา พวกเธอก็จะมีปฏิริยาตอบสนองต่อการคุกคามของอาชญากรรมในลักษณะต่าง ๆ ที่ล้วนแล้วแต่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและความกระตือรือร้นในสังคมของพวกเธอ

จากการศึกษาเกี่ยวกับปฏิริยาตอบสนองต่ออาชญากรรมของผู้หญิงจะพบว่าพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจะเป็นพฤติกรรมที่ถูกนำมาใช้กันมากที่สุด อย่างในเรื่องของการล็อคประตูหน้าต่างอย่างแน่นหนา การนำอาวุธติดตัวไว้ป้องกันอันตราย การหาระบบเตือนภัยมาใช้ หาเพื่อนร่วมเดินทาง และพยายามเลือกใช้รถส่วนตัวมากกว่ารถประจำทางในเวลาจำเป็น เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีพฤติกรรมการป้องกันตัวล่วงหน้าอีกรูปแบบหนึ่ง คือ การพยายามแยกตัวออกจากสังคมซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่ต้องการหลีกเลี่ยงการตกเป็นเหยื่อโดยไม่ให้ตนเองมีโอกาสสัมผัสกับความเสี่ยง เช่น การไม่ออกไปนอกบ้านในเวลากลางคืน ลดการออกไปเยี่ยมญาติหรือเพื่อน ๆ ลง ลดการออกไปแสวงหาความบันเทิงนอกบ้าน เป็นต้น หรือในกรณีที่ไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงการออกไปนอกบ้านได้ บางคนก็อาจจะใช้กลยุทธ์ในการใช้ถนนหนทางอย่างรอบคอบและระมัดระวังตัว เช่น การสวมรองเท้าที่พร้อมจะวิ่งหนีได้อย่างสะดวก หรือเลือกที่นั่งในรถโดยสารด้วยการสังเกตผู้ที่อยู่รอบข้างอย่างระแวดระวัง หรือเมื่อต้องเข้าไปอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่คุ้นเคย แผลงตาออกไปก็จะมีการตรวจตราอย่างถี่ถ้วน คอยจับฟังเสียงผิดปกติต่าง ๆ อยู่เสมอ สิ่งเหล่านี้เป็นการกระทำที่เกิดขึ้นมาอย่างอัตโนมัติ เพื่อให้แน่ใจว่าบริเวณนั้นมีความปลอดภัยหรือไม่ หากพบว่าในบริเวณนั้นมีผู้รักษาความปลอดภัยคอยดูแลอยู่ พวกเธอก็จะมีความเชื่อมั่นมากขึ้นในการที่จะดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของพวกเธอต่อไป และจากความสามารถพิเศษบางอย่างในตัวผู้หญิงอันเนื่องมาจากสามัญสำนึกที่คอยควบคุมตนเอง จะทำให้พวกเธอคำนึงถึงความปลอดภัยและพร้อมที่จะล่าถอยไปจากสภาพแวดล้อมนั้นได้ทันที หากเธอประเมินแล้วว่าจะมีอันตรายเกิดขึ้น

เราจะเห็นได้ว่าเมื่อผู้หญิงเกิดความหวาดกลัวอาชญากรรมขึ้นมาก็มักจะมีปฏิกิริยาอันเป็นการตอบสนองต่ออาชญากรรมในลักษณะต่าง ๆ ที่จะทำให้ตนเองรู้สึกปลอดภัยจากอาชญากรรมได้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามแต่ความสามารถและความสะดวกของบุคคลที่พึงจะปฏิบัติได้ ซึ่ง Garofalo ได้เคยสำรวจความคิดเห็นของสาธารณชนเกี่ยวกับอาชญากรรมในปี 1977 จากจำนวน 13 เมืองใหญ่ในสหรัฐอเมริกาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่รายงานว่า พวกเขาได้กระทำการบางอย่าง อันเป็นการตอบสนองต่ออาชญากรรมหรือความหวาดกลัวของพวกเขา โดยมีสัดส่วนของผู้ตอบที่บอกว่ามีการจำกัดหรือเปลี่ยนแปลงวิถีทางในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของพวกเขา เพราะความหวาดกลัวอาชญากรรมอยู่ในช่วงระหว่าง 27-56 เปอร์เซ็นต์ และยังพบว่า ความถี่ที่พวกเขาได้เคยปฏิบัติในการตอบโต้อาชญากรรม อันได้แก่ การหลีกเลี่ยง และการป้องกันบ้านของตนเองจะเป็นพฤติกรรมที่พบมากที่สุด โดยพวกเขาจะพักอยู่แต่ในบ้านในช่วงเวลากลางคืน และติดตั้งอุปกรณ์ในการล็อกประตูหน้าต่างบ้านอย่างแน่นหนา นอกจากนี้แล้วจากการทบทวนวรรณกรรม ในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลที่แสดงปฏิกิริยาตอบสนองต่ออาชญากรรมของ Du Bow และผู้ร่วมงานของเขาได้แนะนำถึงการที่จะชี้วัดความหวาดกลัวของอาชญากรรมโดยพิจารณาจากปฏิกิริยาในการตอบโต้ต่ออาชญากรรม ซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 5 ประเภทด้วยกัน คือ

1. การหลีกเลี่ยง (avoidance) การหลีกเลี่ยงเป็นการกระทำที่พยายามจะลดการออกจากที่พักหรือลดการเดินทางของตนเอง เพื่อให้โอกาสของการเผชิญหน้ากับอาชญากรรมมีน้อยที่สุด หรือหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เชื่อว่า มีความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้สูง

2. พฤติกรรมการป้องกัน (protection behavior) เป็นพฤติกรรมที่พยายามจะเพิ่มการขัดขวาง หรือต้านทานการตกเป็นเหยื่อซึ่งสามารถจะพิจารณาได้ 2 วิธี คือ

- 2.1 วิธีการป้องกันบ้าน เป็นการกระทำที่พยายามทำให้บ้านของตนเองปลอดภัยมากที่สุด ซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับจัดซื้ออุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ประติษฐานออกมาขาย หรือสร้างกลไกอันเป็นอุปายเพื่อใช้ในการป้องกันบ้านและทรัพย์สินของตน

- 2.2 วิธีการป้องกันตนเอง เป็นการกระทำที่ต้องการป้องกันตนเองเมื่อบุคคลต้องออกจากบ้านอย่างไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงได้ ก็พยายามหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะช่วยลดความไม่ปลอดภัยของตนเองลงจากการคาดการณ์ถึงโอกาสที่จะต้องเผชิญหน้ากับอันตรายที่อาจจะคุกคามชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน

3. พฤติกรรมอันเป็นหลักประกัน (insurance behavior) เป็นพฤติกรรมที่พยายามจะทำให้เกิดการสูญเสียต่ำสุด เมื่อต้องตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งมักจะเกี่ยวข้องกับทรัพย์สิน เช่น การไม่สวมใส่ของมีค่าหรือไม่พกพาเงินสดติดตัวเป็นจำนวนมาก เป็นต้น

4. พฤติกรรมการสื่อสาร (communicative behavior) เป็นพฤติกรรมที่มีการให้ข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนความคิดความเชื่อเกี่ยวกับอาชญากรรมร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ได้ตระหนักถึงปัญหาอาชญากรรมร่วมกันว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการช่วยเหลือหรือได้รับการสนับสนุนจากสังคม (social support) ในอันที่จะเพิ่มความเป็นปึกแผ่นแก่สังคมและจะเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถช่วยผ่อนคลายความวิตกกังวล จากความหวาดกลัวในสิ่งที่กำลังคุกคามอยู่ได้

5. พฤติกรรมการมีส่วนร่วม (participation behavior) เป็นการกระทำในอันที่จะให้ความร่วมมือกับผู้อื่น ซึ่งมีแรงจูงใจมาจากอาชญากรรมชนิดใดชนิดหนึ่งหรือจากอาชญากรรมโดยทั่วไป เช่น การเข้าร่วมกับคนอื่น ๆ ในละแวกบ้าน จัดตั้งโปรแกรมรักษาความปลอดภัยอันจะเป็นการช่วยลดความรู้สึกไม่ปลอดภัยของบุคคลลง

ซึ่งต่อมา Jame Garofalo ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตอบสนองต่ออาชญากรรมของ Du Bow และผู้ร่วมงานที่แต่เดิมจำแนกเป็น 5 ประเภท โดยเพิ่มประเภทที่ 6 เข้าไปด้วย ซึ่งจะมีความแตกต่างไปจาก 5 ประเภทแรกในเรื่องของการแสวงหาข้อมูล

6. การแสวงหาข้อมูล (information seeking) ที่เกี่ยวกับการตอบสนองต่ออาชญากรรมมี 2 ชนิดด้วยกัน คือ

6.1 เป็นการแสวงหาข้อมูลจากการถ่ายทอดความคิด ความเชื่อของบุคคลในแหล่งต่าง ๆ โดยปัจเจกบุคคลเหล่านั้นจะมีความกระตือรือร้นในการค้นหาข้อมูลอาชญากรรมทั้งจากการรายงานของสื่อมวลชนและจากการสอบถามเรื่องเกี่ยวกับอาชญากรรมจากคนอื่น ๆ โดยคาดว่าพวกเขาจะมีข้อมูลอาชญากรรมให้กับตนเอง

6.2 เป็นการแสวงหาข้อมูลจากลักษณะของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว โดยบุคคลจะต้องมีความระมัดระวัง ใช้การสังเกต หากมีเหตุการณ์หรือสัญญาณที่บ่งบอกถึงอันตรายที่พร้อมเสมอที่จะหลีกเลี่ยงออกไปจากสภาพแวดล้อมนั้น

ดังนั้นการตอบสนองต่ออาชญากรรมด้วยวิธีการต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยสร้างความรู้สึกปลอดภัยและคลายความวิตกกังวลจากความกลัวอาชญากรรมลงได้ ซึ่งน่าจะเป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมของผู้หญิงได้ว่าพวกเขาที่มีความหวาดกลัวอยู่ในระดับใด จากการกระทำที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมในการหลีกเลี่ยง การป้องกัน การสร้าง

หลักประกัน การสื่อสาร การเข้าร่วม และการแสวงหาข้อมูล ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้วิจัยนำพฤติกรรมทั้ง 6 ประเภท มาใช้เป็นตัวชี้วัดความหวาดกลัวอาชญากรรมในการศึกษาครั้งนี้ โดยมุ่งที่จะทำการศึกษาคความหวาดกลัวอาชญากรรมที่เกี่ยวกับอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ดังนี้ อาชญากรรมประเภทการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ร่างกาย และชีวิตของบุคคล ซึ่งอาชญากรรมพื้นฐานเหล่านี้ เราจะพบได้อยู่ทั่วไปในทุกสังคม เพียงแต่อาจจะมี ความแตกต่างกันไปบ้างในเรื่องของความรุนแรงและความถี่ ดังนั้นในการศึกษาคครั้งนี้จึงได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “ความหวาดกลัวอาชญากรรม” ไว้ดังนี้

ความหวาดกลัวอาชญากรรม หมายถึง ระดับของการแสดงพฤติกรรมอันเป็นปฏิกิริยาตอบโต้ต่ออาชญากรรม ประเภท การฆาตกรรม การข่มขืน การทำร้ายร่างกาย การปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ ลักทรัพย์ ล้วงกระเป๋า และการโจรกรรมรถยนต์หรือจักรยานยนต์ ที่เกิดขึ้นจากคนแปลกหน้าหรือคนไม่สนิทสนมคุ้นเคย โดยจะวัดความหวาดกลัวอาชญากรรมด้วยมิติด้านพฤติกรรม ต่อไปนี้

1. พฤติกรรมการหลีกเลี่ยงจากอาชญากรรม
2. พฤติกรรมการป้องกันอาชญากรรม
 - 2.1 ป้องกันบ้าน
 - 2.2 ป้องกันตนเอง
3. พฤติกรรมอันเป็นหลักประกันเพื่อให้เกิดการสูญเสียต่ำสุด
4. พฤติกรรมการสื่อสารเกี่ยวกับอาชญากรรม
5. พฤติกรรมการเข้าร่วมป้องกันอาชญากรรม
6. พฤติกรรมการแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรม
 - 6.1 แสวงหาข้อมูลจากบุคคลและสื่อมวลชน
 - 6.2 แสวงหาข้อมูลจากสภาพแวดล้อม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทางด้านอาชญากรรม

ความหมายของอาชญากรรม

อาชญากรรม (crime) โดยทั่วไปรู้จักกันดีว่าหมายถึงการกระทำที่ผิดกฎหมาย ก่อให้เกิดความสูญเสียทั้งชีวิต และทรัพย์สิน เป็นเรื่องที่น่ากลัว และร้ายแรง เป็นสิ่งที่ทุกคนไม่ต้องการเข้าไปเกี่ยวข้อง ชาวเกี่ยวกับอาชญากรรมมีปรากฏให้เห็นทั่วไปได้รับรู้แทบทุกวัน โดยผ่าน

ทางสื่อมวลชนต่าง ๆ ขณะที่บางคนอาจจะมีประสบการณ์เกี่ยวกับอาชญากรรมด้วยตนเอง บางคนอาจเคยเป็นผู้กระทำความผิดเสียเอง หรือรู้จักผู้ประกอบอาชญากรรม

ในการให้คำจำกัดความหรือความหมายของ “อาชญากรรม” นั้นจะไม่มี ความหมายที่แน่นอนตายตัวเหมือนการอธิบายคำนามทั่ว ๆ ไป เป็นที่ทราบแล้วว่าวิชาอาชญากรรมเป็นสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์หลายแขนง ดังนั้นการจำกัดความหรือการให้ความหมายจึงขึ้นอยู่กับผู้ให้ความหมายนั้นเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดของศาสตร์แขนงใด ในการพิจารณาความหมายของอาชญากรรมนั้น เราจึงแยกพิจารณาได้ตามศาสตร์หรือสำนักคิดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

อาชญากรรมตามความหมายของสำนักอาชญาวิทยาดั้งเดิม

สำนักคลาสสิก หรือสำนักอาชญาวิทยา ให้ความสำคัญต่อการกำหนดความหมายของอาชญากรรมตามกฎหมาย สำนักนี้ถือว่า การกระทำใด ๆ จะเป็นอาชญากรรมจะต้องมีกฎหมายกำหนดไว้อย่างชัดแจ้งตามหลักกฎหมายที่ว่า “Nullum crimen sine lege” ซึ่งแปลว่า “ไม่มีอาชญากรรมเมื่อปราศจากกฎหมาย” สาเหตุที่สำนักคลาสสิกถือความหมายของอาชญากรรมตามกฎหมาย น่าจะมาจากสาเหตุ 2 ประการ คือ

1. ในสมัยที่สำนักคลาสสิกพัฒนาขึ้นมาขึ้นนั้น เป็นช่วงที่การใช้กฎหมายอาญาในยุโรปและอังกฤษขาดความแน่นอน และไร้ขอบเขต มีการตัดสินประหารชีวิตได้ทุกเมื่อสำหรับทุกความผิด โดยปราศจากกฎเกณฑ์อันเป็นธรรมสำหรับการลงโทษ ดังนั้นสำนักคลาสสิกจึงได้เสนอแนวความคิดในการปฏิรูปการบังคับใช้กฎหมายขึ้น โดยกำหนดให้มีภาระบัญญัติชัดว่า พฤติกรรมใดเป็นอาชญากรรม และมีโทษสถานใดทั้งนี้เพื่อให้การลงโทษแน่นอนและยุติธรรม ดังจะเห็นได้จากที่ ซีซาร์ เบกกาเรีย (Cesare Beccaria, 1764) กล่าวไว้ในเรื่อง An Essay on Punishments ว่า บุคคลทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายดังนั้นไม่ว่าผู้ใดกระทำความผิดในลักษณะเดียวกัน ก็จะต้องได้รับโทษเช่นเดียวกัน นอกจากนั้นเพื่อที่จะให้บุคคลทราบว่าการกระทำผิดเป็นความผิดและมีบทลงโทษ ตัวบทกฎหมายจำเป็นต้องเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรให้แจ้งชัดพอที่บุคคลทั่วไปจะเข้าใจได้

ดังนั้น หากมีกฎหมายระบุแน่ชัดแล้วว่า พฤติกรรมใดเป็นอาชญากรรมและจะต้องถูกลงโทษ ก็ต้องให้บุคคลทั่วไปได้ทราบเสียก่อนจึงจะเป็นธรรม ดังนั้นจะมีอาชญากรรมได้ต้องมีกฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น

2. สำนักคลาสสิกต้องการศึกษาถึง “อาชญากรรม” มากกว่าศึกษาถึงพฤติกรรมทางอาชญากร นอกจากนี้สำนักคลาสสิกยังเน้นในเรื่องการช่มขวัญยับยั้งของกฎหมายอาญากฎหมายอาญาจะมีผลในการช่มขวัญยับยั้งดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อมีการกำหนดไว้แน่ชัดว่า

การกระทำอย่างใดเป็นอาชญากรรมและมีบทลงโทษซึ่งจะทำให้คนทั่วไปเกิดความเกรงกลัวไม่กล้าละเมิดบทบัญญัติดังกล่าว ดังนั้นการมีบทบัญญัติที่แน่ชัดว่าการกระทำใดเป็นอาชญากรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็น เจเรมี เบนแทม (Jeremy Bentham) ให้ความสนใจในเรื่องการป้องกันอาชญากรรมมาก โดยเขาถือว่าคนเราจะมีพฤติกรรมอย่างไรออกมานั้นจะขึ้นอยู่กับผลของการกระทำของเขาว่าคุ้มค่าหรือมีผลได้มากกว่าผลเสียหรือไม่ ดังนั้นการที่กฎหมายจะมีผลในการข่มขู่ยับยั้ง และป้องกันอาชญากรรมได้ก็ต่อเมื่อมีการกำหนดโดยแน่ชัดว่า การกระทำใดเป็นความผิด และมีโทษเท่าใด

อาชญากรรมตามความหมายของสำนักปฏิฐานนิยม

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 และตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ซึ่งเป็นยุคที่วิทยาศาสตร์ธรรมชาติเริ่มเฟื่องฟู วิธีการทางวิทยาศาสตร์ประสบความสำเร็จอย่างงดงามส่งผลให้สามารถนำมาประยุกต์เป็นสิ่งประดิษฐ์ และผลิตผลทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งอำนวยความสะดวกสบายให้กับมนุษยชาติอย่างมาก และลงท้ายด้วยการปฏิวัติอุตสาหกรรม ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ธรรมชาติส่งผลให้นักวิชาการและนักปฏิวัติการเกิดความฝันที่จะนำวิทยาการทางวิทยาศาสตร์มาช่วยแก้ไขปัญหา สังคม เศรษฐกิจ และอาชญากรรมด้วยเช่นกัน ความเชื่อมั่นในหลักการทางวิทยาศาสตร์ก่อให้เกิดแนวคิดใหม่ขึ้นในการที่จะศึกษาปัญหาอาชญากรรมซึ่งเรียกว่า “ปรัชญาวิทยาศาสตร์ทางอาชญาวิทยา” (Criminological positivism) โดยใช้หลักเหตุนำมาซึ่งผล (determinism) เป็นเครื่องกำหนดวิธีการศึกษาค้นคว้าด้านอาชญากรรม กล่าวคือ ปรัชญาวิทยาศาสตร์มีความเชื่อว่าทุกปรากฏการณ์จะเกิดจากสาเหตุ ดังนั้นอาชญากรรมซึ่งเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่งทางสังคมก็จะต้องมีสาเหตุ นักอาชญาวิทยารุ่นใหม่นี้คาดว่า เมื่อทราบถึงสาเหตุอาชญากรรมแล้ว การแก้ไขย่อมสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ใช่โดยการออกกฎหมายและการลงโทษซึ่งสลายกันไป แต่ต้องโดยการหาทางป้องกันที่ต้นเหตุของอาชญากรรม

ปรมาจารย์ของปรัชญาวิทยาศาสตร์นี้ ในระยะต้น ได้แก่ ซีซาร์ โลมโบโรโซ (Cesare Lombroso) ราฟฟาเอล กาโรฟาโล (Raffaele Garofalo) และเอนริโก เฟอร์รี (Enrico Ferri) อย่างไรก็ตามโลมโบโรโซได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้หันเหความสนใจนักอาชญาวิทยาจากอาชญากรรมสู่อาชญากร ตั้งแต่นั้นมาคำถามหลักในหมู่นักอาชญาวิทยาก็คือ ทำไมบุคคลจึงกลายเป็นอาชญากร กล่าวคือ ความสนใจได้มุ่งไปที่ผู้กระทำผิดแทนที่จะเป็นการกระทำผิด เช่น สำนักคลาสสิก

การนำความรู้ด้านชีววิทยาระยะต้นมาใช้ศึกษาเกี่ยวกับผู้กระทำผิด ริเริ่มโดย โลมโบโรโซ กาโรฟาโล และเฟอริรี ชาวอิตาลี โดยเฉพาอย่างยิ่ง โลมโบโรโซเป็นผู้คิดคำว่า “อาชญากรแต่กำเนิด” (Born criminal) และได้พยายามจัดกลุ่มประเภทอาชญากรตามหลักวิทยาศาสตร์ในหนังสือของโลมโบโรโซ (1876) ชื่อ The Criminal Man เป็นเอกสารที่ระบุชัดเจนถึงความพยายามใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อศึกษาอาชญากร นำโดยนักอาชญาวิทยาชาวอิตาลี 3 ท่าน คือ โลมโบโรโซ, กาโรฟาโล และเฟอริรี ได้เสนอแนวความคิดโดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์ในการวิเคราะห์สาเหตุของการกระทำผิด เพราะการที่คนจะกระทำผิดนั้น เกิดจากการที่เขาถูกกดดันและบีบคั้นจากแรงกดดันทางด้านร่างกาย จิตใจ หรือ สภาพสังคม เช่น เกิดจากความบกพร่องทางพันธุกรรมหรือกายภาพ ซึ่งเป็นเหตุให้เขาไม่มีโอกาสที่จะใช้เหตุผลไตร่ตรองคิดถึงผลดีผลเสียก่อนจึงได้กระทำโดยนัยนี้ สำนักนี้จึงหันมาศึกษาตัวอาชญากรมากกว่าศึกษากฎหมายโดยถือว่ากฎหมายและรัฐเป็นสิ่งที่สมบูรณ์อยู่แล้ว แต่สิ่งที่ผิดปกติดูอยู่ที่ตัวผู้ทำผิดหรือผู้ละเมิดกฎหมาย ซึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการอบรมแก้ไข โดยปรับตัวเข้ากับสังคมหรือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกฎหมายได้

การที่นักอาชญาวิทยาสำนักปฏิฐานนิยมสนใจที่จะศึกษาตัวอาชญากรจึงทำให้สำนักนี้มุ่งไปที่การศึกษาพฤติกรรมดังกล่าว และละเอียดที่จะศึกษาถึงความเหมาะสมของกฎหมาย ดังนั้นแนวความคิดของสำนักปฏิฐานนิยม จึงมีอิทธิพลต่อการกำหนดความหมายของอาชญากรรม โดยอาศัยบรรทัดฐานทางสังคมแทนที่จะเป็นกฎหมาย ทั้งนี้เพราะการกำหนดความหมายของอาชญากรรมตามกฎหมายจะเป็นการจำกัดขอบเขตของการศึกษา “พฤติกรรมทางอาชญากรรม” เพราะไม่สามารถศึกษาพฤติกรรมอันเป็นลักษณะสากลของทุกสังคมได้

กาโรฟาโลซึ่งเป็นปรมาจารย์ของสำนักนี้ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมว่า เป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่ขัดต่อความรู้สึกของชุมชน ดังนั้นการกระทำใด ๆ ที่ขัดต่อกฎเกณฑ์ของสังคมจึงถือว่าเป็นอาชญากรรม กาโรฟาโลจึงเสนอให้คำว่า “อาชญากรรม” ได้ ซึ่งก็หมายถึงอาชญากรรมก็คือพฤติกรรมทางอาชญากรรมนั่นเอง จุดสนใจของการศึกษาอาชญาวิทยาในทัศนะของสำนักปฏิฐานนิยมจึงอยู่ที่พฤติกรรมของอาชญากร และทำไมเขาจึงเป็นอาชญากร และการจะตอบคำถามนี้ได้ก็ต่อเมื่อนักอาชญาวิทยาขยายขอบเขตการศึกษาของเขาไปจากข้อจำกัดของความหมายอาชญากรรมตามแนวทางกฎหมายนั่นเอง

การโต้แย้งของแนวความคิดเกี่ยวกับความหมายของอาชญากรรมของสำนักทั้งสองไม่เพียงแต่จะส่งผลกระทบต่อการศึกษาสาเหตุของอาชญากรรมในปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดความโต้แย้งเกี่ยวกับความหมายของอาชญากรรมในปัจจุบันด้วย

อาชญากรรมตามความหมายของกฎหมาย

นอกเหนือจากปรมาจารย์ของสำนักคลาสสิก คือ เบกกาเรีย และเบนแทม ที่ถือการให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยทางกฎหมายแล้ว เจโรมี ไมเคิล (Jerome Michael) และมอร์ติเมอร์ เจ. แอดเลอร์ นับเป็นนักอาชญาวิทยาในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ที่เป็นผู้ยืนยันต่อผู้ในการให้คำจำกัดความของอาชญากรรมตามนัยทางกฎหมายอย่างมั่นคง โดยทั้งสองได้กล่าวยืนยันในหลักการที่ว่า “ไม่มีกฎหมายอาญาก็ไม่มีอาชญากรรม” ดังที่ไมเคิล และแอดเลอร์ กล่าวว่า

ถ้าอาชญากรรมเป็นเพียงตัวอย่างของการกระทำที่ถูกกำหนดโดยกฎหมายอาญาแล้ว สิ่งก็ตามมาก็คือว่า กฎหมายอาญาเป็นบ่อเกิดของอาชญากรรม แต่ไม่ได้หมายความว่ากฎหมายทำให้เกิดพฤติกรรมที่กฎหมายห้าม ถึงแม้ว่าเราจะเห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ก็ตาม แต่ที่จริงแล้วกฎหมายอาญาเพียงให้คำจำกัดความของพฤติกรรมว่าเป็นอาชญากรรมเท่านั้น

ไมเคิล และแอดเลอร์ ได้สรุปว่า คำจำกัดความของอาชญากรรมที่สั้นชัดเจน เป็นไปได้มากที่สุดก็คือ คำจำกัดความที่กำหนดให้อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่ต้องห้ามตามกฎหมายอาญา นอกจากนี้คลาเรนซ์ อาร์. เจฟเฟอรี ได้สนับสนุนแนวทางให้ความหมายอาชญากรรมตามนัยทางกฎหมาย โดยถึงกับประกาศว่า “ที่ไหนเล่าที่ทำให้อาชญากรรมเกิดขึ้น ถ้าไม่ใช่กฎหมายอาญา” เจฟเฟอริยังให้เหตุผลอีกว่า หากเราไม่ใช้กฎหมายเป็นเกณฑ์ในการตัดสินว่าการกระทำใดเป็นอาชญากรรมหรือไม่แล้ว เราจะไม่สามารถบอกได้ว่า ใครเป็นอาชญากรหรือไม่

เฮอริมานน์ มานน์ไฮม์ เป็นอีกผู้หนึ่งที่สนับสนุนให้ใช้คำจำกัดความของอาชญากรรมตามนัยทางกฎหมาย โดยกล่าวว่า “อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมต่อต้านสังคมที่ระบุไว้ในกฎหมายอาญา” นอกจากนี้ เขายังได้ขยายขอบเขตความหมายของอาชญากรรม โดยอาศัยหลักการในกฎหมายแองโกลแซกซอน ซึ่งมีหลักสำคัญ 5 ประการด้วยกัน คือ

1. การกระทำนั้นจะต้องกระทำในขณะที่ผู้กระทำมีสติสัมปชัญญะ มีเจตนา และมีผลร้ายที่เกิดจากการกระทำนั้น
2. การกระทำนั้นจะต้องเป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น อีกนัยหนึ่งกฎหมายย่อมไม่มีผลย้อนหลังไปใช้บังคับการกระทำที่ได้เกิดขึ้นก่อนที่จะมีกฎหมายกำหนดว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด
3. ผู้กระทำจะต้องมีเจตนาร้าย (mens rea) ในการประกอบกรกระทำนั้น
4. จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลร้ายที่เกิดขึ้น
5. การกระทำนั้นจะต้องมีกฎหมายกำหนดโทษไว้อย่างแน่ชัดในขณะที่กระทำผิด

นอกเหนือจากการมองว่าอาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎหมายอาญาแล้ว ยังมีการให้ความหมายของอาชญากรรมลึกลงไปตามนัยของกฎหมายอีกว่า “อาชญากรรม หมายถึง สถานภาพทางกฎหมายที่ถูกกำหนดให้แก่พฤติกรรมใด ๆ หรือบุคคลใด โดยผู้มีอำนาจหน้าที่ในสังคม” ในขณะที่ ริชาร์ด ควินนีย์ ได้กำหนดขอบเขตของสถานภาพทางกฎหมายดังกล่าวว่า พฤติกรรมใด ๆ จะไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรมนอกเหนือจากว่ามีเงื่อนไข 3 ประการ ดังนี้

1. มีการกำหนดอย่างเป็นทางการให้พฤติกรรมนั้นเป็นอาชญากรรม
2. โดยผู้มีอำนาจหน้าที่และหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่
3. ขององค์การทางการเมืองของสังคมนั้น

ดังนั้นโดยนัยนี้ อาชญากรรมจึงหมายถึง การจัดประเภทตามกฎหมายของพฤติกรรม โดยองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในทางการเมืองของสังคม

การให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยทางกฎหมายที่เคร่งครัดยิ่งขึ้นไปอีก น่าจะเป็นของ ริชาร์ด แม็กคอร์กิล (Richard McCorkle) ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมซึ่งแสดงนัยว่า การกระทำใดจะยังไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรมจนกว่าผู้กระทำจะถูกจับกุม พิจารณาคดี และถูกลงโทษ อาชญากรรมในทัศนะของแม็กคอร์กิล หมายถึง การกระทำหรือละเว้นการกระทำ ซึ่งคาดไว้ว่าเป็นของบุคคลที่ถูกลงโทษ โดยผู้มีอำนาจหน้าที่ในทางการเมืองเหนือดินแดนของผู้กระทำหรือละเว้นกระทำโดยนัยนี้จึงเห็นได้ว่าอาชญากรรมมิใช่เป็นเพียงการกระทำที่ถือว่าผิดกฎหมายอาญาเท่านั้น แต่จะต้องเป็นการกระทำที่ผู้กระทำถูกจับกุม และถูกลงโทษด้วย โดยถือตามหลักการกฎหมายที่ว่า “บุคคลยังไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรมจนกว่าศาลจะได้พิพากษาว่าเป็นผู้กระทำผิดจริงตามฟ้อง”

พอล แท็ปปัน (Paul Tappan, 1960) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ยึดถือแนวทางการให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด แท็ปปันประกาศในบทความเรื่อง “ใครคืออาชญากร” ของเขาว่า อาชญากรรม หมายถึง พฤติกรรมที่ถูกกำหนดโดยกฎหมายอาญา และผ่านการพิจารณาคดีแล้วว่าเป็นความผิดจริง ดังนั้น คนที่จะถือว่าเป็นอาชญากรในทัศนะของแท็ปปัน ก็คือผู้ที่ถูกจับกุมดำเนินคดีและถูกพิพากษาลงโทษนั่นเอง อย่างไรก็ตาม ถ้าตีความหมายของอาชญากรรมตามนัยนี้แล้ว เมื่อมีการกระทำผิดกฎหมายอาญาเกิดขึ้น แต่ไม่มีใครล่วงรู้ไม่ว่าจะเป็นสาธารณะหรือผู้เสียหาย ก็ให้ถือว่ายังไม่อาชญากรรมเกิดขึ้น แต่ถ้ามีการกระทำผิดเกิดขึ้น แต่ยังไม่จับกุมคนร้ายมาดำเนินคดีไม่ได้ก็ถือว่าอาชญากรรมเกิดขึ้นแล้ว เพียงแต่คนที่ถูกจับกุมจะถูกเรียกว่า อาชญากร ก็ต่อเมื่อได้ผ่านการพิจารณาจากศาลแล้วเท่านั้น

แต่ปัจจุบันโจมตีการให้ความหมายของอาชญากรรมโดยนัยทางสังคมว่าไม่ใช่อาชญาวิทยา และไม่ใช่สังคมศาสตร์ ยิ่งไปกว่านั้นยังมีปัญหาด้านระเบียบ วิธีการวิจัย เพราะคำว่า “มัลติธรรม” “เอาเปรียบ” “เสียหายต่อสังคม” และข้อความทำนองเดียวกันนี้ ไม่ชัดเจนและไม่สามารถนำมาแยกแยะความแตกต่างระหว่างอาชญากรกับผู้ไม่ใช่อาชญากรได้ การที่จะระบุว่าอาชญากรรม คือ พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสังคมนั้น เป็นการให้คำจำกัดความที่ขาดกฎเกณฑ์ที่แน่นอน เพราะคำว่า “เสียหายต่อสังคม” นั้นกว้างมาก ตรงกันข้ามกับการใช้เกณฑ์กฎหมายซึ่งจะบ่งบอกได้อย่างแน่ชัดในประมวลผลกฎหมาย พฤติกรรมใดเป็นอาชญากรรม

การขาดเกณฑ์ที่แน่นอนโดยเฉพาะเกณฑ์ทางด้านกฎหมายที่จะนำไปใช้ในการพิจารณาว่า การกระทำใดเป็นอาชญากรรมหรือไม่นั้น ได้ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบางประการดังจะเห็นได้จากการปฏิบัติต่อผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหลายประเภท เช่น การติดยาเสพติด การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน การเสพยาเรื้อรัง พฤติกรรมวิตถาวรทางเพศ และโรคจิตโรคประสาท ซึ่งหากใช้เกณฑ์ตามนัยทางสังคมแล้ว จะจัดได้ว่าเป็นผู้ป่วยมากกว่าที่จะเป็นอาชญากร บุคคลเหล่านั้นจึงถูกปฏิบัติตามวิถีทางในกระบวนการยุติธรรม ผลก็คือบุคคลเหล่านั้นจะถูกส่งตัวเข้ารับการรักษา “รักษา” ทั้ง ๆ ที่การรักษาจะได้ผลอย่างไรนั้นยังไม่ปรากฏ นอกจากผู้ป่วยเป็นโรคจิตอาจต้องถูกคุมขังในโรงพยาบาลไปตลอดชีวิต ในขณะที่เด็กและเยาวชนอาจต้องถูกกักขังนานกว่าผู้ใหญ่ในฐานความผิดเดียวกัน และได้กลับจะต้องเสียสิทธิ์ในการต่อสู้คดี สถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ที่ควรจะเป็นเสมือนบ้านที่มีความรัก ความอบอุ่น แต่ต้องกลับกลายเป็นคุกเด็กที่แออัด เป็นต้น

อาชญากรรมตามความหมายทางสังคม

อิทธิพลของสำนักปฏิฐานนิยมที่มีต่อการศึกษาอาชญาวิทยาในระยะหลังปรากฏได้เด่นชัด จากการหันมาให้ความสนใจในการในศึกษาสาเหตุอาชญากรรมและพฤติกรรมอาชญากรของนักอาชญากรของนักอาชญาวิทยา นอกจากนี้นักอาชญาวิทยาที่ใช้แนวทางในการศึกษาแบบสังคมวิทยายังให้ความสนใจต่อการให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยทางสังคมเช่นเดียวกับสำนักปฏิฐานนิยมด้วย

ทอร์เตน เซลลิน (Thorsten Sellin) วอลเตอร์ เร็กเลส (Walter Reckless) เครสซีซี ซัทเทอร์แลนด์ และนักสังคมวิทยาอื่น ๆ ได้สนับสนุนให้มีการจำกัดความหมายของอาชญากรรมตามนัยทางสังคม อาชญากรรมในทัศนะนี้ หมายถึง พฤติกรรมที่ละเมิดกฎเกณฑ์ทางสังคม

เซลลิน (1938) ให้ความหมายของอาชญากรรมไว้ว่า เป็นพฤติกรรมที่ละเมิดบรรทัดฐานความประพฤติ มิใช่ละเมิดกฎหมาย บรรทัดฐานความประพฤตินี้จะพบได้ในทุกสังคมอย่าง

เป็นสากล ซึ่งไม่เป็นบรรทัดฐานที่สร้างขึ้นเพื่อกลุ่มหรือสังคมใดสังคมหนึ่ง และไม่อยู่ภายใต้ขอบเขตทางการเมืองและไม่จำเป็นต้องปรากฏอยู่ในกฎหมาย การที่เชลลินให้ความหมายของอาชญากรรมในแนวนี้เพราะเชลลินต้องการที่จะพัฒนาคำจำกัดความของอาชญากรรมที่เป็นวิทยาศาสตร์ซึ่งสนใจความสัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นสากลมากกว่ากลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ และการศึกษาถึงบรรทัดฐานทางพฤติกรรมสามารถที่จะให้คำตอบในลักษณะที่เป็นสากลได้ดีกว่าการให้คำจำกัดความในเชิงกฎหมาย ซึ่งใช้เฉพาะในสังคมหนึ่งสังคมใดแตกต่างกันไป

วิลเลม อาเดรียน บอนเกอร์ (Willem Adriaan Bongers, 1916) เป็นอีกผู้หนึ่งที่พยายามให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยทางสังคม บอนเกอร์ ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมว่าอาชญากรรมเป็นพฤติกรรมต่อต้านสังคมอาชญากรรมเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในกลุ่มของบุคคลที่รวมกันเป็นสังคม และเป็นกรกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม หรือผู้มีอำนาจในสังคม อันเป็นผลให้ผู้ประกอบอาชญากรรมต้องถูกลงโทษโดยกลุ่ม (หรือบางกลุ่มของกลุ่ม) หรือโดยเครื่องมือลงทัณฑ์ซึ่งมีความรุนแรงกว่ามาตรการด้านศีลธรรม

จะเห็นได้ว่าบอนเกอร์ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการให้ความหมายโดยอาศัยนัยทางกฎหมายตรงกันข้ามกลับให้ความสำคัญต่อการตีกรอบความหมายของอาชญากรรมตามนัยทางสังคมอย่างเด่นชัด นอกจากนี้ Criminology and Economic Conditions ได้ใช้คำว่า “พฤติกรรมต่อต้านสังคมอย่างรุนแรง ซึ่งรัฐจำต้องได้ตอบให้สาสมโดยการก่อให้เกิดความเจ็บปวด” ในการให้ความหมายของ “อาชญากรรม” บอนเกอร์ยังใช้คำว่า “ความเสียหายทางสังคม” อยู่บ่อยครั้งในหนังสือเล่มนี้ เพื่อแสดงให้เห็นว่าอาชญากรรมนั้นเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เป็นความเสียหายทางสังคม กล่าวอีกนัยหนึ่งเกณฑ์ที่เขานำมาใช้ในการกำหนดพฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรมก็คือ ความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสังคม

สำหรับ เร็กเลส (1967) ไม่ได้มองที่ความเสียหาย แต่เขาถือว่าอาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่ละเมิดบรรทัดฐานความประพฤติ ซึ่งจะมีบทลงโทษไม่ว่าจะอยู่ในกฎหมายอาญาหรือในกฎเกณฑ์ทางสังคมส่วนอื่น ๆ ก็ตาม เร็กเลสยังย้ำอีกว่าอาชญากรรมเป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่งเช่นเดียวกับปัญหาสังคมโดยทั่วไป โดยเหตุที่เขาเป็นนักอาชญาวิทยาที่ให้ความสนใจในเรื่องสาเหตุของอาชญากรรม และพฤติกรรมของอาชญากรรมมาก ดังนั้นจึงไม่ต้องสงสัยเลยว่าทำไมเร็กเลสจึงต้องการคำจำกัดความของอาชญากรรมที่ขอบเขตความหมายกว้างกว่าคำจำกัดความตามนัยของกฎหมาย ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้ยังอาจจะพบได้จากแนวความคิดของเชลลิน (1938) ที่ถือว่า กฎหมายอาญาและอาชญากรรมเป็นเพียงส่วนหนึ่งของพฤติกรรมเบี่ยงเบน และแคบเกินไปสำหรับการศึกษานักอาชญาวิทยา ดังนั้นเขาจึงสนับสนุนที่จะให้ความหมายของอาชญากรรม

ไปในลักษณะของการละเมิดบรรทัดฐานความประพฤติเพราะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา พฤติกรรมอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ เนื่องจากบรรทัดฐานความประพฤติจะมีอยู่ในทุกสังคมอย่างเป็นสากล จะไม่จำกัดอยู่เฉพาะในกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด หรือภายในขอบเขตการเมืองใด และไม่จำเป็นจะต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายด้วย

ความจำเป็นในการให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยทางสังคมเนื่องจากความต้องการในการศึกษาถึงพฤติกรรมของอาชญากรนั้น อาจจะได้เห็นได้จากความเห็นของนักอาชญาวิทยาคนอื่น ๆ เช่น อีมีล เดอร์ไคม์ (Emile Durkeim, 1964) ซึ่งให้ความหมายของอาชญากรรมว่า การกระทำที่ทำความเสียหายต่อความรู้สึกของส่วนรวม แทนที่จะใช้คำว่า “การละเมิดกฎหมาย” และควินนีย์ (Quinney, 1970) ซึ่งให้ความเห็นว่าพฤติกรรมทางอาชญากรไม่จำเป็นจะต้องเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนเสมอไป แต่เป็นเพียงส่วนย่อยของพฤติกรรมเบี่ยงเบน เนื่องจากความแตกต่างของแต่ละสังคม ซึ่งย่อมมีกฎหมายที่แตกต่างกัน พฤติกรรมอย่างเดียวกันจึงอาจเป็นอาชญากรรมในสังคมหนึ่ง และไม่เป็นอาชญากรรมในอีกสังคมหนึ่ง หรือในเวลาหนึ่งอาจเป็นอาชญากรรมแต่ในเวลาต่อมาไม่ใช่อาชญากรรม

อย่างไรก็ตาม ผู้ที่ชี้ให้เห็นความจำเป็นของการให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยของสังคมที่เด่นชัด ก็คือ ชัตเทอร์แลนด์ ซึ่งแม้ว่าเขาจะยึดมั่นต่อการให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยของกฎหมายมาตลอด แต่ชัตเทอร์แลนด์ก็เห็นความจำเป็นในการขยายความหมายของอาชญากรรมให้เกินขอบเขตของความหมายตามนัยของกฎหมาย โดยนักอาชญาวิทยาควรมีอิสระในการศึกษาถึงพฤติกรรมที่โดยลักษณะแล้วน่าจะเป็นอาชญากรรม แต่มิได้กำหนดไว้ในกฎหมายว่าเป็นอาชญากรรมยิ่งไปกว่านั้นจากการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติที่มีชอบของนักธุรกิจ และผู้บริหารบริษัทต่าง ๆ พบว่าการปฏิบัติดังกล่าวแม้จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสาธารณชนอย่างร้ายแรง แต่ก็ถือกันว่าการปฏิบัติเช่นนี้เป็นความผิดในทางแพ่งแทนที่จะเป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายอาญา ผลก็คือว่าในการลักขโมยเล็ก ๆ น้อย ๆ ผู้กระทำผิดจะต้องติดคุก แต่นักธุรกิจที่หลอกลวงเงินประชาชนเป็นจำนวนมาก ๆ จะถูกปรับเพียงไม่เท่าไร ถือว่าการปฏิบัติโดยมิชอบของนักธุรกิจนับเป็นเพียงความผิดทางแพ่ง ก็เนื่องจากผู้ออกกฎหมายในเวลานั้นตกอยู่ภายใต้การครอบงำของผู้มีอิทธิพล ผู้ซึ่งต้องการหลีกเลี่ยงการประณามจากสังคม และการถูกลงโทษจำคุกตามกฎหมายอาญา กฎหมายอาญาจึงเป็นเครื่องมือของผู้ออกกฎหมายที่ใช้ในการปกป้องผลประโยชน์ของตน

ดังนั้น ชัตเทอร์แลนด์ จึงเสนอแนะให้นักสังคมวิทยาศาสตร์ถือเอา “ความเสียหายทางสังคม” เป็นเกณฑ์ในการตัดสินว่าพฤติกรรมใดเป็นอาชญากรรมหรือไม่แทนที่จะใช้เกณฑ์

กฎหมายดังที่เขาได้กล่าวว่า “การกระทำผิดกฎหมายจะเป็นอาชญากรรมมิใช่ว่าพฤติกรรมนั้นกฎหมายบัญญัติว่าจะต้องได้รับโทษ แต่ควรเป็นเพราะพฤติกรรมนั้นน่าจะถูกลงโทษมากกว่า”

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยของกฎหมายที่เด่นชัดอีกประการหนึ่งก็คือ ปัญหาที่มาจากเนื้อหาความแตกต่างในการกระทำผิดที่เป็นการกระทำผิดในตัวเอง (mala in se) และการกระทำผิดเพราะมีกฎหมายห้าม (mala prohibita)

ถ้าจะถือความหมายของอาชญากรรมตามนัยแห่งกฎหมายโดยเคร่งครัดแล้ว การกระทำผิดต่อกฎหมายใด ๆ ย่อมถือว่าเป็นการประกอบอาชญากรรม ซึ่งผู้กระทำจะต้องตกเป็นอาชญากรโดยนัยนี้ผู้ฝ่าฝืนกฎจราจรหรือลักลอบเล่นการพนัน จึงต้องเป็นอาชญากรเช่นเดียวกับผู้ฆ่าคนตาย หรือผู้กระทำผิดในคดีข่มขืน เป็นต้น ในลักษณะที่กล่าวนี้เราจะเห็นได้ชัดว่า ความหมายของอาชญากรรมตามนัยทางของกฎหมายก่อให้เกิดความไม่ยุติธรรมในสังคมขึ้นได้ โดยเฉพาะในคดีเกี่ยวกับการพนันดังกล่าวซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าการลักลอบเล่นการพนันเป็นการกระทำผิด แต่นักพนันม้าแข่ง และนักพนันล็อตเตอรี่ของรัฐบาล กลับได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ ทั้ง ๆ ที่มีพฤติกรรมเป็นนักการพนันเหมือนกัน การที่ผู้มีความผิดเล็กน้อยต้องตกเป็นอาชญากร นอกจากจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมดังกล่าวแล้ว ความรู้สึกของผู้กระทำผิดที่ว่าตนต้องตกเป็นอาชญากรย่อมจะนำมาซึ่งรอยมลทิน (stigma) แก่ตนเองอันจะก่อให้เกิดผลเสียอื่น ๆ ติดตามมาภายหลัง

ปัญหาอีกประการหนึ่งก็คือว่า การถือความหมายของอาชญากรรมตามนัยทางกฎหมายเท่ากับเป็นการทักท้วงเอาว่า นักอาชญาวิทยามีความเห็นพ้องกับผู้ที่มีอำนาจออกกฎหมายว่าอย่างไรจึงจะถือว่าเป็นอาชญากรรม กล่าวอีกนัยหนึ่งการกำหนดว่าพฤติกรรมใดเป็นอาชญากรรมบ้างนั้นย่อมเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ซึ่งเรื่องนี้ แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber, 1967) กล่าวแย้งว่าการกระทำที่ระบุห้ามไว้ในบทกฎหมายนั้นไม่ได้เป็นเรื่องของการกระทำที่ดีหรือเลวหรืออาชญากรรม เพียงแต่เป็นการกระทำที่กฎหมายกำหนดว่าเป็นความผิด และจะต้องถูกลงโทษ แม้ว่าจะเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่ามีพฤติกรรมหลายชนิดที่ถือกันว่าน่าจะเป็นอาชญากรรม แต่ก็มีพฤติกรรมอีกหลายประเภทที่มีการถกเถียงกันว่าไม่น่าจะเป็นอาชญากรรม หรืออีกนัยหนึ่งยังขาดความเห็นที่ลงรอยกันนั่นเอง

อาชญากรรมตามความหมายของอาชญาวิทยา

ในขณะที่การโต้แย้งเกี่ยวกับการกำหนดความหมายของอาชญากรรมตามนัยทางกฎหมายและนัยทางสังคมดำเนินอยู่ และมีได้มีที่ท่าว่าจะจบลงได้ง่าย ๆ ทำให้นักอาชญาวิทยาบางกลุ่มพยายามที่จะประสานแนวความคิดของทั้งสองฝ่าย โดยการพยายามชี้ให้เห็นว่าการให้

ความหมายของอาชญากรรมในหลาย ๆ แบบหรือตามนัยทั้งหลายนั้น ไม่ใช่สิ่งแปลก เพราะ นักอาชญาวิทยาหลายคนทีประสงค์จะศึกษาปัญหาอาชญากรรมย่อมมีสิทธิ์ที่จะให้คำจำกัดความของอาชญากรรม เพื่อเป็นขอบเขตที่เขาจะศึกษาได้ ดังนั้น ควินนีย์ จึงได้เสนอระดับของคำจำกัดความของอาชญากรรมในระดับต่าง ๆ 5 ระดับ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้แตกต่างกัน โดย 4 ระดับแรกเป็นการให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยของกฎหมาย กล่าวคือ

ระดับแรก คือ การกระทำที่ละเมิดกฎหมายอาญา

ระดับที่สอง คือ การกระทำที่ละเมิดกฎหมายอาญาและถูกจับกุม

ระดับที่สาม คือ การกระทำที่ละเมิดกฎหมายอาญาและถูกฟ้องร้องต่อศาล

ระดับที่สี่ คือ การกระทำที่ละเมิดกฎหมายอาญาและถูกศาลพิพากษาลงโทษ

ซึ่งจะเห็นได้ว่าการให้ความหมายในแต่ละระดับนี้ ขึ้นอยู่กับระดับของขั้นตอนตามกระบวนการยุติธรรมสำหรับใน ระดับที่ห้า เป็นการให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยทางสังคม หรือทางด้านพฤติกรรม ซึ่งเป็นความหมายที่นักอาชญาวิทยาบางกลุ่มใช้อยู่ กล่าวคือ หมายถึงอาชญากรรมโดยธรรมชาติ คือการกระทำที่ขัดต่อบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นการละเมิดกฎหมายอาญาหรือมีการลงโทษเสมอไป

นอกจากควินนีย์แล้ว กลุ่มนักอาชญาวิทยาในยุโรปและอังกฤษ เช่น สำนักป้องกันสังคมก็เสนอแนวทางการประนีประนอมของการให้ความหมายของอาชญากรรมเช่นกัน เช่น มาร์ก แอนเซล (Marc Ancel, 1966) ได้เสนอแนวความคิดในการป้องกันสังคม โดยเน้นการป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด จนเป็นที่ยอมรับกันแพร่หลายในยุโรปและองค์การสหประชาชาติได้ใช้ชื่อ “การป้องกันสังคม” (Social Defense) เป็นอีกฝ่ายหนึ่งขององค์การอยู่เป็นเวลานานก่อนที่จะเปลี่ยนเป็น “ฝ่ายป้องกันอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม” (Division of Crime Prevention and Criminal Justice Administration) ในภายหลัง ตามแนวความคิดของแอนเซลความหมายของอาชญากรรมนั้นควรถือตามนัยทางกฎหมายผนวกกับนัยทางสังคม ทั้งนี้เพราะการกำหนดขอบเขตของความหมายเป็นเพียงแนวทางในการศึกษา หรือเป็นการสร้างกรอบในการวิเคราะห์ ดังนั้นไม่ว่าจะกำหนดกรอบในการวิเคราะห์ในขอบเขตใดย่อมขึ้นกับความประสงค์ที่จะศึกษาของผู้กำหนดเป็นสำคัญ

นอกจากแอนเซลแล้ว มานนีไฮม์ก็เป็นอีกผู้หนึ่งที่เสนอแนวทางประนีประนอม โดยถือว่าการจะให้ความหมายของอาชญากรรมอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับขอบเขตของความสนใจ และความมุ่งหมายที่จะศึกษาของผู้ให้ความหมาย ทั้งนี้มานนีไฮม์ได้ให้ความเห็นในฐานะของนักอาชญาวิทยาว่า

1. ควรกำหนดความหมายของอาชญากรรมในเชิงวิทยาการ เฉพาะในกรณีที่ยังไม่ถึงพฤติกรรมที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นอาชญากรรม
2. พฤติกรรมดังกล่าว เมื่อได้พิสูจน์ว่าเป็นพฤติกรรมทางอาชญากรรมแล้ว ไม่จำเป็นที่จะต้องคำนึงว่าอยู่ขอบข่ายศาลอาญาหรือศาลแพ่ง
3. เมื่อมีทางเลือกที่จะตัดสินใจว่า การกระทำความผิดลักษณะใดเป็นอาชญากรรมหรือไม่ควรตัดสินโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้กระทำผิด (เพื่อพิทักษ์ไม่ให้ผู้กระทำผิดต้องตกอยู่ในสภาพมีรอยมลทินจากข้อกล่าวหาว่าเป็นอาชญากร)
4. ในทางอาชญาวิทยา ความหมายของอาชญากรรมขึ้นอยู่กับเวลาและสถานที่ ทั้งนี้เพราะ อาชญาวิทยาไม่มีขอบเขตในวิธีการสำรวจทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ทราบถึงความหมายของอาชญากรรมตามนัยของกฎหมาย ฉะนั้น “อาชญาวิทยาจึงมีอิสระที่จะจำแนกลักษณะของอาชญากรรมขึ้นเอง”

อาชญากรรมตามความหมายทางศาสนา

ศาสนาทุกศาสนาย่อมมีจุดมุ่งหมายในการสั่งสอนให้ผู้ที่มีความเชื่อในศาสนา ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี กระทำในสิ่งที่ดี ละเว้นการกระทำความชั่ว เพื่อให้คนอยู่ร่วมกันในสังคมสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสงบสุข และจากความเชื่อ ความเลื่อมใสในคำสอนของศาสนา นี้เอง ทำให้คนรู้จักรับผิดชอบในความประพฤติของตนเอง รู้จักว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ จากหลักคำสอนศาสนาที่อบรมสอนสั่งกันมา จะเห็นได้ว่าอาชญากรรมกับศาสนามีความเกี่ยวพันกันอย่างใกล้ชิด ในสังคมดั้งเดิมซึ่งไม่มีกฎหมายลายลักษณ์อักษรให้คนในสังคมประพฤติตาม หรือละเว้นการประพฤติใด ๆ ศาสนาทุกศาสนาจะอบรมสั่งสอนให้คนในศาสนามีความละอายใจ และเกรงกลัวต่อบาปกรรม กลัวต่อการทำชั่วสอนให้คนมีความเมตตา กรุณา มีจริยธรรม ศีลธรรม ไม่คิดเบียดเบียนผู้อื่น ในส่วนนี้จะขอกล่าวถึงหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา อันได้แก่ศีล 5 ซึ่งเป็นข้อห้ามพื้นฐานสำหรับพุทธศาสนิกชนในการระงับการกระทำหรือพฤติกรรมที่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนและผู้อื่น ซึ่งก็หมายถึงการระงับการเกิดอาชญากรรมนั่นเอง ศีล 5 หรือข้อห้ามทางพระพุทธศาสนา มีดังนี้

1. ห้ามไม่ให้ฆ่าสัตว์ เท่ากับการป้องกันการทำร้ายร่างกายหรือฆ่ากันตาย
2. ห้ามลักทรัพย์ เท่ากับเป็นการห้ามคนประกอบอาชีพอาชญากรรมประเภทการชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ในทรัพย์สินและสิ่งที่ไม่ใช่ของตน
3. ห้ามประพฤตินอกใจเท่ากับการป้องกันการอาชญากรรมทางเพศ เช่น ช่มชู้ในกระทำชำเรา

4. ห้ามพูดปด เท่ากับการห้ามพูดโกหก หรือหลอกลวงผู้อื่น อันเป็นมูลเหตุในการก่อการทะเลาะวิวาท

5. ห้ามดื่มเครื่องดองของเมา เท่ากับป้องกันสาเหตุของอาชญากรรมทางอ้อม คือ ถ้าคนเราดื่มสุราจนมึนเมาจะขาดสติสัมปชัญญะในการไตร่ตรองเหตุผลในการกระทำ

ศาสนาและศีลธรรม จึงเป็นน้ำทิพย์ให้คนมีจิตใจสะอาด ปราศจากการคิดกระทำสิ่งชั่วร้าย ประกอบสัมมาอาชีพ ไม่คิดร้ายต่อกัน ศาสนาได้กล่อมเกลาจิตใจคนให้ประพฤติในสิ่งที่ดีงาม ไม่เบียดเบียนเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ศาสนาจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ถ้าคนในสังคมมีความเลื่อมใสในศาสนา ก็เป็นที่เชื่อได้ว่าปัญหาอาชญากรรมจะลดลงได้อย่างแน่นอน

อาชญากรรมตามความหมายของมาร์กซิสต์

การให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยแห่งกฎหมายมิได้ถูกโจมตีจากนักสังคมวิทยาที่ต้องการศึกษาพฤติกรรมอาชญากรให้กว้างขวางยิ่งขึ้นเท่านั้น นักอาชญาวิทยาที่มีแนวคิดแบบมาร์กซิสต์ (Marxist) ก็โจมตีการให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยแห่งกฎหมายเช่นกัน อย่างไรก็ตามเหตุผลและข้อโต้แย้งของฝ่ายมาร์กซิสต์แตกต่างไปจากเหตุผลและข้อโต้แย้งของการให้ความหมายตามแนวทางสังคมวิทยาโดยสิ้นเชิง

ในการโต้แย้งการให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยแห่งกฎหมาย เฮอริมานน์ ชเวนดิงเกอร์และจูเลีย ชเวนดิงเกอร์ (Herman Schwendinger and Julia Schwendinger, 1970) ได้เรียกร้องให้นักอาชญาวิทยาอย่าจำกัดการศึกษาและความสนใจอยู่แต่เพียงอาชญากรรมที่ถูกกำหนดและให้ความหมายโดยรัฐ แต่ควรที่จะขยายขอบเขตของการศึกษาและความสนใจเลยไปจนถึงการกระทำที่เกิดให้เกิดความเสียหายแก่สังคมที่มีลักษณะคล้ายคลึงอาชญากรรม โดยไม่คำนึงว่าจะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอาชญากรรมหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระทำโดยรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเอง หรือบุคคลผู้มีอำนาจในสังคม นอกจากนี้ นักอาชญากรรมวิทยายังควรศึกษาถึงที่มาของกฎหมายว่าใครเป็นผู้ออกกฎหมายและเพื่อผลประโยชน์ของใคร ซึ่งจะทำให้ทราบว่าความหมายของอาชญากรรมตามนัยแห่งกฎหมายแท้จริงแล้วเป็นเครื่องมือของชนชั้นปกครองที่ใช้ในการควบคุมชนชั้นผู้ปกครองนั่นเอง

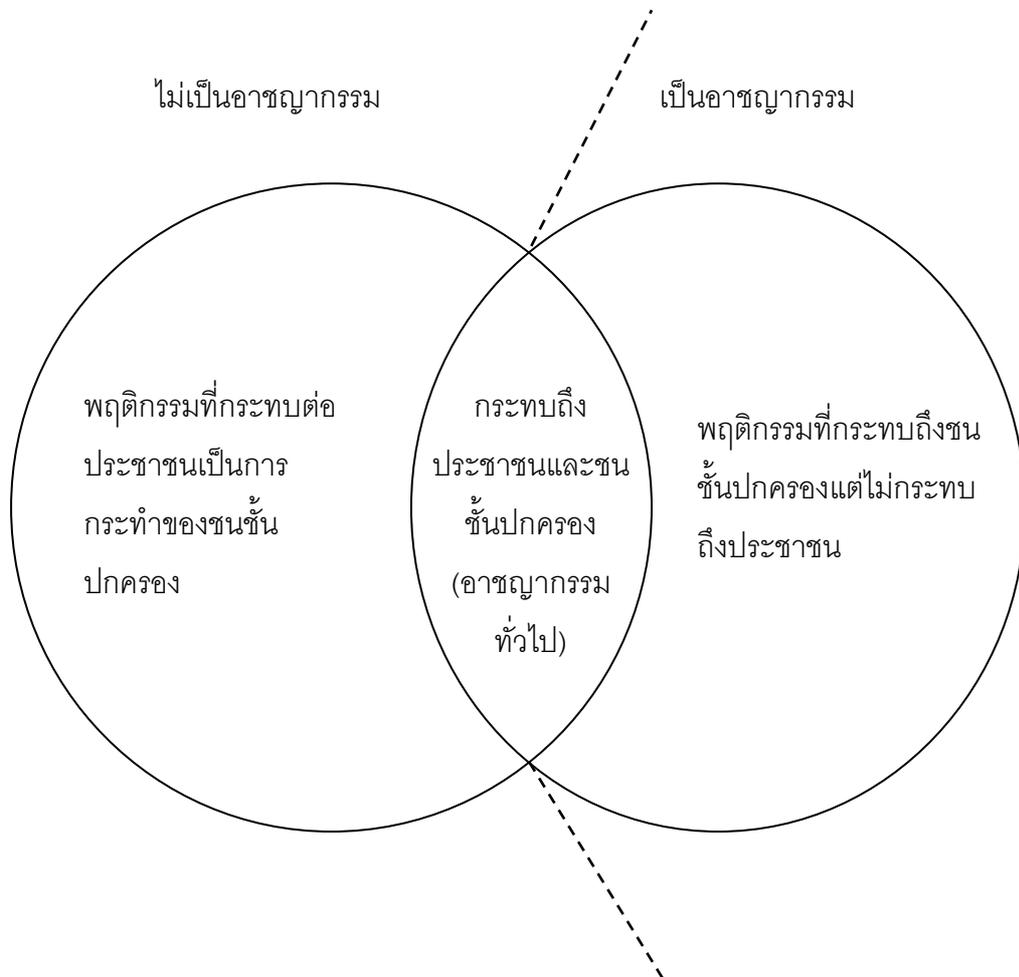
อันที่จริงแล้ว คาร์ล มาร์กซ์ (Karl Marx) เองไม่ได้วิเคราะห์ถึงปัญหาอาชญากรรมไว้อย่างเด่นชัด แต่สาธุศิษย์ของมาร์กซ์ได้นำความคิดของมาร์กซ์ โดยเฉพาะเรื่องชนชั้นมาวิเคราะห์ปัญหาอาชญากรรม ดังเช่น ชเวนดิงเกอร์ และ ชเวนดิงเกอร์ (1977) ได้วิเคราะห์ถึงความเกี่ยวพันระหว่างระบบสังคมทุนนิยมกับปัญหาอาชญากรรมว่า ในสังคมทุนนิยมเป็นสังคมที่มีชนชั้น คือ ชนชั้นนายทุนและชนชั้นผู้ใช้แรงงาน ชนชั้นนายทุนได้เข้าครอบครองปัจจัยในการผลิต ซึ่งเป็น

โครงสร้างส่วนล่างที่เป็นพื้นฐานทางสังคม เพราะปัจจัยในการผลิตซึ่งเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดหลายสิ่งหลายอย่างในสังคม ซึ่งรวมทั้งโครงสร้างส่วนบนอันได้แก่ กฎหมาย ศิลปะ ศาสนา ค่านิยม ดังนั้นผู้ที่ครอบครองกลไกในการปกครอง โดยเฉพาะการใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการปกป้องผลประโยชน์ของชนชั้น โดยมีศาสนา ศิลปวัฒนธรรม เป็นเครื่องสนับสนุน โดยการสร้างความเชื่อและค่านิยมให้ชนชั้นผู้ใช้แรงงานยอมรับสภาพที่เป็นอยู่

คำกล่าวที่ว่าพวกนายทุนซึ่งเป็นชนชั้นปกครองใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการปกป้องผลประโยชน์ได้นั้น ก็เพราะชนชั้นปกครองเป็นผู้ออกกฎหมายและเป็นผู้บังคับใช้กฎหมาย ดังนั้นจึงสามารถที่จะใช้กฎหมายไปในทางที่เป็นการปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการที่จะออกกฎหมายมากำหนดว่าพฤติกรรมใดหรือการกระทำใดเป็นอาชญากรรมหรือไม่นั้นก็ขึ้นอยู่กับชนชั้นปกครอง

ดังนั้น แอนโทนี แพลต จึงชี้ให้เห็นว่า การกำหนดความหมายของอาชญากรรมตามนัยของกฎหมายซึ่งออกโดยชนชั้นปกครอง จะทำให้ไม่ครอบคลุมถึงพฤติกรรมบางอย่างที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อมวลชน ซึ่งน่าจะเป็นอาชญากรรม เช่น การกีดกันสีผิว การครอบงำของชาวต่างชาติ และไม่รวมถึงพฤติกรรมที่มักจะไม่มีการลงโทษตามกฎหมาย เช่น การหนีภาษี การขโมยผู้บริโภคน การโกงราคา การกักตุนสินค้า การฉ้อราษฎร์บังหลวง และการฆ่าคนตายโดยตำรวจ อีกนัยหนึ่งมักจะมีการละเลยการกำหนดการกระทำที่มีผลกระทบต่อประชาชนให้เป็นอาชญากรรม แต่ถ้ามีผลกระทบต่อชนชั้นปกครองแล้ว ก็จะถูกกำหนดว่าเป็นอาชญากรรม ซึ่งอาจจะรวมถึงพฤติกรรมที่มีผลกระทบต่อประชาชนส่วนรวมด้วย รายละเอียดปรากฏตาม รูปที่ 1.1 The American Friends Service Committee ได้กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า การกระทำที่แท้จริงแล้วควรจะถูกประณามว่าเป็นอาชญากรรม เพราะก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวมนั้น กลับกลายเป็นการปฏิบัติโดยหน่วยงานของรัฐ การฆาตกรรมเป็นจำนวนมากที่เกิดขึ้นในประเทศนี้ เป็นการกระทำของรัฐบาลในระหว่างสงคราม ในขณะที่การฆาตกรรมโดยตำรวจเป็นจำนวนมากไม่ได้รับการส่งฟ้องพิจารณาคดี รัฐบาลยังขโมยดินแดนของพวกชนเผ่าอินเดียนแดงซึ่งเป็นสิทธิตามสนธิสัญญาอีกด้วย ในขณะที่ผู้ที่เดินขบวนทวงสิทธิมนุษยชนถูกตำรวจทำร้ายร่างกายเป็นจำนวนมาก โดยกลุ่มนักอาชญาวิทยาที่มีแนวความคิดตามทฤษฎีความขัดแย้งหรือแบบมาร์กซิกต์จึงเสนอความหมายของอาชญากรรมใหม่ กล่าวคือ

ภาพที่ 2.1
ความหมายของอาชญากรรมใหม่

ชเวנדิงเกอร์ ได้เสนอความหมายของอาชญากรรมใหม่ให้หมายถึง การกระทำหรือนโยบายที่กระทบ หรือละเมิดต่อสิทธิมนุษยชน และทำร้ายศักยภาพของสตรี ผู้ใช้แรงงานและโลกที่สาม อาชญากรรมดังกล่าวประกอบด้วยผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุทางอุตสาหกรรม มลภาวะ ความบกพร่องในการผลิตสินค้า การกีดกันการจ้างแรงงานซึ่งส่งผลเสียหายต่อประชาชนส่วนรวม อย่างไรก็ตาม คำว่าสิทธิมนุษยชนในที่นี้ ชเวנדิงเกอร์ มิได้หมายถึงสิทธิมนุษยชนตามกฎหมายธรรมชาติ ซึ่งเป็นการจำกัดความที่ไม่คำนึงถึงการต่อสู้ของชนชั้น แต่ความหมายของสิทธิมนุษยชนในที่นี้หมายถึง สิทธิมนุษยชนที่จะได้รับการคุ้มครองจากการขูดรีดจากชนชั้นปกครอง

จะเห็นได้ว่าการให้คำจำกัดความตามแนวทางของมาร์กซิสต์เช่นนี้ ได้โต้แย้งการให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยทางกฎหมาย แต่เหตุผลที่ยกมานั้นแตกต่างไปจากเหตุผลของพวกที่ถือความหมายอาชญากรรมตามนัยทางสังคม ซึ่งสนับสนุนให้ใช้กฎธรรมชาติเป็นเกณฑ์ในการตัดสินพฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรม กล่าวคือ การกระทำใดที่ขัดต่อกฎธรรมชาติ หรือกระทบต่อสังคมโดยส่วนรวมให้ถือว่าเป็นอาชญากรรม โดยไม่คำนึงว่าจะมีกฎหมายกำหนดไว้เช่นนั้นหรือไม่ ในขณะที่ฝ่ายที่ถือความหมายของอาชญากรรมตามแนวมาร์กซิสต์ปฏิเสธกฎธรรมชาติ แต่หันไปยึดผลประโยชน์ของชนชั้นเป็นเกณฑ์ในการกำหนดว่าพฤติกรรมใดควรจะเป็นอาชญากรรม

การให้ความหมายของคำว่า “อาชญากรรม” ตามแนวทางของกลุ่มนักอาชญาวิทยาแบบมาร์กซิสต์นี้ได้ถูกโต้แย้งจากนักอาชญาวิทยาบางคน เช่น เคลย์ตัน ฮาร์ทเจน (Clayton Hartjan, 1972) ได้แย้งว่าการให้ความหมายของอาชญากรรมเลยไปจนถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้อง สงคราม หรือการกระทำของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติตามกฎหมาย หรือการครอบงำประเทศในโลกที่สามนั้น เป็นการพยายามที่จะเอาเรื่องการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องกับการละเมิดกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นการตีความที่กว้างเกินไปจนหาขอบเขตมิได้ นอกจากนี้การระบุว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจหรืออาชญากรรมที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น คอร์รัปชัน มักไม่มีการบังคับใช้ตามกฎหมายและไม่ถูกประณามว่าเป็นอาชญากรรม แต่เป็นเพียงการกระทำผิดกฎหมายเท่านั้น ความจริงแล้วการกระทำดังกล่าวหากมีโทษทางอาญาก็ถือว่าเป็นอาชญากรรมทั้งสิ้น แต่การไม่สามารถบังคับตามกฎหมายได้หรือไม่อย่างขาดประสิทธิภาพนั้นมิได้หมายความว่า การกระทำดังกล่าวไม่ได้เป็นอาชญากรรมแต่อย่างใด

พฤติกรรมอาชญากรรมกับพฤติกรรมเบี่ยงเบน

คำว่า พฤติกรรมอาชญากรรม (criminal behavior) หมายถึง การกระทำที่ผิดกฎหมายอาญา ส่วนคำว่า พฤติกรรมเบี่ยงเบน (deviant behavior) หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำผิดที่แปลกแยกไปจากบรรทัดฐานของสังคมหรือมาตรฐานของสังคม คือ จารีตประเพณี ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ความเชื่อ เป็นต้น ทั้งอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันที่เป็นการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ผิดแผกจากกฎเกณฑ์หรือระเบียบของสังคม โดยอาศัยมาตรการของการควบคุมทางสังคมเป็นตัวกำหนดเกณฑ์ คือ การควบคุมอย่างเป็นทางการ (formal control) และการควบคุมอย่างไม่เป็นทางการ (informal control)

ภาพที่ 2.2
พฤติกรรมอาชญากรรมจัดอยู่ในพฤติกรรมเบี่ยงเบน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า พฤติกรรมอาชญากรรมและพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่างเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนด้วยกันทั้งคู่ แต่พฤติกรรมที่ฝ่าฝืน ละเมิด หรือดเว้น การกระทำที่กฎหมายอาญาบัญญัติถือว่าเป็นพฤติกรรมอาชญากรรม แต่พฤติกรรมอื่น ๆ ที่ฝ่าฝืนบรรทัดฐานทางสังคมถือว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั่นเอง

ประเภทอาชญากรรม

การกำหนดหรือแยกประเภทอาชญากรรม ก็คือ การกำหนดรูปแบบของพฤติกรรมอาชญากรรม ซึ่งมีใช้เรื่องง่ายสำหรับนักอาชญาวิทยาที่จะแยกว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมอาชญากรรม ดังนั้นนักอาชญาวิทยาจึงต้องกำหนดปัจจัยหรือเงื่อนไขของพฤติกรรมมาเป็นส่วนประกอบในการตัดสิน สิ่งต่าง ๆ ที่จะเป็นปัจจัยหรือเงื่อนไขได้แก่ ส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ อันได้แก่ วิธีการในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมหรือวิถีประชา (folkways) กฎระเบียบต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดเพื่อให้มนุษย์ในสังคมยึดถือปฏิบัติตาม หรือกฎหมาย (laws) และศีลธรรม (mores) โดยทั่วไปแล้วหากสมาชิกคนใดในสังคมได้แสดงพฤติกรรมที่ผิดแผกจากปกติทั่ว ๆ ไปของสังคมที่เรียกว่า “วิถีประชา” ฝ่าฝืนกฎระเบียบหรือฝืนกฎหมายที่กำหนดว่าให้กระทำหรือละเว้นการกระทำ หรือมีพฤติกรรมที่ผิดศีลธรรมอันดีงาม ก็ถือว่าเป็นการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนแตกต่างไปจากบรรทัดฐานของสังคม แต่การกำหนดลงไปว่าพฤติกรรมใดที่เป็นพฤติกรรมอาชญากรรมนั้นจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบอื่นมาพิจารณา

เพิ่มเติมอีก กล่าวคือ เมื่อคนมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน พฤติกรรมนั้นได้สร้างความเสียหายให้แก่สังคมหรือไม่ ในทางกฎหมายได้แบ่งอาชญากรรมเป็น 2 ประเภทตามลักษณะของความผิด ได้แก่ อาชญากรรมที่มีความผิดในตัวของมันเองหรือผิดศีลธรรม เรียกว่า “mala in se” ตัวอย่างอาชญากรรมประเภทนี้ได้แก่ การปล้น การทำร้ายร่างกาย การข่มขืน เป็นต้น ส่วนอาชญากรรมอีกประเภทได้แก่อาชญากรรมที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิด เรียกว่า “mala prohibita” ตัวอย่างอาชญากรรมประเภทนี้ได้แก่ การละเมิดบทบัญญัติต่าง ๆ การกระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ต่าง ๆ เป็นต้น

ประเภทอาชญากรรม

มาร์แชล บี. คลินาร์ด และ ริชาร์ด ควินนี่ (Marshall B. Clinard & Richard Quinney) ได้เสนอแนวทางการจัดประเภทอาชญากรรม (crime typologies) ไว้ 3 ประเภท คือ

1. การจัดประเภทอาชญากรรมตามหลักกฎหมาย (legalistic typologies) การจัดประเภทนี้จะขึ้นอยู่กับการนิยาม หรือการให้ความหมายของอาชญากรรมตามกฎหมาย รวมถึงความรุนแรงของอาชญากรรมนั้นด้วย

2. การจัดประเภทอาชญากรรมตามลักษณะของปัจเจกบุคคล (individualistic typologies) การจัดแบบนี้จะขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะของผู้กระทำผิด เช่น บุคลิกส่วนตัว พฤติกรรมและอารมณ์ที่แสดงออก นอกจากนี้ยังพิจารณาจากภูมิหลังของผู้กระทำผิดแต่ละบุคคลอีกด้วย

3. การจัดประเภทอาชญากรรมตามหลักสังคม (social typologies) หมายถึงพิจารณาจากสภาพแวดล้อมของผู้กระทำผิด และสภาพแวดล้อมในการก่ออาชญากรรม

จากการจัดประเภท 3 ประเภทดังกล่าวข้างต้น คลินาร์ดและควินนี่ได้กำหนดระบบพฤติกรรมอาชญากรรมขึ้นเรียกว่า criminal behavior systems โดยดูจากพื้นฐานของกฎหมายอาญา จากอาชญาอาชีวะ จากสภาพแวดล้อมของกลุ่มพฤติกรรมอาชญากรรม รวมถึงกฎหมายที่มีผลต่อพฤติกรรมอาชญากรรมระบบพฤติกรรมอาชญากรรมดังกล่าวสามารถแบ่งประเภทของอาชญากรรมได้เป็น 9 ประเภท ได้แก่

1. พฤติกรรมอาชญากรรมที่กระทำต่อบุคคลด้วยความรุนแรง (violent personal criminal behavior) เช่น การประทุษร้ายต่อบุคคล การใช้อาวุธทำร้ายร่างกายบุคคลอื่น

2. พฤติกรรมอาชญากรรมที่กระทำต่อทรัพย์สินตามแต่โอกาสจะอำนวย (occasional property criminal behavior)

3. พฤติกรรมอาชญากรที่ขัดต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม (public order criminal behavior) เช่น พวกติดยาเสพติด พวกชุมนุม (mob) ต่าง ๆ

4. พฤติกรรมอาชญากรทางการเมือง (political criminal behavior) เช่น อดอล์ฟ ฮิตเลอร์ ผู้นำประเทศเยอรมันในสงครามโลกครั้งที่ 2

5. พฤติกรรมอาชญากรพื้นฐาน (conventional criminal behavior) หมายถึง อาชญากรรมที่เกิดขึ้นและเห็นอยู่เป็นประจำ เช่น การฉกชิงวิ่งราว การทะเลาะเบาะแว้ง และทำร้ายร่างกายกันเล็ก ๆ น้อย ๆ

6. พฤติกรรมอาชญากรในการประกอบอาชีพ (occupational criminal behavior) อาชญากรรมเกิดขึ้นจากอาชีพของบุคคลนั้น เช่น เรื่องการทุจริตในหน่วยงานหรือบริษัทของตนเอง เจ้าหน้าที่ธนาคารโกงเงินโดยใช้อาชีพของตน โดยแสวงหาช่องทางและช่องโอกาสในการประกอบอาชญากรรม

7. พฤติกรรมอาชญากรนิติบุคคล (corporate criminal behavior) เป็นบริษัทห้างร้านที่ไม่ใช่ตัวบุคคล แต่จะเป็นกลุ่มของบุคคล เช่น การทำงานของบริษัท จี.เอฟ. เป็นต้น

8. พฤติกรรมอาชญากรองค์กร (organized criminal behavior) เป็นอาชญากรที่อยู่ในลักษณะขององค์กร เช่น พวกแก๊งมาเฟีย มีหัวหน้าแก๊งเป็นเจ้าพ่อ จะแตกสาขาย่อยออกไป อาชญากรองค์กรนี้มักประกอบการค้าที่ผิดกฎหมาย โดยมีธุรกิจที่ถูกกฎหมายบังหน้า เป็นแก๊งที่มีอิทธิพล มีอำนาจ บางทีอยู่เบื้องหลังนักการเมือง จึงเป็นอาชญากรองค์กรที่ยากแก่การทำลาย

9. พฤติกรรมอาชญากรอาชีพ (professional criminal behavior) คนกลุ่มนี้จะเกิดมาเพื่อเป็นอาชญากรมืออาชีพ จะประกอบอาชีพโดยวิธีการผิดกฎหมาย คือในขณะที่ผู้อื่นประกอบอาชีพโดยสุจริต กลุ่มนี้จะยึดอาชีพการเป็นอาชญากร

นักอาชญาวิทยารุ่นใหม่ ลาร์รี ซีเกล (Larry Siegel, 2000) ได้แบ่งประเภทของอาชญากรรมไว้โดยจัดกลุ่ม ดังนี้

1. **อาชญากรรมรุนแรง (Violent Crimes)** ตัวอย่างเช่น การฆ่า การข่มขืน ประทุษร้ายร่างกาย ชิงทรัพย์ อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียด (hate crime) หรืออาชญากรรมที่เกิดจากความลำเอียง (bias crime) อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียด/ลำเอียง ถือเป็นอาชญากรรมที่รุนแรงมากในปัจจุบัน กรณีคนผิวขาวเกลียดคนผิวเหลือง เพราะเข้าใจว่าคนผิวเหลืองมาแย่งอาชีพของตนจึงทำร้ายทุกคนที่ผิวเหลืองโดยไม่ต้องโกรธแค้นกันมาก่อน แต่จะเกลียดและต้องการกำจัดคนผิวเหลืองให้ออกไปเท่านั้น นอกจากนี้อาชญากรรมรุนแรงยัง

กำหนดให้อาชญากรรมที่เป็นผลจากความขัดแย้งทางการเมือง หรือความรุนแรงทางการเมือง (political violence) อยู่ในประเภทนี้ด้วย เช่นผู้ก่อการร้าย (terrorism) เกิดจากกลุ่มของคนที่อยู่คนละฝ่ายกับนักการเมืองหรือรัฐบาล ใช้วิธีการรุนแรงกับคนบริสุทธิ์เพื่อบังคับให้รัฐบาลยอมตกลงกับเงื่อนไขที่ฝ่ายตนเสนอ นอกจากนี้มีพวกกองโจรป่า (guerillas) พวกกองโจรป่ามักจะอาศัยอยู่นอกเมือง คอยซุ่มทำร้าย เจ้าหน้าที่ ตำรวจ ทหาร หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อเรียกร้องสิ่งที่ตัวเองต้องการ โดยอ้างถึงการปฏิบัติการเพื่อประชาธิปไตย

ภาพที่ 2.3
ที่มาของความรุนแรง

ถ้าเรามาพิจารณาถึงพฤติกรรมอาชญากรรมแล้วจะเห็นถึงลักษณะของความรุนแรงของพฤติกรรมอันเป็นเหตุให้บุคคลอื่นต้องตกเป็นผู้เสียหายจากการบาดเจ็บเล็กน้อยจนถึงแก่ชีวิตได้ ล้วนมีรากฐานมาจากความรุนแรง ดังนั้นเราควรศึกษาว่าพฤติกรรมรุนแรงของแต่ละบุคคลเกิดขึ้นมาได้อย่างไร

ก. ครอบครัวที่ไม่มีประสิทธิภาพ หมายถึง ครอบครัวที่ไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน เช่น พ่อแม่ไม่ได้ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคม (socialization) แก่ลูกของตนเองให้รับรู้ถึงบรรทัดฐานของสังคม เด็กไม่สามารถแยกได้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ถูกต้องควรกระทำ หรืออะไรคือสิ่งที่ผิดควรละเว้นการกระทำ ไม่สามารถแยกแยะระหว่างความดีและความชั่ว นอกจากนี้หากเด็กถูกผู้ปกครองหรือพ่อแม่ประทุษร้ายอยู่เป็นประจำ จะทำให้เด็กเรียนรู้หรือรู้จักแต่การใช้ความรุนแรงเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น

ข. ค่านิยมทางวัฒนธรรม/ท้องถิ่น เมื่อมีปัญหาหรือข้อขัดแย้งเกิดขึ้น เด็กซึ่งได้ซึมซับพฤติกรรมความรุนแรงมาก็จะใช้พฤติกรรมที่รุนแรงในการแก้ปัญหา เช่น นักเรียนชายทะเลาะกันก็จะนัดกันหลังเลิกเรียนเพื่อชกต่อยกัน ใครชนะในการชกต่อยจะเป็นคนถูก คนแพ้จากการต่อสู้จะเป็นคนผิด

ค. การรวมตัวกันเป็นกลุ่ม/แก๊ง ทำให้แนวโน้มในการมีความก้าวร้าวสูง พฤติกรรมกลุ่มมักจะออกมาในรูปแบบของความรุนแรงก้าวร้าว

ง. การใช้สารเสพติด เช่น การดื่มสุรา เสพยาบ้า เมื่อดื่มหรือเสพเข้าไปแล้วทำให้ขาดสติ ไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ พฤติกรรมที่แสดงออกจะมีความรุนแรงก้าวร้าว เพราะฤทธิ์ของสารเสพติด

จ. การที่คนในสังคมสามารถพกพาอาวุธได้ โดยคิดว่าการมีอาวุธพกอยู่กับตัวและคิดว่าคนอื่นต้องกลัวตัวเองนั้น เมื่อมีเหตุการณ์ขัดแย้งหรือมีปัญหาเกิดขึ้น การแสดงพฤติกรรมหรือตอบโต้จะเป็นไปอย่างรุนแรง เกิดความกล้าแบบระห่ำ เพราะถือว่าตนเองมีอาวุธเป็นเครื่องมือซึ่งในความเป็นจริงแล้วหากไม่มีอาวุธ พฤติกรรมก็จะเป็นไปอย่างสุภาพหรือไม่ทำเช่นนั้น โดยลืม คิดไปว่าคนอื่นก็อาจมีอาวุธได้เช่นกัน ดังนั้นอาวุธจึงเป็นชนวนของความรุนแรง ทำให้คนไม่อดกลั้นในการควบคุมอารมณ์ของตนเอง

ฉ. บุคลิกภาพส่วนบุคคลที่สั่งสมมาจากการเรียนรู้ในครอบครัวที่ไร้ประสิทธิภาพมีผลต่อการใช้ความรุนแรงเป็นอย่างยิ่ง ทำให้กลายเป็นบุคลิกภาพหรือลักษณะนิสัยของคนนั้นได้

ช. สัญชาติญาณของมนุษย์

2. **อาชญากรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน (Property Crimes)** หรือการลักขโมย แบ่งเป็นอาชญากรรมครั้งคราว (occasional criminals) เป็นผู้กระทำผิดโดยไม่มีการวางแผนไว้ก่อน เป็นมือสมัครเล่น ทำเพื่อความสนุก ทำทนายกฎหมาย เช่น การขโมยของในห้างสรรพสินค้า คนกลุ่มนี้โดยปกติเป็นคนดี จอห์น เฮปเบิร์น (John Hepburn) นักอาชญาวิทยา มองว่า อาชญากรรมครั้งคราวจะก่ออาชญากรรมเมื่อมีโอกาสเหมาะสม

อีกประเภทคือ อาชญากรอาชีพ (professional criminals) กลุ่มนี้จะพัฒนาทักษะในการกระทำผิด มองการกระทำของตนว่าไม่ได้ทำให้ใครเดือดร้อน เป็นการแบ่งกันใช้ ประกอบอาชญากรรมเหมือนคนสุจริตประกอบอาชีพที่สุจริต

ซัทเทอร์แลนด์ (Sutherland) อธิบายว่า อาชญากรอาชีพมี 2 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 รูปแบบของอาชญากรรม ยกตัวอย่างเช่น ล้วงกระเป๋า ขโมยของจากที่ต่าง ๆ ปล้นธนาคาร ต้มตุ๋นหลอกหลวง ยักยอกทรัพย์สิน การพนัน ปลอมลายเซ็น เป็นต้น

มิติที่ 2 พฤติกรรมการกระทำผิด โดยใช้ความฉลาด ไหวพริบ ทักษะ ความชำนาญ ความสามารถเฉพาะตัว ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับความรวดเร็วและการใช้กำลังในการทำงาน นอกจากนี้ยังมีเส้นสายหรือผู้มีอำนาจให้การสนับสนุน การแต่งตัวและมารยาททางสังคมเพื่อเป็นการตบตาไม่ให้เป็นที่สงสัย

รายละเอียดของรูปแบบอาชญากรรมที่พบเห็นบ่อย ๆ เช่น

ก. การลักทรัพย์ (larceny) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (1) ลักทรัพย์เล็กน้อย (petty larceny) ความผิดเล็กน้อย (misdemeanor) และการลักทรัพย์มาก (grand larceny) ขโมยทรัพย์สินที่มีค่าสูงเป็นการกระทำผิดที่ร้ายแรง (felony)

ข. การปลอมเช็ค (check forgers) คนปลอมเช็คส่วนใหญ่จะจากกลุ่มคนชั้นกลาง เกิดจากวิกฤตทางการเงินของตัวเอง ต้องการเงินด่วน เช่น ต้องจ่ายบัตรเครดิต เป็นต้น

ค. การขโมยรถยนต์ (auto theft) บางคนขโมยเพื่อความสนุก บางคนต้องการพาหนะในการเดินทาง การขโมยเหมือนการยืมรถใช้ชั่วคราว บางคนขโมยไปขายต่อเพื่อต้องการกำไร

ง. การตกลูก โดยกลุ่มคนร้ายแกล้งเดินมาพบสร้อยทองคำที่ถนน หยื้อที่เดินผ่านเห็นเหตุการณ์ คนร้ายจะแบ่งทองให้หยื้อโดยอาจขอแลกทองที่หยื้อใส่อยู่หรือแลกเงิน แล้วมอบสร้อยทองให้หยื้อ เมื่อไปตรวจสอบดูปรากฏว่าเป็นทองชุบ

จ. การวางเพลิง (arson) วางเพลิง เคหะสถาน สถานที่ราชการหรือสาธารณะ รถยนต์ อาคารพาณิชย์ การวางเพลิงโดยหวังผลประโยชน์จากการประกันอัคคีภัย

3. อาชญากรรมคอปกขาว อาชญากรรมองค์กร และอาชญากรรมเศรษฐกิจ (White-Collar Crimes, Organized Crimes and Economic Crimes) เอเดิลเฮิร์ตซ์ (Edlehertz) อธิบายว่า อาชญากรรมคอปกขาว หมายถึง การกระทำที่ผิดกฎหมาย หรือผิดจรรยาบรรณหรือจริยธรรมของการทำงาน ขาดความรับผิดชอบต่อความศรัทธาของคนในสังคม กระทำโดยคนคนหนึ่งหรือกลุ่มองค์กรในขณะปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบของตน เป็นคนที่มี

สถานภาพทางสังคมสูง หรือได้รับการยกย่องนับถือจากสังคม ในขณะที่ชัตเตอร์แลนด์อธิบายว่าเป็นการกระทำของคนชั้นสูงที่มีสถานภาพทางสังคมที่น่ายกย่อง ปัจจุบันแนวคิดดังกล่าวเปลี่ยนไป คนที่จะประกอบอาชญากรรมปกเขีตขาวจะเป็นใครก็ได้อยู่ในทุกชนชั้นของสังคม

ปาสซาส และ เนลเก้น (Passas and Nelken, 1990) ได้แบ่งอาชญากรรมปกเขีตขาวออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. อาชญากรรมหุ้นส่วนบริษัท (corporate crime) เป็นหุ้นส่วนที่ถูกต้องตามกฎหมายแต่อาศัยการแข่งขันบีบให้อีกฝ่ายต้องทำผิดกฎ

2. อาชญากรรมของรัฐบาล (government crime) พฤติกรรมการกระทำผิดกฎหมายที่ทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือโดยการมีส่วนร่วมรู้เห็นของเจ้าหน้าที่รัฐ และพยายามปิดบังการกระทำผิดนั้น ๆ อาจมีผลประโยชน์ให้กับพรรคการเมืองหรือใครคนใดคนหนึ่งในประเทศก็ได้ เช่น กรณีส่งคนงานไปต่างประเทศของกระทรวงแรงงานฯ โดยทำการทุจริตคือเก็บค่าหัวของผู้ใช้แรงงาน

3. อาชญากรรมครั้งคราว (occupational crime) บุคคลที่ใช้โอกาสที่เหมาะสมในการทำผิดระเบียบของทางการ หรือองค์กร เพื่อหวังผลประโยชน์ทางการเงิน

4. อาชญากรรมองค์กร/อาชญากรรมอาชีพ (organized/professional crime) กลุ่มนี้ใช้วิธีการที่ผิดกฎหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ต่าง ๆ

นอกจากนี้ยังมีอาชญากรรมใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ได้แก่ อาชญากรรมเทคนิคสูง (high-tech crime) เป็นอาชญากรรมแนวใหม่ของอาชญากรรมปกเขีตขาว เกี่ยวข้องกับการขโมยข้อมูลลับของหน่วยงานต่าง ๆ ตัวอย่างเช่น อาชญากรรมทางอินเทอร์เน็ต (internet crime) การสร้างและแพร่ภาพลามกทางอินเทอร์เน็ต หรืออาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (computer crime)

อาชญากรรมปกเขีตขาว เกิดจากความโลภ ความอยาก หรือความไม่รู้จักพอจากการศึกษา แสดงให้เห็นว่า อาชญากรรมปกเขีตขาวเกิดจากแรงจูงใจของความละโมภ และความต้องการ คาทลีน เดลีย์ (Kathleen Daly, 1989) วิเคราะห์ผู้หญิงที่เป็นอาชญากรปกเขีตขาวว่า ทำผิดเพราะต้องการอยู่รอดในวิกฤตของเศรษฐกิจมากกว่าความละโมภและอำนาจ

อาชญากรรมองค์กร เช่น พวกมาเฟีย เป็นการแบ่งงานกันทำอย่างมีระบบ ทุกคนจะรู้เฉพาะภาระงานของตนเอง โดยมีหัวหน้าเป็นผู้กำหนดว่าใครทำอะไร อย่างไร เท่านั้น ทุกคนต้องทำตามที่ได้รับการมอบหมาย

การกระทำผิดของอาชญากรรมปกเขีตขาว อาชญากรรมหุ้นส่วนบริษัท และอาชญากรรมองค์กร อาจเรียกรวมว่า “อาชญากรรมเศรษฐกิจ” (Economic Crimes) ได้

เอ็ดวิน ซัทเทอร์แลนด์ (Edwin Sutherland) ได้ให้คำนิยามความหมายของ อาชญากรรมเศรษฐกิจโดยเรียกว่า “White-Collar Crime คือ การกระทำความผิดทางอาญาหรือ กฎหมายอื่น โดยบุคคลที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจ อาศัยความสัมพันธ์ทางอาชีพของเขาเหล่านั้น และความผิดดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อวงการธุรกิจ ตลอดจนเศรษฐกิจของประเทศ”

อาชญากรรมเศรษฐกิจอาจเรียกง่าย ๆ ว่าการโกง หรือการฉ้อฉลในลักษณะ ต่าง ๆ นั่นเอง เป็นการก่ออาชญากรรมโดยใช้ปัญญา ใช้ความฉลาดเพื่อหลอกลวงหรือฉ้อฉลให้ ผู้อื่นหลงเชื่อ จะไม่มีการใช้กำลังเหมือนอาชญากรรมธรรมดา ลักษณะผู้ก่ออาชญากรรมเป็นผู้มี ความรู้ ความชำนาญ รู้วิธีการดำเนินการ ขั้นตอนต่าง ๆ เป็นอย่างดี ส่วนใหญ่จะเป็นการกระทำความ ผิดโดยอาศัยอำนาจหน้าที่ของตน เป็นอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่มีวิธีการกระทำความผิดที่ อาจจะไม่สร้างความหวาดกลัว สะเทือนขวัญ หรือความโกรธแค้นชิงชังให้แก่คนในสังคม แต่ผล ของการกระทำสามารถสร้างความเสียหายร้ายแรงให้แก่สังคม โดยที่สังคมอาจไม่ทราบถึงความเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งการกระทำความผิดที่เป็นอาชญากรรมรุนแรงนี้ มักเป็นการกระทำของบุคคลที่มี สถานภาพในสังคม มีความรู้ การศึกษาดี เป็นที่นับหน้าถือตา หรือเป็นที่รู้จักของคนในสังคม

ลักษณะของอาชญากรรมเศรษฐกิจ

1. สังเกตได้ยาก
2. ใช้เทคนิคสูง ยากต่อการจับกุม
3. ไม่มีภาพลักษณ์ที่เขย่าขวัญ
4. ไม่สร้างความโกรธแค้นให้แก่ผู้พบเห็น
5. ได้รับผลตอบแทนสูง
6. ตัวอาชญากรมีความเป็นอยู่ดีกว่าบุคคลทั่วไป
7. สามารถอำพรางปกปิดการกระทำผิด
8. ในบางกรณีอาจมีการกระทำร่วมกันเป็นคณะบุคคล
9. มักมีความรู้ด้านกฎหมาย หรืออาจมีนักกฎหมายเป็นที่ปรึกษา
10. ส่วนใหญ่จะมีผู้อิทธิพลหนุนหลัง

ประเภทอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ลักษณะที่ 1 การฉ้อโกงในลักษณะต่าง ๆ

- ก. การฉ้อโกงรัฐบาล
 - การคอร์รัปชัน การฉ้อราษฎร์บังหลวง
 - ความผิดเกี่ยวกับการทุจริตต่อภาษีอากร
 - คดีความผิดเกี่ยวข้องกับทรัพยากรของประเทศ

- การปลอมแปลงเอกสารทางราชการ
- ข. การฉ้อโกงธนาคาร
 - ความผิดเกี่ยวกับการเงิน การธนาคาร
 - ความผิดเกี่ยวกับกฎหมายปรัวรรตเงินตรา
 - การฉ้อโกงบัตรเครดิต
 - การโกงเงินจากเครื่องเอทีเอ็ม
 - การขโมยข้อมูลของธนาคารจากคอมพิวเตอร์
- ค. การฉ้อโกงของนิติบุคคล
 - การฉ้อโกงการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์
 - การล้มละลายเพื่อการฉ้อโกง
 - คดีความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงบริษัทประกันภัย
 - การปลอมแปลงสัญญาทางการค้า
 - การขายความลับ หรือข้อมูลทางธุรกิจ
 - ความผิดเกี่ยวกับสิทธิบัตร และเครื่องหมายทางการค้า
 - ความผิดเกี่ยวกับการค้าและการพาณิชย์
 - คดีเกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรมกระทำความผิดต่อกฎหมาย
- ง. การฉ้อโกงประชาชน
 - การผูกขาดการซื้อขายสินค้า
 - การกักตุนสินค้า
 - การฉ้อโกงประชาชนในการกู้ยืมเงิน

ลักษณะที่ 2 การปลอมแปลงเอกสารลักษณะต่าง ๆ

- ก. การปลอมแปลงเอกสาร
- ข. การปลอมธนบัตร หรือเอกสารใช้แทนธนบัตร
- ค. การปลอมสินค้า และ/หรือเครื่องหมายการค้า

ผลกระทบของการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

- กระทบต่อระบบเศรษฐกิจของสังคมส่วนรวม
- กระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน
- กระทบต่อความมั่นคงของประเทศ
- มีอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ ตามมา

4. อาชญากรรมที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม (Public Order Crimes)

สังคมได้กำหนดขอบเขตของพฤติกรรมที่ขัดแย้งต่อบรรทัดฐานของสังคม ขนบธรรมเนียม ค่านิยม ว่าเป็นพฤติกรรมอาชญากรรมที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม หรืออาชญากรรมปราศจากเหยื่อหรืออาชญากรรมไร้เหยื่อ (victimless crimes) พฤติกรรมเหล่านี้ ได้แก่

ก. พวกรักร่วมเพศ (homosexuality) คำว่า homos มาจากภาษากรีก แปลว่า เหมือน การมีเพศสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน ตามหลักคำสอนของคัมภีร์ศาสนาคริสต์ ถือว่าเป็นบาป คนที่มีความรู้สึกชอบต่อกลุ่มรักร่วมเพศ และกลัวว่าจะมาชักนำลูกหลานในครอบครัวของตน ดังนั้น คนบางกลุ่มจึงฝังใจและเกลียดกลุ่มคนรักร่วมเพศอย่างมาก ทำให้เกิดอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียด และทำร้ายคนกลุ่มนี้ในที่สุด

ข. โสเภณี (prostitution) โสเภณี คือ คนที่เสนอร่างกายของตนเองเพื่อขาย (แลกเปลี่ยนกับเงิน) โสเภณีมีหลายประเภทขึ้นอยู่กับรูปแบบวิธีการขายตัวของพวกเขา เช่น นางทางโทรศัพท์ (call girls) เป็นการติดต่อดนัดหมายกันทางโทรศัพท์ มีจุดมุ่งหมายเพียงการมีเพศสัมพันธ์แลกเปลี่ยนกับเงิน (sex for money) หญิงทำงานในสถานอาบ อบ นวด (working girls) นอกจากบริการการนวดด้วยวิธีต่าง ๆ แล้ว ถ้าลูกค้าต้องการบริการทางเพศก็จะมีบริการเจาะตกลองเงื่อนไขและราคา (Maher & Daly, 1996)

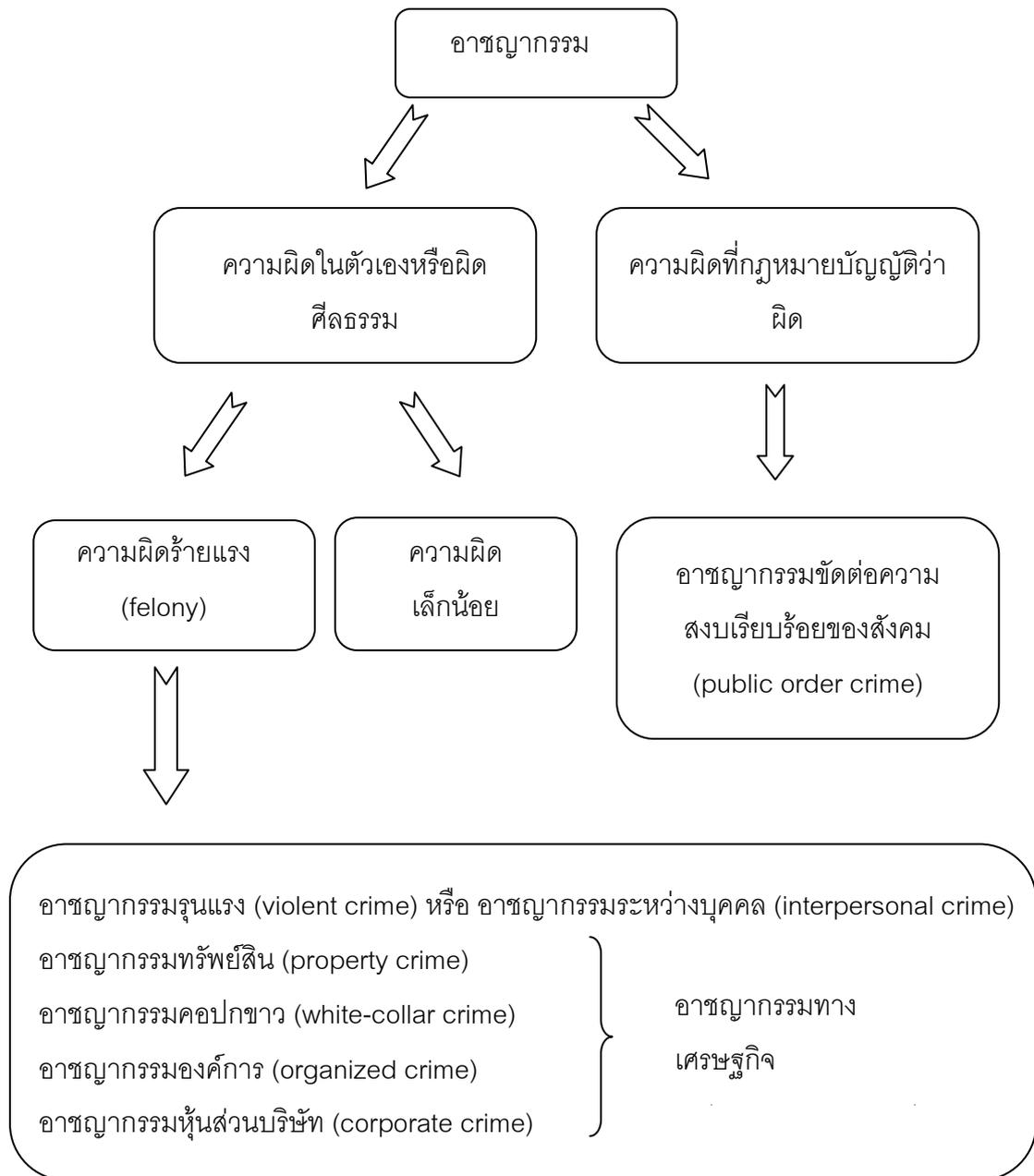
การมาเป็นโสเภณี สาเหตุมักเกิดจากการเติบโตในชุมชนแออัดเสื่อมโทรม ถูกเลี้ยงดูจากครอบครัวที่แตกแยก ไม่มีการศึกษาหรือออกจากโรงเรียนก่อนถึงวัยอันควร มีความเพ้อฝันในเรื่องเงินและความสำเร็จแบบง่าย ๆ มั่วสุมกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมเหลวไหล พบเห็นตัวอย่างโสเภณีในชุมชนที่ตัวเองอาศัยอยู่ นอกจากนี้การมีประสบการณ์ที่เลวร้ายกับคูรักหรือสามี ทำให้เด็กสาวกลายเป็นโสเภณีได้ (Jackman, O'Toole, and Geis, 1967)

ค. การถ่ายภาพโป๊/ภาพยนตร์โป๊ (pornography) การดูภาพถ่ายโป๊เป็นสาเหตุของความรุนแรงหรือไม่ เป็นประเด็นที่ถกเถียงกันมาก เอกสารเรื่อง "The report of the commission on obscenity and pornography" ปี ค.ศ. 1970 ได้รายงานว่ามีหลักฐานที่ชัดเจนว่าภาพถ่ายโป๊กับความรุนแรงมีความสัมพันธ์กัน และเสนอให้รัฐให้อิสระแก่ใครก็ตามที่ต้องการอ่านหรือดูภาพถ่ายโป๊ได้โดยเสรี 20 ปี หลังจากรายงานฉบับนี้ออกเผยแพร่ นักอาชญาวิทยาต่างลงความเห็นว่าการดูภาพถ่ายโป๊ (ลามก) มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอาชญากรรม อย่างไรก็ตามน้ำหนักของหลักฐานยังไม่เพียงพอ แต่เป็นที่ยอมรับว่า คนเคยดูภาพถ่ายโป๊หรือภาพยนตร์ที่แสดงความทารุณทางเพศต่อผู้หญิง เห็นพฤติกรรมผู้หญิงแสดงความพอใจที่ถูกข่มขืน การดูรูปแสดงพฤติกรรมทางเพศ

เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดการเลียนแบบอย่างที่กำลังร้าย รุนแรง และกระทำต่อผู้อื่นหรือเหยื่อต่อไป

ง. การใช้ยาเสพติด (substance abuse) คนที่ใช้ยาเสพติด นอกจากจะทำลายสุขภาพของตัวเองแล้ว ยังทำให้คนอื่นในสังคมเกิดความหวาดกลัว และรังเกียจคนติดยาเสพติดด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความเสียหายและภาระให้แก่สังคม เป็นหนทางนำไปสู่อาชญากรรมประเภทอื่น ๆ ที่จะติดตามมา ยกตัวอย่างข่าวจากหนังสือพิมพ์ ลูกอยากเสพยาจนคึดมดล้มฆ่าพ่อแม่ตัวเอง เพราะขอเงินไปซื้อยามาเสพไม่ได้ เป็นต้น

ภาพที่ 2.4
ประเภทของอาชญากรรม

การจำแนกอาชญากรรมตามความรุนแรงของการกระทำ แบ่งได้ 2 อย่าง คือ

1. การกระทำผิดทางอาญาอย่างร้ายแรง เรียกว่า felony
2. การกระทำผิดทางอาญาอย่างเบาบาง เรียกว่า misdemeanor

การจำแนกอาชญากรรมตามหลักกฎหมายโดยมีแง่ของศีลธรรม

1. อาชญากรรมที่มีความผิดในตัวของมันเองหรือมีความผิดทางศีลธรรม เรียกว่า mala in se
2. อาชญากรรมที่ไม่มีความผิดในตัวของมันเอง แต่ถือว่าเป็นอาชญากรรมเพราะกฎหมายห้ามไว้ เรียกว่า mala prohibita

สถานการณ์อาชญากรรมและแนวโน้มในอนาคต

ในปัจจุบันและอนาคตนักวิชาการต่างยอมรับว่าเศรษฐกิจของประเทศไทยยังอยู่ในช่วงที่ยังไม่ฟื้นตัวจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ กอปรกับระบบการเมืองและระบบการบริหารงานภาครัฐก็อยู่ในช่วงการเปลี่ยนแปลงตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่และการปฏิรูประบบราชการ ดังนั้นประสิทธิภาพของกลไกการควบคุมอาชญากรรมจึงไม่น่าจะเปลี่ยนแปลงมากนัก เนื้อหาบทนี้วิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมของประเทศไทย แต่เนื่องจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นมีมากมายหลายรูปแบบ เพื่อความละเอียดและสะดวกต่อการศึกษาก็จะแบ่งแยกประเภทอาชญากรรมออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ
2. คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน
3. คดียาเสพติด
4. คดีอาชญากรรมปกเข็ดขาว
5. คดีอาชญากรรมข้ามชาติ

คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ

สถานการณ์ทั่วไป

อาชญากรรมประเภทนี้ได้แก่ ความผิดที่ทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย หรือจิตใจของบุคคลอื่น ตัวอย่างเช่น ฆ่าผู้อื่น ทำร้ายร่างกาย ข่มขืน อนาคต ฯลฯ เป็นอาชญากรรมพื้นฐานที่เกิดขึ้นในทุกสังคมและสร้างความหวาดระแวงภัยให้แก่ประชาชนทุกคน เนื่องจากทุกคนมีโอกาสตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมประเภทนี้ จากสถิติอาชญากรรมในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา อาชญากรรมประเภทนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี แต่มีสัดส่วนที่ไม่มากหรือไม่เพิ่มอย่างรวดเร็วนัก เฉลี่ยแล้วในแต่ละปีมีการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดประเภทนี้ประมาณ 40,000 กว่าคน

อย่างไรก็ดียังมีอาชญากรรมประเภทนี้เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากแต่ไม่ได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมสาเหตุที่สำคัญเนื่องจากส่วนมากเป็นความผิดที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลที่รู้จักกัน เช่น เพื่อนฝูงทะเลาะวิวาทกัน หรือเป็นคดีที่เกิดขึ้นในครอบครัว เช่น สามีทำร้ายภรรยา บิดา

หรือญาติพี่น้องทำการอนาจารหรือข่มขืนบุตรหรือลูกหลานในครอบครัว ทำให้ไม่มีการร้องทุกข์กล่าวโทษให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด

สาเหตุของอาชญากรรม

อาชญากรรมประเภทนี้เป็นอาชญากรรมที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคล และมีสาเหตุพื้นฐานมาจากตัวบุคคลผู้กระทำผิดซึ่งมีหลายประการ ตัวอย่างเช่น โกรธแค้น โมโห บันดาลโทสะ หึงหวง หรือความต้องการทางเพศ ตลอดจนความผิดปกติทางจิตใจ ฯลฯ และเมื่อผู้กระทำผิดไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของสังคมแล้ว โดยคิดว่าผู้กระทำผิดแล้วจะไม่ถูกจับกุม หรือหากถูกจับกุมก็ไม่ต้องรับโทษที่รุนแรง จึงตัดสินใจกระทำอาชญากรรมประเภทนี้ขึ้น

จากการวิเคราะห์สถิติคดีฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาและคดีทำร้ายร่างกายผู้อื่นจะพบว่ามากกว่าร้อยละ 40 ของคดีที่เกิดขึ้นนั้น ตัวผู้กระทำผิดหรือบางครั้งผู้เสียหายหรือเหยื่อ จะมีการเสพยาหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนมีการกระทำผิด แสดงให้เห็นว่าเป็นการกระทำผิดโดยไม่มี การไตร่ตรองหรือวางแผนล่วงหน้ามาก่อน ผู้กระทำผิดประกอบอาชญากรรมเพื่อตอบสนองความต้องการหรือสิ่งเย้ายวนในขณะเกิดเหตุเท่านั้น โดยพิจารณาตัดสินใจแล้วเห็นว่าผลประโยชน์จากการประกอบอาชญากรรมจะมีมากกว่าผลเสียที่เกิดขึ้น จึงเลือกประกอบอาชญากรรมดังกล่าว ซึ่งแนวคิดของสำนักทฤษฎีดั้งเดิม (Classical School of Criminology) สามารถนำมาใช้อธิบายอาชญากรรมประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและเพศ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้ชัดเจนมากที่สุด

แนวโน้มในอนาคต

แม้ว่าอาชญากรรมประเภทนี้น่าจะมีลักษณะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องแต่ไม่มากหรือรวดเร็วเกินไปเป็นการเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกปี แต่จากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความเป็นอยู่ของคนในสังคมได้ผลกระทบกระเทือนจากภาวะเศรษฐกิจมาก ส่งผลให้รูปแบบของอาชญากรรมประเภทนี้หรือแผนประทุษกรรมของคนร้ายมีลักษณะโหดร้ายหรือรุนแรงมากขึ้น การทำร้ายร่างกายหรือการฆาตกรรมอาจเกิดขึ้นได้อย่างง่ายหรือโดยไม่มีสาเหตุโกรธเคืองกันมาก่อน

นอกจากนี้กระแสสังคมกำลังให้ความสนใจในคดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย ภายในครอบครัวและการทำอนาจารหรือการมีเพศสัมพันธ์หรือข่มขู่ผู้เยาว์ โดยนำเสนอว่าในอดีตที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมไม่ค่อยให้ความสำคัญกับอาชญากรรมทั้งสองประเภทข้างต้น เนื่องจากเห็นว่าเหตุทำร้ายระหว่างสามีและภรรยาหรือบุตรเป็นเหตุส่วนตัวภายในครอบครัว เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับ สำหรับคดีประทุษร้ายทางเพศผู้เยาว์ที่เป็นเด็กหญิงนั้น มักจะไม่มี การดำเนินคดีกับผู้ชายที่กระทำผิด เนื่องจากทัศนคติที่เห็นว่าประเทศไทยเป็นสังคมที่ผู้ชายเป็นใหญ่ และสามารถกดขี่ทางเพศต่อผู้หญิงได้จึงมีการเรียกร้องให้มีการดำเนินคดีกับ

ผู้กระทำผิดอาญาทั้งสองประเภทข้างต้นอย่างเด็ดขาดและจริงจัง ซึ่งกระบวนการยุติธรรมได้เริ่มมีการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดประเภทนี้ให้เห็นเป็นตัวอย่างแล้ว เช่น การดำเนินคดีกับอดีตสมาชิกวุฒิสภาและอดีตนายตำรวจที่มีเพศสัมพันธ์กับเด็กหญิงอายุไม่เกิน 15 ปี ดังนั้นในอนาคตคาดว่าจะมีคดีอาญาสองประเภทนี้เกิดขึ้นในสังคมมากยิ่งขึ้น

คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

สถานการณ์ทั่วไป

อาชญากรรมประเภทนี้ครอบคลุมคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินซึ่งคนร้ายได้กระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินจากบุคคลทั่วไป ได้แก่ ลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ฆังทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง หรือยักยอกทรัพย์ ฯลฯ เป็นอาชญากรรมที่พบเห็นในทุกสังคมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จากสถานการณ์อาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถิติคดีอาญาที่พนักงานอัยการการฟ้องต่อศาลพบว่า คดีประเภทนี้เพิ่มขึ้นในช่วงที่ประเทศไทยประสบวิกฤตทางเศรษฐกิจตกต่ำ ต้องมีการประกาศลดค่าเงินบาทในปี พ.ศ. 2540 โดยเพิ่มขึ้นจาก 50,000 คดี เป็นเกือบ 60,000 คดี แต่หลังจากนั้นคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินก็มีแนวโน้มคงที่ไม่เพิ่มขึ้นหรือลดลง โดยในแต่ละปีมีการฟ้องร้องผู้กระทำผิดคดีประเภทนี้ต่อศาลประมาณ 57,000-59,000 คน

สถิติคดีอาญาประเภทนี้ยังมีอีกจำนวนมากที่ไม่ได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม สาเหตุสำคัญนอกจากไม่มีการร้องทุกข์ประสงคิให้ดำเนินคดีแล้ว ยังมีคดีอีกจำนวนมากที่ผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมไม่รู้หรือไม่ทราบว่าตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม เช่น เจ้าของบ้านไม่ทราบว่ามีคนร้ายเข้ามาในบ้านลักทรัพย์สินมีค่าบางอย่างไป หรือกรณีมีการฉ้อโกงกระเป๋าสตางค์ แต่เจ้าทรัพย์เข้าใจว่าได้กระทำกระเป๋าสตางค์หายไปเอง ฯลฯ ดังนั้นน่าเชื่อว่าคดีความผิดประเภทนี้ที่เกิดขึ้นตามความจริง จะสูงกว่าสถิติของทางราชการเป็นจำนวนมาก

สาเหตุของอาชญากรรม

สาเหตุสำคัญที่บุคคลประกอบคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินคือ ต้องการทรัพย์สิน เนื่องจากไม่สามารถหาได้โดยวิธีการที่ถูกกฎหมาย และการที่อาชญากรรมประเภทนี้ได้เพิ่มขึ้นในช่วงเศรษฐกิจที่ตกต่ำ แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลต่อคดีอาญาประเภทนี้ในประเทศไทย จึงสามารถนำทฤษฎีอาชญาวิทยาแนวสังคมศาสตร์มาอธิบายได้ว่า ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำมีบุคคลจำนวนมากไม่สามารถประกอบอาชีพหาทรัพย์สินได้ จึงได้เลือกประกอบอาชญากรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือเงินทอง เป็นแนวทางในการบรรลุวัตถุประสงค์ของสังคมในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ตามทฤษฎีความกดดันทางสังคมของ โรเบิร์ต เมอร์ตัน (Robert Merton)

แนวโน้มในอนาคต

จากสถิติที่ผ่านมาเชื่อว่าแนวโน้มของคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินนั้นจะมีลักษณะคงที่หรือหากเพิ่มขึ้นก็จะไม่มากหรือรุนแรง จากการวิเคราะห์แผนประทุษกรรมคนร้ายสำหรับคดีปล้นทรัพย์และชิงทรัพย์พบว่า แนวโน้มการปล้นทรัพย์และชิงทรัพย์จะมีรูปแบบการกระทำผิดที่ไร้ความปราณีต่อเหยื่อหรือผู้เสียหาย คนร้ายจะชิงทรัพย์หรือปล้นทรัพย์โดยไม่คำนึงถึงชีวิตของเจ้าของทรัพย์หรือเหยื่อส่งผลให้เหยื่อถูกฆ่าตายมากขึ้นหากมีการขัดขึ้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐมีการปรับปรุงประสิทธิภาพการสืบสวน ติดตามจับกุมคนร้าย คนร้ายจึงต้องมีการทำลายพยานหลักฐานโดยเฉพาะพยานบุคคล

นอกจากนี้คนร้ายยังมีแนวโน้มที่จะทำการปล้นทรัพย์หรือชิงทรัพย์ในลักษณะหวังผลตอบแทนที่มีมูลค่าจำนวนมาก ตัวอย่างเช่น การปล้นหรือชิงทรัพย์สถาบันการเงิน ร้านค้าเพชร ร้านทอง หรือบ้านเศรษฐี ฯลฯ ซึ่งตามบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว การกระทำผิดในลักษณะเดียวกันไม่ว่าจะได้ทรัพย์สินไปมากหรือน้อย ก็จะต้องรับโทษเท่ากัน จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้คนร้ายลงมือกระทำผิดเพื่อให้ได้ทรัพย์สินที่มีมูลค่ามาก

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพื้นฐานทั่วไป

อาชญากรรมประเภทนี้หมายถึงอาชญากรรมคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ชีวิต ร่างกาย และเพศ ซึ่งเป็นคดีอาญาพื้นฐานของทุกสังคม และประชาชนทุกคนมีโอกาสตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมประเภทนี้ ซึ่งมีอิทธิพลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวต่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้น เช่น ไม่กลับบ้านดึก หลีกเสี่ยงการออกไปนอกบ้านตามลำพัง สร้างบ้านให้มีรั้วรอบขอบชิด หรือระมัดระวังคนแปลกหน้า ฯลฯ นอกจากนี้อาชญากรรมประเภทนี้ยังมีผลต่อความหวาดระแวงภัยของประชาชน หากรัฐบาลสามารถดำเนินการป้องกันอาชญากรรมประเภทนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้ประชาชนมีความเชื่อถือและมั่นใจในกระบวนการยุติธรรม

จากสถิติอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่าในรอบห้าปีที่ผ่านมาคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินทุกประเภทเกิดขึ้นประมาณ 60,000 คดีต่อปี และจับกุมคนร้ายได้ประมาณร้อยละ 50 ของคดีที่เกิดขึ้นทั้งหมด ในขณะที่คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และเพศเกิดขึ้นประมาณ 3,000 คดีต่อปี และจับกุมคนร้ายได้ประมาณร้อยละ 60 ของคดีที่เกิดขึ้น แสดงให้เห็นว่าแนวโน้มคดีประเภทนี้จะมีลักษณะเพิ่มขึ้นแต่ไม่ถึงระดับมีนัยสำคัญ สำหรับผลการจับกุมยังไม่ถึงระดับที่ถือว่ามีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นกระบวนการยุติธรรมต้องมีการทบทวนมาตรการปัจจุบัน และกำหนดนโยบายในการป้องกันและปราบปรามคดีประเภทนี้ใหม่ เพื่อสามารถยับยั้งหรือป้องกันไม่ให้เกิดคดีดังกล่าว

มาตรการในการป้องกันอาชญากรรมคดีทั่วไป ควรจะมีพื้นฐานมาจากหลักทฤษฎีอาชญาวิทยาที่อธิบายสาเหตุของอาชญากรรมประเภทนี้ จากทฤษฎีการวิเคราะห์สถิติคดีอาญา ประทศุร้ายต่อทรัพย์สินและชีวิตร่างกายแล้ว ทฤษฎีที่สามารถนำมาอธิบายอาชญากรรมประเภทนี้ได้ชัดเจนมากที่สุดมี 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational choice theory) และทฤษฎีอาชญาวิทยาทางสังคม (Sociological criminology theory) บทนี้จะนำเสนอแนวทางในการกำหนดมาตรการป้องกันอาชญากรรมตามหลักปรัชญาของทฤษฎีทั้งสองข้างต้น

1. การป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสการกระทำผิดของคนร้ายหรือการเพิ่มความเสี่ยงของคนร้ายหากตัดสินใจกระทำผิด

หลักทฤษฎีอาชญาวิทยาที่มุ่งเน้นการป้องกันอาชญากรรมโดยการลดโอกาสการกระทำผิดของคนร้าย มีนักวิชาการศึกษาไว้หลายท่านแต่ที่ได้รับการยอมรับคือ โคเฮน และเฟลสัน (Cohen & Felson, 1979) และคลาร์ก (Clarke, 1984) นักทฤษฎีแนวนี้เชื่อว่า อาชญากรรมมีอยู่ทั่วไปในสังคม และคอยหาโอกาสที่จะประกอบอาชญากรรมอยู่ตลอดเวลา เมื่อมีโอกาสหรือมีช่วงเวลา หรือสถานการณ์ที่เหยื่อไม่ได้มีการป้องกันตัวเอง ก็จะลงมือประกอบอาชญากรรม ทั้งนี้ได้มีการคิดคำนวณถึงผลได้และผลเสียก่อนที่จะลงประกอบอาชญากรรมทุกครั้ง ดังนั้นมาตรการในการป้องกันอาชญากรรมของหน่วยงานรัฐ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนในสังคม ซึ่งมีแนวทางหลักสองประการ

แนวทางแรก เป็นการเพิ่มความลำบากและความเสี่ยงของคนร้ายในการก่ออาชญากรรม เป็นมาตรการที่กำหนดรูปแบบการป้องกันอาชญากรรมที่ทำให้คนร้ายต้องใช้ความสามารถมากขึ้นในการกระทำผิด ไม่ว่าจะเป็นการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในสถานที่ (building or home security measures) การจัดระบบการเข้าออกสถานที่ (access control) หรือการจัดสภาพแวดล้อมในลักษณะที่เหยื่อสามารถป้องกันตนเองได้

แนวทางที่สอง มุ่งเน้นในการลดผลประโยชน์จากการกระทำผิด เป็นมาตรการที่ทำให้คนร้ายเชื่อว่าผลประโยชน์ที่จะได้จากการประกอบอาชญากรรมมีน้อย ไม่คุ้มค่าความเสี่ยงต่อการถูกดำเนินคดีหรือลงโทษ ซึ่งประชาชนต้องให้ความร่วมมือในการเก็บรักษาทรัพย์สินมีค่าของตนเอง เช่น นำของมีค่าหรือทรัพย์สินไปฝากธนาคาร ไม่นำทรัพย์สินมีค่าติดตัวไปมาก เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าการดำเนินการตามมาตรการที่เสนอแนะไว้นั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่อาจดำเนินการได้โดยลำพังจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนในสังคมในการช่วยสร้างเกราะป้องกันอาชญากรรมให้เข้มแข็งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เช่น มีการนำระบบรักษาความ

ปลอดภัยภาคเอกชนมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรม โดยเฉพาะในภาคธุรกิจ เช่น อาคาร สำนักงาน ร้านค้า โรงงาน หรือห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ สำหรับรูปแบบการป้องกันอาชญากรรมที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและประสบความสำเร็จในการลดอาชญากรรมที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งทำให้ประชาชนมีความมั่นใจในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ได้แก่ ตำรวจ ชุมชนสัมพันธ์ (community policing) การรวมตัวของชาวบ้านป้องกันตนเอง (neighborhood watch) การแจ้งข่าวอาชญากรรม (crime stopper) และโครงการฝากบ้านไว้กับเพื่อนบ้านหรือ ตำรวจ (vacation premise inspections) ฯลฯ

โครงการดังกล่าวมีลักษณะอาศัยความร่วมมือของประชาชนในการป้องกันอาชญากรรม มีหลักการสำคัญคือ การลดโอกาสคนร้ายในการประกอบอาชญากรรม และการเพิ่มความเสี่ยงของคนร้าย หากเลือกประกอบอาชญากรรม ซึ่งในประเทศที่มีการนำโครงการดังกล่าวมาใช้ ต่างประสบความสำเร็จในการลดอาชญากรรมพื้นฐานได้ในระดับที่น่าพอใจ อีกทั้งยังลดความหวาดระแวงภัยของประชาชนต่ออาชญากรรมด้วย

2. การป้องกันอาชญากรรมโดยการสร้างอาชีพหรือเปิดโอกาสให้คนมีงานทำ

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมอาชญากรรมคือความยากจน (Walker, 1985) แต่ความยากจนไม่ได้ทำให้เกิดอาชญากรรมโดยตรง สภาพแวดล้อมและความกดดันทางสังคมที่มาพร้อมกับความยากจนเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลประกอบอาชญากรรม ดังนั้นนักอาชญาวิทยาหลายท่านเห็นว่า การที่บุคคลมีอาชีพที่มั่นคงจะลดปัญหาอาชญากรรมทางสังคมลงได้ เนื่องจากการมีหน้าที่การงานเสมือนเป็นภูมิคุ้มกันมิให้บุคคลมีพฤติกรรมอาชญากรรม ซึ่งทฤษฎีควบคุมทางสังคมเชื่อว่า หน้าที่การงานก็คือบุคคลมีความผูกพันกับสถาบันทางสังคม และมีกิจกรรมร่วมในสังคมทำให้เป็นเครื่องมือยึดเหนี่ยวมิให้บุคคลไปประกอบอาชญากรรม นอกจากนี้ทฤษฎีการเรียนรู้ (Social learning or differential association theory) ยังนำเสนอในแนวทางที่สอดคล้องกันว่า เมื่อบุคคลมีหน้าที่การงานสุจริตแล้ว ก็จะมีเวลาน้อยหรือไม่มีเวลาที่จะไปคบหาสมาคมกับเพื่อนที่เป็นอาชญากร จึงไม่มีโอกาสที่จะเรียนรู้พฤติกรรมอาชญากรรม

สถิติคดีอาญาในช่วงเวลาที่ประเทศไทยประสบกับปัญหาวิกฤตได้สนับสนุนแนวความคิดนี้เช่นกันโดยก่อนปี พ.ศ. 2540 ที่มีประกาศลดค่าเงินบาทนั้น คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินเกิดขึ้นไม่เกิน 50,000 คดีต่อปี และคดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และเพศเกิดขึ้นไม่เกิน 25,000 คดีต่อปี แต่หลังจากที่ประเทศไทยประสบปัญหาเศรษฐกิจจนต้องมีการลดค่าเงินบาท คดีทั้งสองประเภทก็เพิ่มขึ้นเป็นอย่างเห็นได้ชัดเจนและคงที่อยู่ตลอดไป กล่าวคือ คดีประทุษร้ายต่อ

ทรัพย์สินเพิ่มขึ้นเพิ่มเป็น 60,000 คดีต่อปี ในขณะที่คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และเพศเกิดเพิ่มขึ้นเป็น 30,000 คดีต่อปี จนถึงปัจจุบันคดีทั้งสองประเภทนี้ก็ไม่มีแนวโน้มว่าจะลดลงแต่อย่างใด ซึ่งสอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจของประเทศและอัตราการว่างงานของประชาชน

นโยบายที่น่าจะมีผลต่อการลดอาชญากรรมพื้นฐานควรเริ่มต้นที่การสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้แก่ประชาชนส่วนใหญ่ เมื่อให้โอกาสดังกล่าวแก่ประชาชน พวกเขา ก็จะดูแลตนเองได้ ประชาชนจะทำงาน แต่งงาน และมีครอบครัวและบุตร ตามมาด้วยการทำงานด้วยความขยันขันแข็ง เพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่ครอบครัวและอนาคตแก่สมาชิกครอบครัว ซึ่งเป็นความฝันหรือความคาดหวังของคนในสังคมปัจจุบัน ดังนั้นการมีอาชีพที่มั่นคง ครอบครัวที่อบอุ่น บุตรได้รับการศึกษาที่ดี จะเป็นปรากฏการณ์ของสังคมที่ปลอดภัยและมีอาชญากรรมต่ำ ตัวอย่างเช่น ประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ หรือ นอร์เวย์ ฯลฯ

การป้องกันอาชญากรรม

การป้องกันอาชญากรรม (Crime Prevention) หมายถึง การคาดการณ์หรือประเมินล่วงหน้าเกี่ยวกับช่องทางหรือโอกาสของการกระทำผิด หรือสภาพการณ์อาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งความพยายามที่จะระงับการใด ๆ เกิดขึ้น ซี .เรย์ เจฟเฟอร์รี (C. Ray Jeffery) กล่าวว่า การควบคุมอาชญากรรมจะมีความแตกต่างกับวิธีลดอาชญากรรม กล่าวคือ การป้องกันเป็นการควบคุมอาชญากรรมโดยตรง ซึ่งการควบคุมโดยตรงประกอบไปด้วยการใช้มาตรการลดช่องทางหรือโอกาสในการกระทำผิด ส่วนการลดอาชญากรรมเป็นการควบคุมอาชญากรรมโดยอ้อม มาตรการโดยอ้อมที่นำมาใช้ ได้แก่ การอบรมวิชาชีพ การให้การศึกษา การจำคุก การคุมประพฤติ การพักการลงโทษ

ปัจจุบันรูปแบบการควบคุมอาชญากรรมนิยมใช้วิธีการควบคุมโดยอ้อม กล่าวคือ เมื่อมีการกระทำผิดความผิดเกิดขึ้นแล้วก็จะนำวิธีการควบคุมอาชญากรรมโดยตรงมาใช้ ซึ่งเป็นการใช้มาตรการควบคุมหลังจากที่เกิดการกระทำผิดแล้ว เท่ากับเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น และเราจะไม่รู้ว่าอาชญากรรมและผู้กระทำความผิดซ้ำอีกหรือไม่ ในขณะที่เดียวกันการควบคุมโดยอ้อมเป็นการควบคุมก่อนที่อาชญากรรมจะเกิด เป็นการควบคุมเพื่อไม่ให้เกิดคนที่ จะทำความผิด จึงเป็นการสร้างความเชื่อมั่นได้ว่าวิธีการนี้จะทำให้อาชญากรรมไม่เกิดขึ้นในสังคม เพราะเป็นมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมในการดำรงชีวิตตามปกติ ให้แก่คนในสังคม เพราะเมื่อคนในสังคมมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ แล้วจะไม่คิดกระทำการใด ๆ ที่เป็นการขัดต่อระเบียบของสังคมรวมทั้งมีความเกรงกลัวต่อโทษที่ตนเองจะได้รับ มาตรการโดยอ้อมเป็นวิธีที่จะกำจัดหรือสกัดไม่ให้คนหลุดเข้าไปในวงจรของอาชญากรรม

ในการป้องกันอาชญากรรม เนื้อหาของการปฏิบัติ เรียกว่า “The practice of crime risk management” คือ การปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงของการเกิดอาชญากรรม การดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับแนวความคิดระบบ (Systematic Approaches) ซึ่งจะช่วยให้ปัญหาอาชญากรรมลดลงอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการรักษาความมั่นคงและปลอดภัย (Security) และความเป็นอยู่ทางเศรษฐกิจสังคมให้ดีขึ้นของผู้ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรม (Crime Victims) ในการจัดการความเสี่ยงของการเกิดอาชญากรรมจะก่อให้เกิด

- เกิดเคลื่อนย้ายความเสียหายทั้งหมด หรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงทั้งหมด
- การลดความเสี่ยงลง โดยการลดลงของขนาดการสูญเสีย และความบาดเจ็บที่อาจจะเกิดขึ้น

- ขยายความเสี่ยงผ่านทางกายภาพ เช่น เพิ่มประตูล็อกอัตโนมัติ นำมาเป็นมาตรการในการลดความเสี่ยง ทำให้เป็นอุปสรรคในการประกอบอาชีพอาชญากรรม ขยายช่วงเวลาของการปฏิบัติการ และสามารถตรวจจับการบุกรุกของอาชญากรรมได้

- ย้ายความเสี่ยงโดยการซื้อประกันภัย เพื่อนำไปชดเชยค่าเสียหายได้ หรือเรียกว่า การแบ่งสรร หรือเฉลี่ยการเสียหายให้หน่วยงานอื่นยอมรับผิดชอบในการสูญเสียที่เกิดขึ้น

- ยอมรับความเสียหายที่เกิดขึ้นบางส่วน และหามาตรการป้องกันเพิ่มเติม

องค์ประกอบของอาชญากรรม

การป้องกันอาชญากรรมจะได้ผลเมื่อเราสามารถลดการเกิดอาชญากรรมได้ การประกอบอาชญากรรมจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

1. ตัวผู้กระทำความผิดหรืออาชญากรรมต้องมีความปรารถนา หรือมีความต้องการในการประกอบอาชญากรรม (Criminal Desire)
2. มีทักษะในการประกอบอาชญากรรม (Criminal Skills)
3. มีโอกาสซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เพราะหากองค์ประกอบอื่น ๆ พร้อมแต่โอกาสที่จะกระทำ อาชญากรรมก็จะไม่เกิดขึ้น (Criminal Opportunity)

ดังนั้น การป้องกันอาชญากรรมจึงมีวัตถุประสงค์ในการลดช่องโอกาสมุ่งเน้นที่จะทำให้เป้าหมาย (target) ของการกระทำความผิดหมดไปหรือยากต่อการเข้าถึง หรือทำให้เป้าหมายลดความสำคัญหรือความน่าดึงดูดใจลง ซึ่งหากกระทำความผิดกระทำในสภาพที่โอกาสไม่เอื้ออำนวยนั้นเท่ากับเป็นการเสี่ยงต่อการสัมฤทธิ์ (เป้าหมาย) ของการกระทำ แต่จะมีโอกาสสูงในการถูกจับได้และถูกลงโทษ

1. ความปรารถนา หรือความต้องการของอาชญากรรม

ความปรารถนา หรือความต้องการ ต่างก็เป็นแรงจูงใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ทุกคน คนจะมีพฤติกรรมไปในลักษณะใด ก็เพื่อสนองต่อความปรารถนาหรือความต้องการของเขาทั้งสิ้น เช่น เมื่อร่างกายขาดก็จะเกิดความหิวกระหาย จึงดื่มน้ำเพื่อกำจัดหรือบำบัดความกระหายออกไปจากร่างกาย การดื่มน้ำจึงเป็นการกระทำตามความปรารถนาหรือความต้องการของร่างกายที่ขาดน้ำ เป็นต้น เช่นเดียวกันพฤติกรรมของอาชญากรที่แสดงออกมาก็เพื่อเป็นการบำบัดความปรารถนาที่มีอยู่ ตามปกติเมื่อคนจะแสดงพฤติกรรมใด ๆ จะต้องมีความต้องการหรือความปรารถนาเป็นสิ่งจูงใจ และจะหยุดพฤติกรรมเมื่อความต้องการความปรารถนานั้นได้รับการบำบัดหรือสัมฤทธิ์ผลแล้ว ดังนั้นการที่จะกำจัดพฤติกรรมอาชญากรรมจึงต้องหาแนวทางหรือวิธีการในการกำจัดหรือสกัดความปรารถนานั้น ออกไป งานด้านป้องกันอาชญากรรมซึ่งเป็นงานที่เกี่ยวกับการกำจัดหรือสกัดพฤติกรรมอาชญากรรม ซึ่งหวังในผลที่จะทำให้ปริมาณอาชญากรรมในสังคมลดลง งานป้องกันอาชญากรรมจึงเป็นงานที่ยากเพราะความปรารถนา หรือความต้องการในแต่ละบุคคลมีรูปแบบและความจำเป็นแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับสภาพปัจจัยต่าง ๆ เช่น ความโลภ กิเลส ตัณหาของแต่ละคน แม้กระทั่งผู้ทำความผิดที่ถูกจับได้และได้รับการแก้ไขฟื้นฟู เพื่อกำจัดหรือสกัดความปรารถนา แนวทางของกระบวนการยุติธรรมสมัยใหม่ โดยการนำวิธีการรักษา (cure) มาใช้กับผู้ทำความผิด แต่ไม่สามารถสรุปได้ว่าจะมีผลต่อการแก้ไขผู้ทำความผิดได้มากน้อยเพียงใดจึงกล่าวได้ว่าการป้องกันอาชญากรรมด้วยการกำจัดหรือสกัดความปรารถนาหรือความต้องการของอาชญากรรม เป็นเรื่องที่ยากและไม่มีวิธีการใด ๆ ที่จะกำจัดความปรารถนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทักษะของอาชญากร

ทักษะหรือความสามารถเฉพาะตัว เป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญในการทำกิจกรรมใด ๆ หากผู้กระทำมีความรู้ความชำนาญ มีทักษะหรือความสามารถเฉพาะตัว ก็จะทำให้กิจกรรมนั้นเป็นไปอย่างราบรื่น ประสบผลสำเร็จไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อาชญากรรมก็เช่นเดียวกัน ผู้ทำความผิดหากเป็นคนมีทักษะความสามารถความชำนาญด้วยแล้ว โอกาสในการประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพอาชญากรรมก็จะมีสูง ทักษะหรือความสามารถเฉพาะตัวของผู้กระทำยังมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะมีพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น คนที่พุดเก่ง จะมีจิตวิทยาในการมองคน สามารถเลือกใช้คำพูดที่เหมาะสมสามารถโน้มน้าวจิตใจคนอื่นได้ดีจนทุกคนหลงใหล เขาอาจตัดสินใจใช้ความสามารถของเขานี้ประกอบอาชญากรรมประเภทต้มตุ๋น หลอกหลวงได้ นอกจากนี้คนที่มีความชำนาญพิเศษในด้านใดด้านหนึ่งก็สามารถใช้ความชำนาญหรือมีความรู้ด้านเทคนิคในเรื่องทำกุญแจ หากเขาคิดที่จะใช้ความชำนาญพิเศษเฉพาะของเขา

ไปในทางที่ผิดก็ย่อมกระทำได้ เช่น โจรกรรมรถยนต์ โดยทำกุญแจมือขึ้นมาใช้เป็นเครื่องมือในการดจารกรรม เป็นต้น

3. โอกาสของอาชญากรรม

โอกาสถือเป็นองค์ประกอบในการกระทำความผิดที่สำคัญที่สุด อาชญากรรมประเภทไม่จำเป็นที่ต้องครบองค์ประกอบในการก่ออาชญากรรมก็ได้ ยกตัวอย่างเช่น การยกยอกเงินบริษัท อาจกระทำโดยไม่ต้องใช้ทักษะหรือมีความต้องการมาก่อนเลยก็ได้ เพียงแต่มีโอกาสก็สามารถกระทำความผิดได้ จากตัวอย่างเจ้าหน้าที่การเงินบริษัทอาจลี้มวงเงินไว้และไม่มีผู้อื่นอยู่ในบริษัทนั้นนอกจากผู้กระทำความผิด หากหยิบเงินไปแล้วก็จะไม่มีใครรู้ จึงหยิบเงินนั้นไปพฤติกรรมการกระทำผิดนี้เกิดจากโอกาสของผู้กระทำความผิดเป็นปัจจัยสำคัญ

องค์ประกอบอาชญากรรมที่กล่าวข้างต้น มีส่วนในการวางแผนป้องกันการเกิดอาชญากรรมในสังคมได้โดยการควบคุมองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น การลดแรงจูงใจในการกระทำผิด โดยการออกกฎหมายและบทลงโทษ การสร้างเสริมวินัยในส่วนบุคคล การสร้างจรรยาบรรณในวิชาชีพ การสอดส่องดูแลพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ การตัดช่องโอกาสในการกระทำผิด เป็นต้น

นอกจากนี้ปฏิกริยาหรือการโต้ตอบของชุมชนก็มีส่วนสำคัญในการป้องกันอาชญากรรมได้เช่นกัน ยกตัวอย่างกรณีการฆ่าข่มขืน เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับผู้กระทำความผิดได้ สมาชิกในสังคมรู้สึกโกรธแค้นชิงชังอย่างมาก แสดงความสนใจในการติดตามข่าวสารและแสดงความต้องการที่จะลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างสาสม รวมทั้งมีปฏิกริยาต่อครอบครัวของผู้กระทำความผิดไปในเชิงลบปฏิกริยาของสังคมที่มีต่อผู้กระทำความผิดทำให้บุคคลอื่นรู้สึกกลัวไม่กล้าที่จะกระทำความผิดในลักษณะนี้ เพราะเกรงต่อปฏิกริยาของสังคมที่จะมีผลต่อตนเอง

วิวัฒนาการของการป้องกันอาชญากรรม

จากอดีตสังคมมีรูปแบบของการป้องกันอาชญากรรมในลักษณะที่ไม่ซับซ้อนหรือเป็นระบบ ระบบการป้องกันอาชญากรรมจะกระทำกันอย่างง่าย ๆ เช่น การสร้างกำแพงเมืองเป็นแนวป้องกันเข้าศึก “กำแพง” จึงคือรูปแบบของการป้องกันอย่างหนึ่ง ซึ่งมาตั้งแต่สมัยคริสต์ศตวรรษที่ 11 ในประเทศอังกฤษ การป้องกันอาชญากรรมได้มีการพัฒนารูปแบบการป้องกันจากอดีตจนถึงปัจจุบันสามารถแยกได้ ดังนี้

การป้องกันอาชญากรรมของสังคมแบบดั้งเดิม

จากหลักฐานจากยุคดั้งเดิมที่ปรากฏในหลักฮัมมูราบี (Code Hammurabi) ซึ่งบัญญัติโดยกษัตริย์ฮัมมูราบีผู้ครองเมืองบาบิโลน (Babylon) ถือเป็นกฎหมายฉบับแรกที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ

กับการป้องกันอาชญากรรมโดยสภาพแวดล้อม (Crime Prevention Through Environment) ในกฎหมายได้บัญญัติลักษณะของโทษและการลงโทษไว้อย่างชัดเจน มีสาระสำคัญ ดังนี้

1. การสร้างบ้านเรือน ถ้าบ้านนั้นทรุด ยุบ ล้มทับ จนเป็นเหตุให้เกิดการตายขึ้น ผู้ก่อสร้างจะต้องโทษถึงตายเช่นกัน
2. ถ้าการพังของบ้านเป็นเหตุให้ลูกชายของเจ้าของบ้านตาย ลูกชายของเจ้าของบ้านก็ต้องตายตามไปด้วย
3. ถ้าการพังของบ้านเป็นเหตุให้ทาสของเจ้าของบ้านตาย ผู้ก่อสร้างต้องจัดหาทาสที่มีคุณภาพเทียบเคียงกับทาสที่ตายให้กับเจ้าของบ้าน
4. ถ้าการพังของบ้านทำให้ทรัพย์สินเสียหาย ผู้ก่อสร้างต้องก่อสร้างชดเชยให้เป็นเหมือนเดิมและถ้าบ้านพังหมดทั้งหลัง ผู้ก่อสร้างต้องสร้างบ้านทั้งหลังโดยเจ้าของบ้านไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น

ต่อจากนั้นหนึ่งพันปีต่อมาได้เกิด (Mosaic Law) หรือกฎหมายของโมเสส (Moses) ที่กำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติตนของชาวฮีบรู เช่น ถ้าไม่ยอมปฏิบัติตามหรือไม่ยอมเปิดเผยในสิ่งที่รับรู้มาบุคคลนั้นถือว่าได้บาป และต้องรับผิดชอบก่อการกระทำด้วย

กล่าวสรุปได้ว่าการป้องกันอาชญากรรมของสังคมดั้งเดิมจะมีการนำกฎหมายข้อบังคับหรือกฎหมายมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรมในสังคม ระบบของการลงโทษแบบดั้งเดิมจะลงโทษตามที่ระบุไว้ในกฎหมายมีความโหดร้าย รุนแรง ทรมานและทารุณเป็นในลักษณะ “ตาต่อตาฟันต่อฟัน”

การป้องกันอาชญากรรมของสังคมจารีตประเพณีอังกฤษ

ปี ค.ศ. 1665 โอลิเวอร์ ครอมเวลล์ (Oliver Cromwell) ได้พยายามก่อตั้งองค์กรตำรวจขึ้นมาประกอบด้วยหน่วยงานของตำรวจ 12 เขตอำนาจ ปฏิบัติงานเหมือนหน่วยทหาร ต่อมาปี ค.ศ. 1729 โทมัส เดอวอยล์ แห่งเวสต์มินสเตอร์ (Thomas De Voil of Westminster) ได้รวบรวมกลุ่มคนที่เคยจับกุมพวกหัวขโมย และสายลับ จัดตั้งกลุ่มที่มีรูปแบบการปฏิบัติการคล้ายกับตำรวจโดยมีจุดประสงค์ในการจัดการกับปัญหาทุจริต และการปฏิบัติหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพของศาล แต่กลุ่มนี้ก็ไม่สามารถดำเนินงานได้อย่างเต็มที่ เพราะเรื่องของการจ้างงานจึงยกเลิกไปในที่สุด

ในปี ค.ศ. 1748 เฮนรี ฟิลด์ดิง (Henry Fielding) ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้พิพากษาประจำกรุงลอนดอน ได้จัดตั้งหน่วยงานที่เป็นระบบขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) กำจัดอาชญากรรม (2) ป้องกันอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งเปรียบได้กับการปฏิบัติงานตาม

แนวทางของตำรวจฟิลด์ติงเป็นคนแรกที่จัดทำสิ่งพิมพ์เพื่อเผยแพร่ความรู้ต่อสาธารณชนเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และตระหนักถึงความเสียหายจากอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคม รวมทั้งรวบรวมรายการของที่ถูกขโมยไป และส่งเสริมให้คนในสังคมช่วยกันค้นหาของที่ถูกขโมยต่อมา เซอร์ โรเบิร์ต ฟิล (Sir Robert Peel) ได้เสนอวิธีการดำเนินงานตามแบบตำรวจนครบาล ต่อมา รัฐสภา และรัฐสภา ก็เห็นชอบให้ดำเนินการ หน่วยงานตำรวจที่ได้ดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบจึงเกิดขึ้นในกรุงลอนดอน ดังนั้นแนวคิดในการป้องกันอาชญากรรมในสังคม จึงได้เริ่มดำเนินการปฏิบัติได้อย่างเต็มที่จนถึงปัจจุบัน

การป้องกันอาชญากรรมของสหรัฐอเมริกา

การป้องกันอาชญากรรมและการป้องกันของหายเป็นกิจกรรมหลักของบริษัทรักษาความปลอดภัยเอกชน (Private Security) ศาสตราจารย์ จอห์น ซี. คลอตเตอร์ (John C. Klotter) อาจารย์ของมหาวิทยาลัยหลุยส์วิลล์ (ภาษาอังกฤษ) และเป็นคณะกรรมการบริหารงานยุติธรรม ได้ทำวิจัยเรื่อง “การป้องกันการขโมย” ในปี ค.ศ.1968 ได้ผลงานชิ้นนี้ นับเป็นการเริ่มต้นของการเสนอต่อหน่วยงานป้องกันอาชญากรรมในกรมตำรวจ ซึ่งนำไปสู่การควบคุมอาชญากรรม ปัจจุบันประเทศสหรัฐอเมริกามีผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันอาชญากรรมเกือบทุกรัฐของประเทศ การป้องกันอาชญากรรมจะเน้นในเรื่องของการคุ้มครองคนและทรัพย์สินเป็นหลักโดยมุ่งที่ตัวของ “เหยื่อ” และโอกาสในการตกเป็นเหยื่อ รวมทั้งสภาพแวดล้อมขณะที่ทำงาน ความเสี่ยงของเหยื่อนอกจากนี้ยังมีการสังเกตจากพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ของเหยื่อไม่ว่าจะเป็นด้านกายภาพ ด้านจิตวิทยา และด้านสังคม โดยนำสิ่งเหล่านี้มาเป็นปัจจัยในการวางมาตรการในการป้องกันอาชญากรรม เพื่อลดอาชญากรรมที่จะเกิดขึ้นนั่นเอง

การป้องกันอาชญากรรม ยังสามารถป้องกันได้โดยการศึกษาเฉพาะตัวอาชญากร ได้แก่ บุคลิกภาพ และวิธีการก่ออาชญากรรมหรือการจู่โจมเหยื่อ เพื่อนำข้อมูลไปวางแผนในการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่กับผู้กระทำความผิด

การป้องกันอาชญากรรม นอกจากจะเป็นการป้องกันโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว ทุก ๆ คน ในสังคมต่างก็ต้องมีความรับผิดชอบของตนในการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ของการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมและทั้งเพื่อนบ้าน ชุมชนที่อยู่อาศัย ก็ต้องมีความรับผิดชอบซึ่งกันและกันด้วย นอกจากนี้ชุมชนและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความรู้และควรมีการอบรมเกี่ยวกับวิธีการป้องกันอาชญากรรมทั้งในส่วนตัวและสังคมด้วย

ทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรม

ในการป้องกันอาชญากรรมต้องมีหลักการปฏิบัติ ดังนี้

1. หลักการด้านความเสี่ยงต่อการถูกลงโทษ (Punitive-threat of Punishment) เป็นการยับยั้งผู้จะกระทำผิดได้ยับยั้งซึ่งใจว่า หากกระทำผิดในขณะนั้นหรือโอกาสนั้นแล้วเขาอาจจะถูกจับกุมนำตัวมาลงโทษ เจ้าหน้าที่ตำรวจก็ใช้หลักเกณฑ์อันนี้ กล่าวคือจัดตำรวจสายตรวจในการป้องกันอาชญากรรม การจักษภาพพื้นที่สาธารณะให้มีสภาพปลอดภัยจากการเกิดอาชญากรรม การป้องกันที่อยู่อาศัยโดยเจ้าของบ้านเอง เป็นต้น

2. หลักการในการแก้ไขตัวบุคคลและสภาพแวดล้อมในชุมชน (Corrective)

ก. มุ่งที่ตัวบุคคล เพื่ออบรมแนะนำตลอดจนปลูกฝังแนวความคิดของการเป็นพลเมืองแก่เด็กเยาวชนและประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เป็นต้นว่า การจัดโครงการเยาวชนสัมพันธ์ โครงการอบรมให้ความรู้ด้านยาเสพติดแก่เด็กและเยาวชน การอบรมฟื้นฟูจิตใจและฝึกอาชีพนักโทษ การบำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เป็นต้น

ข. มุ่งจัดสภาพแวดล้อมชุมชน ให้มีความเหมาะสม และปลอดภัยจากอาชญากรรม ได้แก่ ปรับปรุง แหล่งสลัม ทางที่รกร้าง จัดแสงไฟในทางเปลี่ยวให้พอเหมาะกับการมองเห็น การจัดเวรยามตามหมู่บ้านการติดตั้งตู้แดงตามที่ต่าง ๆ เป็นต้น

3. หลักการด้านเครื่องมือป้องกันและการจัดตัวอาคารสถานที่ (Mechanical)

เพื่อป้องกันการสร้างอุปสรรคให้การกระทำผิดกระทำได้อย่างขึ้น โดนการนำเครื่องมืออุปกรณ์มาช่วยในการป้องกัน เช่น การติดสัญญาณเตือนภัยป้องกันขโมย การติดตั้งโทรทัศน์วงจรปิดตามอาคารบ้านเรือน การปรับปรุง กุญแจ ประตู หน้าต่าง ให้แข็งแรง การติดเหล็กดัดประตูหน้าต่าง การสร้างรั้วบ้าน เป็นต้น

การป้องกันอาชญากรรมสามารถแยกการป้องกันออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านข่าวสาร (Information) โดยการให้ข่าวสาร ข้อมูลและความรู้ ในการป้องกันอาชญากรรม แก่ประชาชนทุกกลุ่มให้รู้วิธีป้องกันตัวเองมิให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ตลอดจนการร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการป้องกันอาชญากรรม ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะต้องนำเสนอข่าวสารต่าง ๆ ให้ประชาชนได้ทราบถึงสถานการณ์อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบวิธีการกระทำผิด ผู้ต้องสงสัยกระทำผิด เพื่อประชาชนจะได้รับรู้และเตรียมการป้องกันได้ล่วงหน้า

2. การให้ความช่วยเหลือประชาชน (Aid) โดยการให้ความร่วมมือแก่ประชาชนเมื่อได้รับการร้องขอ เป็นต้นว่า การสำรวจอาคารตึกแถวและแนะนำในเรื่องระบบการรักษาความ

ปลอดภัยแก่ธุรกิจที่มีความเสี่ยงต่ออาชญากรรม ได้แก่ โรงแรม ร้านค้าเพชรพลอย ธนาคาร ตลอดจนการแนะนำให้ภาคเอกชนจัดเจ้าหน้าที่ในการรักษาความปลอดภัยตนเอง

3. การปฏิบัติหน้าที่ตำรวจ

ก. การจักกำลังสายตรวจในการตรวจท้องที่ โดยจะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับ สถานภาพอาชญากรรม สภาพพื้นที่ และเป้าหมายในการออกตรวจ

ข. การวางแผนในการใช้กำลังคนตามสถานภาพของอาชญากรรมในชุมชน เช่น ในแหล่งชุมชนแออัดที่มีปัญหาอาชญากรรม กว้างแผนและจัดกำลังพลให้เหมาะสม เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการป้องกันและจับกุม

ค. การวางแผนป้องกันอาชญากรรมตามประเภทความผิด เช่น การขโมยรถยนต์ เป็นต้น

การป้องกันอาชญากรรมกับอาชญาวิทยา

อาชญาวิทยา เป็นศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของอาชญากรรม สภาพทางสังคม ที่มีผลต่อพฤติกรรมอาชญากรรม และวิธีการป้องกันและควบคุมอาชญากรรม ซึ่งระยะแรกมีความขัดแย้งกับการตอบสนองของสังคมอย่างมาก การศึกษาอาชญวิทยานั้นมีสำนักหลายสำนัก แต่ละสำนักต่างก็พยายามเสนอแนวความคิดและข้อสรุปของอาชญากรรม สำนักคิดที่สำคัญที่จะกล่าวถึงได้แก่ สำนักอาชญวิทยาดั้งเดิม สำนักปฏิฐานนิยม สำนักสังคมวิทยาและอาชญวิทยา (Contemporary School) สำนักอาชญวิทยาร่วมสมัย ตามรายละเอียด ดังนี้

สำนักอาชญวิทยาสังคม

สำนักอาชญวิทยาดั้งเดิม เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการลงโทษว่า การลงโทษอาชญากรก็เพื่อให้เกิดความกลัว ไม่กล้ากระทำความผิด และเน้นการป้องกันอาชญากรรมโดยนำกฎหมายมาเป็นเครื่องมือ ในการข่มขู่ยับยั้งพฤติกรรมกระทำความผิดมากกว่าการแก้แค้นทดแทน การตัดสินลงโทษก็โดยพิสูจน์ว่าการกระทำนั้นเป็นพฤติกรรมที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นความผิดหรือไม่ ซึ่งกฎหมายจะบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรไว้อย่างชัดเจนและแน่นอน หากพิสูจน์ได้ว่ามีพฤติกรรมที่กฎหมายบัญญัติว่าผิดหรือฝ่าฝืนกฎหมาย ก็จะได้รับโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าคนสามารถที่จะ เลือกพฤติกรรมของตนเองได้ บนพื้นฐานของรางวัล (reward) การลงโทษ (punishment) ความเจ็บปวด (pain) และความสุข (pleasure) และคนจะตัดสินใจเองว่าจะประกอบอาชญากรรมหรือไม่ เพราะได้อ่านข้อความที่ชัดเจนระบุโทษไว้แล้ว สำนักอาชญวิทยาดั้งเดิมเชื่อว่าการป้องกันอาชญากรรมและทำได้ด้วยการข่มขู่เพื่อให้เกิดความกลัวนั่นเอง โดยอาศัยกฎหมายมาเป็นเครื่องมือในการป้องกัน

สำนักปฏิฐานนิยม

ในช่วงต้นปี ค.ศ. 1800 ได้เกิดการเปลี่ยนแนวความคิดทางอาชญาวิทยา ซึ่งแต่เดิมสำนักแบบดั้งเดิมเชื่อว่ากฎหมายเป็นสิ่งที่สามารถใช้ในการข่มขู่ยับยั้งพฤติกรรมกระทำ ความผิด เพราะในกฎหมายได้มีการระบุถึงพฤติกรรมที่ไม่สามารถกระทำได้ และกำหนดบทลงโทษไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นจึงมุ่งให้ความสำคัญในการตีความตามกฎหมายเป็นไปอย่างเคร่งครัด แต่สำนักปฏิฐานนิยมมิได้คิดเช่นนั้น แต่ได้นำปัญหาเรื่อง “การรับผิดชอบ” หรือ “การรับผิดชอบ” (responsible) ต่อพฤติกรรมอาชญากรรมที่เกิดขึ้นมาประกอบกับสภาพแวดล้อม และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการพิจารณาโทษด้วย และสำนักปฏิฐานนิยมยังมีความคิดว่าการลงโทษไม่ได้ทำให้อาชญากรรมลดลงแต่อย่างใด แต่สำนักนี้จะกล่าวหรือให้ความสำคัญแก่ตัวผู้กระทำ ความผิด คือ การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำ ความผิดให้สามารถเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นคนดี กลับคืนสู่สังคมได้เหมือนเดิม เพราะมีความเชื่อว่าคนกระทำ ความผิดต้องมีสาเหตุจากปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ กดดันให้กระทำ ความผิด สำนักงานนี้ได้ก่อตั้งศาลเยาวชนในการตัดสินคดีของเด็กเยาวชน ซึ่งเกิดจากความเชื่อที่ว่าเด็กยังขาดความรู้ ความเท่าทัน ความรับผิดชอบ การเข้าใจ ในเหตุผล สรุปว่าเด็กมีวุฒิภาวะที่ไม่สมบูรณ์ ในด้านการป้องกันอาชญากรรมสำนักนี้มองว่า การแก้ไขพฤติกรรมของอาชญากรรมให้กลับตัวเป็นคนดี ยอมรับและสามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์สังคมเหมือนคนปกติทั่วไป และไม่หวนกลับไปกระทำ ความผิดอีกก็เท่ากับว่าเป็นการป้องกันสังคมจากอาชญากรรม

สำนักสังคมวิทยาและอาชญาวิทยา

สำนักนี้เริ่มในปี ค.ศ.1920 โดยมหาวิทยาลัยชิคาโก ประเทศสหรัฐอเมริกา สำนักนี้ได้พยายามอธิบายจุดกำเนิดของพฤติกรรมอาชญากรรมโดยเชื่อว่าสภาพสังคมที่เป็นปรักษ์จะไปกระตุ้นการเรียนรู้ทางอาชญากรรม และทัศนคติเชิงลบต่อสังคม สำนักนี้ได้เสนอแนวคิด 2 แนวทาง คือ

1. ความอ่อนแอทางครอบครัว จริยธรรม และวัฒนธรรมทางสังคม ทำให้การควบคุมสังคมแบบไม่เป็นทางการ (informal social control) ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมอาชญากรรมได้
2. ความตกต่ำทางด้านเศรษฐกิจและสังคม จะเป็นสาเหตุทำให้คนสร้างวัฒนธรรมรอง (subculture) ขึ้นมาชัดเจน

วัฒนธรรมรองของอาชญากร (Criminal Subculture) เกิดในช่วงที่สังคมมีความตกต่ำทางเศรษฐกิจ เป็นวัฒนธรรมที่เกิดชนชั้นต่ำที่ไม่สามารถปฏิบัติตามกฎ หรือวัฒนธรรมของกลุ่มคนชั้นกลาง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ออกกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในสังคมชั้น ทำให้เด็กจากกลุ่มคนชั้นต่ำไม่

สามารถปฏิบัติตนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของตนเองและสังคมได้ เพราะวิถีทางที่สังคมกำหนดไม่ได้ เปิดโอกาสสำหรับเด็กกลุ่มนี้เลย แต่เป็นวัตถุประสงค์และวิถีทางไปสู่วัตถุประสงค์ของสังคมที่กำหนดโดยชนชั้นกลางและชั้นสูง ความต่ำต้อยทางฐานะเศรษฐกิจและสังคมจึงเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางความสำเร็จในชีวิต จึงมีการสร้างวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่มของตนขึ้นมาทดแทนและปฏิบัติ

สำนักอาชญาวิทยาร่วมสมัย

สำนักนี้จะมุ่งเน้นรักษาตัวเอง “เหยื่อ” อาชญากรรม และสภาพแวดล้อมในโอกาส การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมากกว่าศึกษาตัวอาชญากร แนวคิดของสำนักคิดนี้ประกอบไปด้วย

1. การป้องกัน (ไม่ใช่การแก้ไข) ควรเป็นแนวความคิดและแนวปฏิบัติตามหลักของอาชญาวิทยา
 2. ไม่มีมาตรการใดที่สามารถแก้ไขอาชญากรรมได้โดยสมบูรณ์
 3. การลงโทษและการจำคุกได้ใช้กับอาชญากรรมบางคน
 4. พฤติกรรมอาชญากรรม สามารถควบคุมโดยตรงจากการตัดช่องโอกาสของสภาพแวดล้อมและตัวเหยื่ออาชญากรรมเอง
 5. โครงการที่ใช้ในการควบคุมอาชญากรรมจะต้องเน้นปฏิบัติก่อนที่อาชญากรรมจะเกิดขึ้นไม่ช้าไม่ทำภายหลังที่อาชญากรรมเกิดขึ้นแล้ว ที่เรียกว่า “กันไว้ดีกว่าแก้”
 6. ถ้าโอกาสในการกระทำผิดลดลง จะทำให้ปริมาณอาชญากรรมลดตามไปด้วย
- สำนักอาชญาวิทยาร่วมสมัย เสนอรูปแบบใหม่ของงานตำรวจ คือ เน้นการป้องกันก่อนการเกิดเหตุมากกว่าการป้องกันหลังเกิดเหตุ และควรจะมีการปรับปรุงโดยทั่วไปและเฉพาะเจาะจงในด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม และให้ความรู้แก่กลุ่มที่เสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเพื่อลดโอกาสของความเสียหายในการตกเป็นเหยื่อ

รูปแบบในการป้องกันอาชญากรรม

รูปแบบในการป้องกันอาชญากรรม (Models of Crime Prevention) มีหลายรูปแบบในการตัดสินใจจะเลือกรูปแบบใดควรเข้าใจว่า การประกอบอาชญากรรมแต่ละประเภทมีรายละเอียดเป็นอย่างไร โดยการพิจารณาองค์ประกอบต่อไปนี้

1. อัตราการเกิดอาชญากรรมโดยโอกาส
2. วิธีการจู่โจมที่อาชญากรนิยมใช้
3. วัน เวลา เดือน ที่อาชญากรมักกระทำผิด
4. บุคลิกภาพที่น่าสงสัย
5. รูปแบบของการแจ้งความ
6. ลักษณะการสูญเสีย ค่าเสียหายเป็นอย่างไร

เมื่อเราทราบรายละเอียดเหล่านี้ได้ เราจะสามารถทราบรูปแบบของการประกอบอาชญากรรมมุมมองของผู้ตกเป็นเหยื่อเกี่ยวกับอาชญากรรม ทำให้สามารถวางแผนกลยุทธ์ในการเสนอแนะให้ผู้ตกเป็นเหยื่อได้ระวังตัว และดูแลตนเองในจุดอ่อนแอต่อการเกิดอาชญากรรมได้

รูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมที่น่าสนใจ 7 รูปแบบ

1. รูปแบบของสังคมระบบ (Social Disorganization Model) การไร้ระเบียบไม่ว่าจะเป็นตัวสังคม ชุมชน ความเชื่อ วัฒนธรรม ล้วนแต่ไม่มีความสำคัญต่อคนในชุมชน มีความยากจนในสังคม หน่วยงานต่าง ๆ ในสังคมทำงานไม่ได้ผล ครอบครัว กลุ่มเพื่อน ชุมชน ต่างอ่อนแอ ไม่มีความผูกพันทางสังคม ทำให้คนไม่ใส่ใจซึ่งกันและกัน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว เกิดสภาวะแตกแยกในสังคม

ภาพที่ 2.5

วิธีการหลัก 5 ประการในการจัดการความเสี่ยง
ของการเกิดอาชญากรรม

การป้องกันอาชญากรรมจะทำได้ต่อเมื่อจัดระเบียบของสังคม พยายามให้ระบบการควบคุมทางสังคมอย่างไม่เป็นทางการกลับมาใช้ได้ จัดระเบียบสังคมใหม่ นำกฎระเบียบเข้ามาบังคับใช้กับพฤติกรรมของคนในสังคม เสริมสร้างเรื่องการปะทะสังสรรค์ในสังคม เมื่อใดที่สังคมเกิดความสามัคคี การป้องกันอาชญากรรมจะเกิดตามมา เพราะทุกคนรักสังคมที่ตัวเองอาศัยอยู่

2. รูปแบบการควบคุมทางสังคม (Social Control Model) แบ่งเป็น 2 ส่วนคือการควบคุมทางสังคมแบบเป็นทางการ (formal social control) และการควบคุมทางสังคมแบบ

ไม่เป็นทางการ (informal social control) การควบคุมนี้มุ่งให้คนในสังคม มีพฤติกรรมไปในทิศทางของบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งหมายถึง จารีตประเพณี ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม ค่านิยม กฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ของสังคม การควบคุมอย่างเป็นทางการ ถ้าไม่ปฏิบัติตาม จะถูกลงโทษตามกฎหมาย ในขณะที่การควบคุมอย่างไม่เป็นทางการจะถูกตำหนิ ดังนั้นรูปแบบนี้ เน้นให้มีความผูกพันทางสังคม และให้สมาชิกในสังคมได้เรียนรู้บรรทัดฐานของสังคม เมื่อรู้จะสามารถปฏิบัติตัวได้อย่างถูกต้องรู้ว่าพฤติกรรมใดดี ไม่ดีพฤติกรรมใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสม ถ้าคนในสังคมปฏิบัติตัวตามบรรทัดฐานตามที่ได้รับทราบแล้ว อาชญากรรมจะไม่เกิดขึ้นเท่ากับการป้องกันสังคมในตัวเอง

3. รูปแบบการสนับสนุนทางสังคม (Social Support Model) หมายความว่า การมีเพื่อนบ้านที่มีความสามัคคีกัน เอื้ออาทรต่อกัน จะมีระบบการสนับสนุน หรือการเกื้อหนุนต่อกัน ทำให้ป้องกันพฤติกรรมต่อต้านสังคมได้ เพราะการมีการสนับสนุนทางสังคมจะทำให้คนเรารู้สึกดีใจ จะรู้สึกว่ามีคนรักคนห่วงใย ทำให้เราไม่อยากจะยุ่งเกี่ยวกับคนไม่ดี ไม่อยากทำตัวไม่ดี เพราะจะทำให้คนที่เรารักและสนับสนุนหรือเป็นกำลังใจให้เราต้องผิดหวังเสียใจ ทำให้เป็นการป้องกันอาชญากรรมได้ ในทางกลับกันถ้าขาดการสนับสนุนทางสังคม หมายถึง ครอบครัวยุติกัน ชุมชนแล้ว จะรู้สึกเหมือนอยู่ตัวคนเดียว จะทำอะไรก็ได้ เพราะไม่ต้องคำนึงถึงความรู้สึกของใคร จะไม่กลัวการทำผิด ดังนั้นจะต้องฟื้นฟูความสัมพันธ์กับสังคม เพื่อสังคมจะได้ปลอดภัย

4. รูปแบบการลดช่องโอกาส หรือการตัดโอกาสของการประกอบอาชญากรรม (Opportunity Reduction Model) เช่น ทางเข้าบ้านมีด ผู้ร้ายอาจจะซุ่มตัวคอยปล้นเจ้าของบ้าน อยู่ก็ได้ การลดช่องโอกาส คือการตัดไฟฟ้าให้สว่างไสวในบริเวณทางเข้าบ้าน ผู้ร้ายจะกลัวความสว่างเพราะกลัวว่าผู้เสียหายจะจำหน้าของตนได้ หรือการปลูกต้นไม้กรงรั้วบริเวณห้องน้ำสาธารณะ ที่สวนสาธารณะทำให้ผู้ร้ายจะหุดผู้หญิงไปข่มขืนบริเวณต้นไม้รก ๆ นั้นได้ ดังนั้นควรตัดต้นไม้หรือปลูกต้นไม้ต้นเล็ก ๆ แต่พองาม และเพิ่มแสงสว่างให้มากขึ้น เป็นต้น การลดช่องโอกาสของการเกิดอาชญากรรม คือ การป้องกันอาชญากรรมที่นิยมใช้มากที่สุดในขณะนี้ นอกจากรูปแบบนี้ยังพิจารณาถึงทำเลที่ตั้ง เวลาและสภาพแวดล้อมด้วย และนำแนวคิดทฤษฎีกิจวัตรประจำวัน (Routine Activities) มาใช้ในการลดช่องโอกาสด้วย กิจวัตรประจำวันเป็นภารกิจที่บุคคลแต่ละบุคคลจะปฏิบัติในเวลาเดิม ลักษณะเดิมทุกวันทำให้ผู้กระทำผิดสามารถหาเงื่อนงำ (clue) ในการกระทำผิด เช่น ทุกวันเสาร์ – อาทิตย์ นายจันจะไม่เคยอยู่บ้านเลย จะกลับเข้าวันจันทร์ทุกครั้ง ทำให้อาชญากรรมรู้เงื่อนงำนี้ เป้าหมายที่เหมาะสมคือ บ้านไม่มีคน

ดูแล ไม่มีคนอยู่บ้าน ไม่มียาม ไม่มีสายตรวจ บ้านจะเป็นเป้าหมายที่ดีมาก เพราะปลอดภัยทุกอย่าง โอกาส คือ วันเสาร์ – อาทิตย์ ไม่มีคนอยู่ ทำให้อาชญากรมีโอกาสที่จะเข้าไปในบ้าน เพื่อขโมยทรัพย์สินได้อย่างสบายใจ จากโอกาสนี้ทำให้อาชญากรเกิดแรงจูงใจในการกระทำผิด ดังนั้นต้องพยายามไม่ทำอะไรที่เป็นกิจวัตรประจำวันมากนัก ควรเปลี่ยนรูปแบบของวิถีชีวิตบ้าง เพื่ออาชญากรไม่สามารถคาดเดาได้ว่า เราจะทำอะไร เมื่อไร เวลาใด อย่างไร ที่ไหน เป็นต้น

5. การป้องกันอาชญากรรมโดยการออกแบบสภาพแวดล้อม (Crime Prevention Through Environmental Design Model) อาจมีการเปลี่ยนรูปแบบของสถานที่เพื่อให้เหมาะสมกับการป้องกันอาชญากรรม มุ่งเน้นที่ตัวเหยื่อ และเป้า(สิ่งของ) ของการตกเป็นเหยื่อ อาชญากรรมมากกว่าตัวอาชญากร ดังนั้นสภาพแวดล้อม ควรเอื้ออำนวยให้ตัวเหยื่อจะได้รับความปลอดภัยมากที่สุด เน้นเรื่องของแสงสว่างไฟฟ้า ถนนต่าง ๆ

6. รูปแบบการจู่โจมอาชญากรรม (Crime Attack Model) หมายถึง อาชญากรรมจะถูกขัดขวางได้โดยการมีรถตำรวจสายตรวจออกตระเวน ฝึกระวังถนน หรือบริเวณที่มักมีอาชญากรรม นอกจากนั้นนอกจากมีเหตุอาชญากรรมเกิดขึ้นต้องพยายามสืบสวนให้เร็วที่สุด และทำการจับกุมผู้กระทำผิดมาลงโทษให้ได้ ทำให้สามารถกักขังและป้องกันไม่ให้ทำผิดอีก รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ตำรวจมักจะใช้กันอย่างกว้างขวาง

7. รูปแบบการบริการชุมชน หรือทีมเพื่อนบ้าน – ตำรวจ (Community Service Model or Neighborhood-police Team) รูปแบบนี้ทำให้ชัดเจนในเรื่องของภูมิศาสตร์ของบริเวณที่ควบคุมดูแลเพราะชาวบ้านจะรู้จักชุมชนของตัวเองดีที่สุด เน้นการปฏิบัติงานเป็นหนึ่งเดียวของชาวบ้านในชุมชนกับตำรวจ และประการสุดท้ายทำให้เกิดการกระจายอำนาจ เพราะประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทในการดูแลสวัสดิภาพของชุมชนของตนเอง ทำให้ป้องกันอาชญากรรมได้อย่างดีเยี่ยม

กลยุทธ์ในการป้องกันอาชญากรรม

1. การป้องกันอาชญากรรมจากสถานการณ์ ทำให้เป้าหมายที่อาชญากรรมประสงค์อยากต่อการจู่โจม การติดตั้งระบบป้องกันขโมยในบ้าน สถานที่ทำงานจ้างบริษัทรักษาความปลอดภัยดูแลแทน

2. การข่มขู่ทั่วไป ทำให้คนที่จะเป็นอาชญากรรมเกิดความกลัวในผลที่จะตามมาจากการกระทำของเขา ดังนั้นการขู่ด้วยบทลงโทษจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจของผู้กระทำผิดว่าจะประกอบอาชญากรรมหรือไม่

3. การข่มขู่เฉพาะราย การข่มขู่เจาะจงลงไปว่าละเมิดกฎหมายใด บทลงโทษเป็นอย่างไร อาชญากรต้องถูกจับและลงโทษเพื่อให้ตระหนักว่ามีการลงโทษจริง ๆ ทำให้ไม่กล้าทำผิดซ้ำ

4. การลดอัตราอาชญากรรมโดยปฏิเสธแรงจูงใจผู้กระทำผิดเรื่องของโอกาสในการประกอบอาชญากรรม บางครั้งกฎหมายและบทลงโทษไม่ได้ยับยั้งการกระทำผิดของผู้กระทำผิด กลับทำให้การกระทำมีความตื่นเต้น น่าสนใจมากขึ้น การจะควบคุมอาชญากรรมประเภทนี้ได้คือการกักขังที่ขยายเวลาเท่านั้นเพื่อลดความเสี่ยงของอาชญากรรมที่จะไปคุกคามสวัสดิภาพของคนในสังคม

นอกจากนี้นักอาชญาวิทยา โรนัลด์ คลาร์ก และ รอสส์ แฮเนล (Ronald Clarke & Ross Hanel) เสนอแนวคิดของกลวิธีในการป้องกันอาชญากรรม โดยแบ่งรายละเอียดของกลยุทธ์ออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. ถ้าจะประกอบอาชญากรรมต้องอาศัยความพยายามอย่างยั้งยวด
2. เพิ่มความเสี่ยงของการประกอบอาชญากรรม
3. ลดประโยชน์ที่จะได้รับจากการประกอบอาชญากรรม
4. โหม่นนำความรู้สึกผิดหรือละอายเมื่อประกอบอาชญากรรม

การป้องกันอาชญากรรมโดยภาครัฐ

การป้องกันอาชญากรรมของภาครัฐเป็นการป้องกันอาชญากรรมโดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม คือ ตำรวจ เพราะตำรวจโดยบทบาทหน้าที่คือการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมโดยตรงมีความรับผิดชอบต่อการสืบสวน สอบสวน และจับกุมผู้กระทำความผิด นอกจากนี้ยังทำหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยทางสังคม กิจกรรมในหน้าที่เหล่านี้ ตำรวจสามารถสร้างสรรค์ได้ในขณะเดียวกัน กิจกรรมจะต้องเป็นการข่มขู่ให้คนเป็นอาชญากรรมออกมาปรากฏตัว และตำรวจจะได้ทำการจับกุม นอกจากนี้แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบอาชญากรรม คือ การชี้แนะของชุมชนที่สามารถบอกถึงลักษณะของอาชญากรรม และวิธีการพิเศษที่อาชญากรใช้ประกอบอาชญากรรม

นอกจากนี้ บทบาทในการรักษาความปลอดภัย ตำรวจยังเป็นที่คาดหวังของประชาชน ในเรื่องความชำนาญด้านเทคนิค การประเมินความเสี่ยงอาชญากรรม การวางแผนรูปแบบในการปฏิบัติ การจัดการกับการลดลงของความเสี่ยงในการเกิดอาชญากรรม ตำรวจยังต้องเป็นแหล่งข้อมูลของความรู้ที่สามารถชี้แนะและให้ความรู้แก่ชุมชนเกี่ยวกับเรื่องของการป้องกันอาชญากรรม กิจกรรมการสื่อสารที่ร่วมกันทำในการป้องกันอาชญากรรมในเขตของตน

ปัจจุบันตำรวจมีหน่วยที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมโดยเฉพาะในสังคมไทยสถานีตำรวจไม่ว่าจะเป็นนครบาล หรือภูธร จะมีหน่วยตำรวจเรียกว่า “ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ (ตชส.)” สถานีตำรวจของตนรับผิดชอบรวบรวมข้อมูลสถิติอาชญากรรมในการแก้ไข และป้องกันอาชญากรรม โดยอาศัยคนในชุมชนเป็นเบาะแสของข่าวอาชญากรรมในชุมชน อีกทั้งชุมชนจะเป็นฐานในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันอาชญากรรมได้ดีที่สุด เพราะไม่มีใครรู้สภาพอาชญากรรมได้ดี เท่ากับคนในชุมชนนั่นเอง ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์จัดอยู่ในสายงานป้องกันและปราบปราม โดยปกติตำรวจชุดนี้จะเข้าไปเยี่ยมบ้านและทำความรู้จักกับชาวบ้าน โดยการพูดคุยซักถามปัญหาที่ชุมชนกำลังเผชิญอยู่ นอกจากนี้อาจจัดกิจกรรมในการรณรงค์เรื่องบางเรื่องที่เป็นภัยต่อสังคม เช่น รณรงค์เรื่องปัญหายาเสพติด ทุกกิจกรรมที่ตำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ทำเพื่อจะเข้าใจชุมชนที่รับผิดชอบอยู่ และมีวัตถุประสงค์หลักที่จะป้องกันอาชญากรรมให้จงได้

นอกจากนี้สายงานป้องกันและปราบปราม ประกอบด้วยตำรวจสายตรวจ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

- (1) ตำรวจสายตรวจเดินเท้า
- (2) ตำรวจสายตรวจจักรยาน/รถจักรยานยนต์
- (3) ตำรวจสายตรวจรถยนต์

หลักการข่มขู่หรือข่มขู่ในเรื่องของการปรากฏกายของตำรวจสายตรวจ ทำให้ผู้ ที่คิดที่จะกระทำความผิดเกิดความกลัวได้ ตำรวจจะวางรูปแบบในการออกตรวจ บางทีอาจมี ตู้แดง (จุดตรวจ) ไปติดที่เป็นบริเวณจุดเสี่ยงของการเกิดอาชญากรรม ทำให้คนที่สัญจรไปมาใน บริเวณนั้นรู้สึกปลอดภัยเมื่อเห็นตำรวจในเครื่องแบบ เพราะที่อาชญากรรมกล้าประกอบ อาชญากรรมเพราะคิดว่าจะไม่ถูกจับ แต่การมองเห็นตำรวจ แปลความได้ว่าโอกาสการถูกจับ อาจมีได้ ดังนั้นเมื่ออาชญากรรมไม่กระทำผิดซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของการป้องกันอาชญากรรม คือการป้องกันก่อนเหตุเกิดจะเห็นได้ว่างานสายตรวจเป็นอีกงานที่สามารถป้องกันอาชญากรรมได้ เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันถ้าพิจารณาสายสืบอาจมองได้ว่าเป็นการสืบสวนเมื่ออาชญากรรมได้ เกิดขึ้นแล้ว แต่เมื่อพิจารณาให้เห็นประสิทธิภาพของอนาคตเท่ากับเป็นการป้องกันอาชญากรรม ในอนาคตได้อีก เช่น ถ้าสืบจับคนร้ายที่ค้ายา เสพติด หรือยาบ้าได้ เท่ากับเขาได้ป้องกันการค้ายา เสพติดของคนค้ายาเสพติดของคนนี้ในอนาคตได้เพราะโทษของผู้ค้ายาเสพติดที่ใช้ในปัจจุบัน คือโทษประหารชีวิต ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ถ้าจะมีการค้ายาเสพติดจากคนนี้ได้ก็เลยเท่ากับเป็นการป้องกันโดยเด็ดขาด

นอกจากงานสำรวจชุมชนและมวลชนสัมพันธ์และงานสายตรวจแล้ว สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยในปี 2541 กองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ 0609 (อก.) 13/1895 ลงวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ.2541 ขอจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการควบคุมสั่งการและสื่อสารข้อมูลหรือ C3I (Communication Command Control Information) ภาพรวมของระบบงานในโครงการ C3I มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงระบบสื่อสารสั่งการข้อมูลคอมพิวเตอร์เพื่อให้รถสายตรวจปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของรถสายตรวจได้ โดยวางระบบบอกตำแหน่งรถสายตรวจอัตโนมัติ และเพื่อนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในกิจกรรมป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม เพื่อให้สามารถรับแจ้งเหตุและตรวจสอบข้อมูล โดยวางระบบคอมพิวเตอร์เป็น 1 ระบบ คือ (1) ระบบรับแจ้งเหตุและสั่งการรถสายตรวจ (2) ระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านอาชญากรรม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ระบบรับแจ้งเหตุและสั่งการรถสายตรวจ

เป็นการนำระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีนำสมัยใหม่เข้ามาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่รับแจ้งเหตุ ควบคุมและสั่งการรถสายตรวจให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วเพื่อให้ค่าเฉลี่ยในการเดินทางไปถึงที่เกิดเหตุน้อยที่สุด

โครงสร้างการทำงานของระบบ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนหลักตามลักษณะการทำงาน คือ ส่วนของการรับแจ้งเหตุ และส่วนของการสั่งการรถสายตรวจ

1. ส่วนของการรับแจ้งเหตุ

ศูนย์ควบคุมและสั่งการตำรวจนครบาล ได้ทำการปรับปรุงห้องปฏิบัติการและติดตั้งอุปกรณ์ให้เหมาะสม รองรับกับปริมาณงานในปัจจุบัน โดยการเพิ่มคู่สายโทรศัพท์ 191 จาก 20 คู่สาย เป็น 60 คู่สาย และติดตั้งตู้ชุมสายอัตโนมัติ (PABX) ซึ่งมีการกระจายการเรียกเข้าโดยอัตโนมัติ หรือ Automatic call distribution มีการจัดลำดับการรอคอย (queuing) มีระบบ ANI/ALI (Automatic number identification / Automatic location identification) ที่สามารถตรวจสอบหมายเลขผู้โทรเข้าได้ และนำคอมพิวเตอร์มาช่วยงานรับแจ้งและบันทึกข้อมูลเหตุ ซึ่งสามารถจัดลำดับความสำคัญของเหตุ ระบุเขตพื้นที่รับผิดชอบ สืบค้น/ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ บนระบบแผนที่ดิจิทัล บันทึกเวลา รับแจ้งเหตุ สืบค้นข้อมูลรับแจ้ง เป็นต้น

นอกจากนี้ได้มีการติดตั้งระบบรับแจ้งเหตุไว้ที่สถานีตำรวจ 69 สถานี รถสายตรวจ 191 จำนวน 80 คัน กองบัญชาการตำรวจ (บก.น.) 1, 5, 6, กองบัญชาการตำรวจนครบาล (บข.น.) และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งหน่วยงานเหล่านี้สามารถทำการบันทึก/เรียกดู

สั่งการเพิ่มเติมข้อมูลเหตุที่ศูนย์ปฏิบัติการ C31 ได้ทันที และข้อมูลจะถูกเรียกเก็บเป็นสถิติไว้ที่ฐานข้อมูลรวมที่ศูนย์ปฏิบัติการ C31

2. ส่วนของการสั่งการรถสายตรวจ

มีการติดตั้งระบบวิทยุ (Central com) ซึ่งสามารถต่อเชื่อมสัญญาณวิทยุและโทรศัพท์ และนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการสั่งการรถสายตรวจ เจ้าหน้าที่สั่งการสามารถเลือกดูเหตุรับแจ้งได้ทันทีที่มีเหตุแจ้งเข้ามาในระบบ เมื่อเจ้าหน้าที่สั่งการกดเลือกเหตุ ภาพแผนที่จะถูกขยายใหญ่ขึ้นไปยังสถานที่เกิดเหตุหรือจุดเกิดเหตุต่าง ๆ โดยอัตโนมัติ ในขณะที่เดียวกันรถสายตรวจที่ติดตั้งระบบบอกตำแหน่งรถสายตรวจอัตโนมัติ AVLS (Automatic vehicle location system) จะถูกแสดงด้วยสีต่าง ๆ ตามสถานภาพและตำแหน่งของรถซึ่งเจ้าหน้าที่สามารถเลือกสั่งการรถสายตรวจให้ออกปฏิบัติงานได้ทันทีโดยเลือกสั่งการจากสัญลักษณ์รถสายตรวจบนระบบแผนที่หรือขอคำแนะนำจากระบบ ทั้งนี้ข้อมูลจากสั่งการดังกล่าวจะถูกส่งตรงไปยังระบบคอมพิวเตอร์ในรถสายตรวจ หรือ MDU (Mobile data unit) จากนั้นเจ้าหน้าที่สั่งการยังสามารถติดตามตำแหน่งการเคลื่อนที่และสถานะของรถสายตรวจได้จนกว่าจะสิ้นสุดการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ยังสามารถส่งและรับข้อมูลระหว่างเจ้าหน้าที่สั่งการ รถสายตรวจและสถานีตำรวจ

ระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านอาชญากรรม

เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อสนับสนุนการจัดการฐานข้อมูลสำหรับการปฏิบัติงานของตำรวจนครบาล ซึ่งรับผิดชอบดูแลความสงบเรียบร้อยภายในเขตพื้นที่กรุงเทพฯ

อย่างไรก็ตามระบบสารสนเทศนี้ได้รับการออกแบบให้สามารถรองรับการขยายตัวเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและขอบเขตการปฏิบัติงานต่อไปได้ในอนาคต

ระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานทางด้านอาชญากรรมของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ประกอบด้วยระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นใหม่ 4 ส่วน คือ ระบบฐานข้อมูลอาชญากรรม ระบบฐานข้อมูลท้องถิ่น ระบบฐานข้อมูลสถิติคดีความอาชญากรรม และระบบฐานข้อมูลกำลังพลตำรวจนครบาล

1. ระบบฐานข้อมูลอาชญากรรม

ระบบฐานข้อมูลอาชญากรรม เป็นระบบฐานที่พัฒนาขึ้นเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน การวางแผนป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นทั้งข้อมูลที่เป็นเชิงบรรยายเหตุการณ์ การแยกประเภทของอาชญากรรม การเก็บหลักฐานรูปถ่ายของผู้กระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับคดี เพื่อใช้ในการสอบสวนและติดตามสถานภาพของผลคดีสามารถเก็บรายละเอียดข้อมูลเพื่อเป็นฐานข้อมูลตามแบบฟอร์มคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ แบบฟอร์มรายงานผลการจับกุมผู้กระทำผิด แบบฟอร์มรายงานคดี

เพิ่มเติม และแบบฟอร์มรายงานผลของคดี ทั้งนี้ยังสามารถช่วยลดขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อนของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อให้การรายงานผลของคดีเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ระบบฐานข้อมูลอาชญากรรมยังประกอบด้วยระบบฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรรม ซึ่งเป็นระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการสืบสวน มีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับประวัติผู้ต้องหา วิธีการกระทำความผิด ตาหนิรูปพรรณ สันฐาน โดยจัดเก็บข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบที่สามารถสอบถามข้อมูลตามขั้นตอนได้อย่างสะดวก เพื่อประกอบการวางแผน และการตัดสินใจในการสืบจับผู้กระทำความผิด โดยนำเสนอวิธีการหรือแสดงรายละเอียดข้อมูลดังกล่าวตลอดจนวิธีการสอบถามข้อมูลอย่างเป็นประสิทธิภาพและสะดวก รวดเร็ว ครบถ้วน และเหมาะสม ต่อความต้องการ โดยกำหนดระดับอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการบันทึก แก้ไขเปลี่ยนแปลง สอบถามและแสดงข้อมูล เพื่อรักษาความปลอดภัยของข้อมูลในส่วนที่ต้องการปกปิด

2. ระบบฐานข้อมูลท้องถิ่น

เป็นระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นเพื่อการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคล สถานที่ที่น่าสนใจ และรถรับจ้าง โดยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลได้จัดแบ่งตามลักษณะของบุคคล ได้แก่ บุคคลทั่วไป เช่น ข้าราชการ นักการเมือง นักธุรกิจ เป็นต้น และบุคคลผู้มีพฤติกรรมในทางมิชอบ เช่น ผู้มีอิทธิพล เจ้าของบ่อน การพนัน เป็นต้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสอดส่องพฤติกรรมและติดตามการเคลื่อนไหวของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยวิธีการนำเสนอหรือการแสดงรายละเอียดของข้อมูลดังกล่าว ตลอดจนวิธีการสอบถามข้อมูลจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว ครบถ้วน ถูกต้องและเหมาะสมต่อความต้องการโดยสามารถกำหนดระดับชั้นความลับหน้าที่และความรับผิดชอบในการบันทึก แก้ไขเปลี่ยนแปลง สอบถามและแสดงข้อมูล เพื่อรักษาความปลอดภัยของข้อมูลในส่วนที่ต้องการปกปิด

ระบบฐานข้อมูลท้องถิ่น ประกอบด้วยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับบุคคลซึ่งได้แก่ บุคคลที่น่าสนใจ และบุคคลที่ต้องสอดส่องพฤติกรรมและติดตามความเคลื่อนไหว ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ที่โดยแล่งตามลักษณะหรือประเภทของสถานที่และข้อมูลเกี่ยวกับรถรับจ้าง จะเก็บข้อมูลของคิวรถ ผู้ขับขี่ และรายละเอียดของรถที่ขับขี่โดยข้อมูลดังกล่าวจะมีการจัดกลุ่มตามเขตท้องที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลเพื่อนำเสนอการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และเพิ่มเติมในรายละเอียดของระบบงานต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์และสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ระบบฐานข้อมูลสถิติอาชญากรรม

เป็นระบบฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลในเชิงสถิติของคดีอาชญากรรมที่เกิดโดยรวบรวมประมวลเหตุการณ์เกี่ยวกับคดีประจำวัน สรุปประมวลเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามรูปคดี สรุปผลการจับกุม และจัดเก็บในรูปแบบของตัวเลขเพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลในเชิงเปรียบเทียบตามท้องที่เขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจในกรุงเทพฯ และตามระยะเวลา เพื่อนำเสนอเป็นสารสนเทศสนับสนุนการวางแผนการปฏิบัติงานทางด้านการป้องกันและปราบปราม รวมทั้งการพิจารณาแนวโน้มของการเกิดอาชญากรรมในลักษณะและสถานที่ต่าง ๆ โดยวิธีการนำเสนอหรือการแสดงผลละเอียดของข้อมูลดังกล่าว ตลอดจนวิธีการสอบถามข้อมูลจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็ว ครบถ้วนถูกต้อง และเหมาะสมต่อการต้องการ โดยกำหนดระดับอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการบันทึก แก้ไขเปลี่ยนแปลง สอบถามและแสดงข้อมูล เพื่อรักษาความปลอดภัยของข้อมูลในส่วนที่ต้องการปกปิด

ระบบฐานข้อมูลสถิติคดีอาชญากรรม เป็นระบบที่สรุปประมวลเหตุการณ์เกี่ยวกับคดีประจำวันสรุปผลคดีและผลการจับกุม สรุปคดีความรับผิดชอบตามประมวลเหตุการณ์เกี่ยวกับคดีประจำวันสรุปผลคดีและผลการจับกุม สรุปคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาในเชิงเปรียบเทียบตามท้องที่เขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจในกรุงเทพฯ และตามระยะเวลา และนำเสนอในรูปแบบของสถิติคดีตามช่วงเวลาและลักษณะที่กำหนด โดยศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดจากแผนสถิติและข้อมูลกองกำกับการข่าว กองบังคับการอำนวยการ กองบัญชาการตำรวจนครบาลเพื่อนำเสนอการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และเพิ่มเติมในรายละเอียดของระบบงานต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์และสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ระบบฐานข้อมูลกำลังพลตำรวจนครบาล

ระบบข้อมูลกำลังพลตำรวจนครบาลที่นำเสนอเป็นระบบฐานข้อมูลที่สนับสนุนการจัดการข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ นำเสนอข้อมูลด้านทะเบียนประวัติของข้าราชการตำรวจ สามารถให้บริการตรวจสอบประวัติของข้าราชการบุคคล เพื่อใช้ในงานบริหารบุคคล เช่น การแต่งตั้ง การโยกย้าย การลงโทษทางวินัย การขอรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ การศึกษา ความดี ความชอบ การเลื่อนขั้นเงินเดือน การครบเกษียณอายุงานของข้าราชการ เป็นต้น โดยวิธีการนำเสนอหรือการแสดงผลละเอียดของข้อมูลดังกล่าว ตลอดจนวิธีการสอบถามข้อมูลจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวกรวดเร็ว ครบถ้วน ถูกต้อง และเหมาะสมต่อความต้องการ โดยสามารถกำหนดระดับอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการบันทึก แก้ไขเปลี่ยนแปลง สอบถามและแสดงข้อมูล เพื่อรักษาความปลอดภัยของข้อมูลในส่วนที่ต้องการปิด

ระบบฐานข้อมูลกำลังพลตำรวจนครบาลเป็นฐานข้อมูลที่พัฒนาขึ้นเพื่อสนับสนุนการจัดการกำลังพล ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคลของนายตำรวจระดับชั้นสัญญาบัตร และนายตำรวจระดับชั้นประทวน ที่ประจำอยู่ในหน่วยงานหรือสังกัดต่าง ๆ ที่ขึ้นอยู่กับกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยการจัดการกำลังพลจะเน้นในเรื่องของการพิจารณาแต่งตั้งโยกย้ายตำแหน่ง การเลื่อนอัตราขึ้นเงินเดือน และการเลื่อนยศ โดยศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลสารสนเทศ กรมตำรวจ และแผนกทะเบียน กองกำกับการกำลังพล กองบัญชาการอำนาจการ กองบัญชาการตำรวจนครบาล เพื่อนำเสนอการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และเพิ่มเติมในรายละเอียดของระดับงานต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์และสามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้แล้ว ระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านอาชญากรรมของโครงการ C3I ยังได้เชื่อมใช้ฐานข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ อีก ได้แก่ ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร ฐานข้อมูลกรมการขนส่ง ฐานข้อมูลสำนักงานและปราบปรามยาเสพติด ฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากรและยังเชื่อมโครงการ POLIS ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติด้วย จะเห็นได้ว่า C3I มีบทบาทในการป้องกันอาชญากรรมอย่างยิ่ง

การป้องกันอาชญากรรมโดยภาคเอกชน

การป้องกันอาชญากรรมโดยภาคเอกชน แบ่งเป็น

1. การรักษาความปลอดภัยโดยบริษัทเอกชน (Private Security) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ปรากฏแก่สังคมว่ามีบทบาทหน้าที่ในการดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ว่าจ้าง

2. การป้องกันอาชญากรรมโดยชุมชน

การรักษาความปลอดภัยโดยบริษัทเอกชน

องค์ประกอบของบริษัทรักษาความปลอดภัย มีดังนี้

1. ยาม พนักงานตรวจตรา รถเกราะ และบริการความปลอดภัยอื่น ๆ

2. การวิเคราะห์การรักษาความปลอดภัย การประชุมปรึกษาหารือ และการบริหารจัดการ

3. การผลิต การกระจาย การขาย และการติดตั้งเครื่องมือเกี่ยวกับอิเล็กทรอนิกส์ในการป้องกันความปลอดภัย

การว่าจ้างบริษัทรักษาความปลอดภัยของห้างร้าน บริษัท โรงงาน ต่างมีวัตถุประสงค์ให้ลดความเสี่ยงในการเกิดอาชญากรรมกับห้างร้าน บริษัท โรงงาน ฯลฯ ของตนเอง จึงทำสัญญาว่าจ้างบริษัทรักษาความปลอดภัยมาดูแล ตามเงื่อนไขของสัญญากำหนดให้มีบทบาทหน้าที่ในการดูแลอะไรและความรับผิดชอบมีอย่างไรในประเทศไทยมีบริษัทรักษาความ

ปลอดภัยที่มีมาตรฐาน เช่น บริษัท Brink เป็นบริษัทที่มีการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยก่อนข้างมีมาตรฐาน ได้รับการฝึกอบรมวิธีการรักษาความปลอดภัย ศิลปะการป้องกันตัวต่าง ๆ รวมถึงวิธีการเมื่อเกิดเหตุจะทำอะไร อย่างไร

การรักษาความปลอดภัยของบริษัทเอกชน มีหน้าที่สังเกต ว่ามีอะไรผิดปกติเกิดขึ้นหรือไม่ ถ้ามีสิ่งผิดปกติ ต้องรู้บทบาทของตัวเองว่ารับผิดชอบได้มากน้อยเพียงใด แลและให้รีบรายงานให้หัวหน้าได้รับทราบเหตุการณ์ผิดปกติทันที พูดอีกนัยว่า เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยหรือที่มักเรียกกันปากว่า “ยาม” นั้น เป็นเสมือนผู้ช่วยตำรวจในการตรวจตราไม่ให้อาชญากรรมเกิดขึ้น เมื่อมีอาชญากรรมเกิดขึ้นต้องประสานกับตำรวจผู้ที่มีบทบาทโดยตรงทันที

การป้องกันอาชญากรรมโดยชุมชน

ในการป้องกันโดยชุมชนนี้มีหลายรูปแบบคือ แบบทางการ และแบบไม่เป็นทางการ ยกตัวอย่าง เช่น กลุ่มเพื่อนบ้าน กลุ่มศาสนา กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้หญิง กลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น กลุ่มความปลอดภัยของที่อยู่อาศัย เช่น ให้เปิดไฟสว่างหน้าประตูบ้าน หรือให้ติดสัญญาณกันขโมย เป็นต้น การดำเนินงานตามโครงการที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจนจะทำเพื่อความสงบสุขของกลุ่มสมาชิกที่มาช่วยกันต้องการความปลอดภัยจากอาชญากรรมร่วมกัน แบ่งตามบริเวณ กลุ่มหรือการประสานงานกับกลุ่มพรรคการเมือง หรือได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมือง

การป้องกันอาชญากรรมโดยชุมชนนี้ จะได้ผลเมื่อคนชุมชนให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน อาจจัดเพื่อนบ้านเฝ้าดูแลลัดกันเดินเวรยามในยามวิกาล เพื่อป้องกันการโจรกรรมบ้านหรือเพื่อนบ้านต้องสังเกตบ้านของคนที่อยู่ใกล้กับบ้านของตนเอง ว่ามีอะไรผิดปกติหรือไม่ เช่น มีคนมาขนของออกจากบ้าน เราอาจโทรแจ้งตำรวจ คือ 191 ซึ่งตำรวจ 191 จะพิจารณาว่าการโทรศัพท์แจ้งนั้น เกิดเหตุที่ใด จะติดต่อกับกองบังคับการ 1-9 (เหตุเกิดในกรุงเทพมหานคร) ดูว่ากองบัญชาการได้รับผิดชอบสถานีเกิดเหตุ จะแจ้งสถานีตำรวจนครบาลที่รับผิดชอบสถานีที่เกิดเหตุ จะแจ้งสถานีตำรวจนครบาลที่รับผิดชอบให้ไปที่เกิดเหตุโดยด่วนถ้าทุกคนมีการดูแลซึ่งกันและกัน เราจะสามารถป้องกันอาชญากรรมได้

การป้องกันอาชญากรรมโดยผสมผสานระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

การป้องกันแบบผสมผสาน คือ การร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน เช่น กลุ่มหมู่บ้านธรรมะมีปัญหาเรื่องขโมยเข้าบ้านมาก ชาวบ้านรวมตัวกันเชิญตำรวจในท้องที่มาปรึกษาดำรวจเป็นผู้แนะนำวิธีการป้องกันอาชญากรรมแก่ชาวบ้าน ชาวบ้านร่วมมือกันจัดรูปแบบในการป้องกันอาชญากรรมในหมู่บ้านธรรมะเอง เพราะชาวบ้านจะรู้จักลักษณะของชุมชนของตนเองดีที่สุด รู้ว่าจุดใด บริเวณใดเป็นจุดเสี่ยงในการประกอบอาชญากรรม หรือจุดใดเป็นจุดที่อาชญากรจะหนีได้ง่ายที่สุด ชาวบ้านจะวางแผนโดยตำรวจจะมาตรวจตราบ้าง การประสาน

ความร่วมมือสามารถจัดปัญหาอาชญากรรมได้เป็นอย่างดี อีกกรณีเช่น เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอาจร่วมมือกับตำรวจ ช่วยดูแลความสงบสุขเรียบร้อยของพื้นที่ที่รับผิดชอบและใกล้เคียง การทำงานในส่วนรับผิดชอบโดยตรง อาจมีผลพลอยได้ตามมา คือ ความปลอดภัยของสังคมบริเวณนั้นที่ได้มีการดูแลอยู่ ตำรวจอาจชี้แนะวิธีการหรือฝึกเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยถึงการรักษาความปลอดภัยอย่างถูกต้อง เพราะการป้องกันอาชญากรรมจะทำได้ดีที่สุดถ้าผู้ปฏิบัติเข้าใจวิธีการที่ถูกต้อง

สรุปได้ว่า การป้องกันอาชญากรรมไม่อาจพึ่งพาการคุ้มครองภาครัฐได้เพียงอย่างเดียว คนทุกคนในสังคมควรมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ครอบครัว เพื่อน และชุมชน ต้องมีบทบาทและความเข้มแข็งขึ้น ศีลธรรมประจำใจ ควรมีบทบาทในการยับยั้งการกระทำผิดประการสำคัญ ควรปลูกความรู้สึกละอายและรู้สึกผิดต่อการกระทำ เมื่อผู้กระทำผิดสำนึกตัวและละอายต่อการกระทำแล้วสังคมควรให้โอกาสบุคคลนั้นกลับคืนสู่สังคมอีกครั้ง ตามแนวคิดของจอห์น เบรithเวต (John Braithwaite) ทฤษฎีการกลับเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมอีกครั้ง ถ้าสำนึกผิดถึงความผิดและการละอายใจ เพราะถ้าสังคมใช้วิธีการตราหน้าบุคคลนี้จะยิ่งห่างจากสังคมมากขึ้น จะมีพฤติกรรมที่เป็นปรปักษ์ต่อสังคม จะหาโอกาสทำร้ายคนในสังคมตลอดเวลา ดังนั้นถ้าผู้กระทำผิด สังคมควรให้อภัยและยอมให้โอกาสเขากลับมาเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ขณะเดียวกันต้องรณรงค์ให้คนในสังคมรู้จักบทบาทหน้าที่ของตน กระบวนการขัดเกลาทางสังคมต้องมีประสิทธิภาพ ศีลธรรม วัฒนธรรมต้องอยู่ในกันบังของสำนึกของตน การป้องกันอาชญากรรมในรูปแบบที่กล่าวมาน่าจะเป็นการป้องกันอาชญากรรมได้ดีที่สุด และสามารถลดอัตราการเกิดอาชญากรรมได้ด้วย

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุ และความหมาย

บุคคลที่กำลังก้าวเข้าสู่ความเสื่อมถอยและความลดลงของสมรรถภาพทางกายภาพและชีวภาพ ตลอดจนถึงความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิถีการดำเนินชีวิต การทำงานและทางด้านจิตใจ อันมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากวัยกลางคนสู่ความเป็นผู้สูงอายุ ถือว่าเป็นช่วงสุดท้ายของชีวิตในด้านการกำหนดช่วงแห่งการเข้าถึงความเป็นผู้สูงอายุ และการกำหนดความหมายของผู้สูงอายุนี้ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

คำว่า “ผู้สูงอายุ” มาจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Elderly หรือ Aging เป็นคำที่บัญญัติขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2506 เนื่องจากที่ประชุมสมัชชาผู้สูงอายุเห็นว่า แก่ หน่อม ชรา ไม่มีอะไรเป็น

เครื่องวัดและเป็นเครื่องชั่งคั้น ไม่สมควรให้ใช้คำว่า “ผู้ชรา” เพราะจะทำให้เกิดความรู้สึกหดหู่ ด้วยเหตุนี้ จึงได้กำหนดให้ใช้คำว่าผู้สูงอายุตั้งแต่นั้นมา ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 สมัชชาโลก ผู้สูงอายุได้มีมติที่นครเวียนนา โดยกำหนดไว้ว่า “ผู้สูงอายุ” คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งชายและหญิงเป็นประชากรที่เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าของชาติ เพราะเป็นผู้ที่สามารถถ่ายทอดความรู้สึก และประสบการณ์ให้แก่ลูกหลานและเยาวชนรุ่นหลัง อีกทั้งยังเป็นผู้นำและเป็นผู้ทำประโยชน์ให้แก่สังคม หากมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงและสุขภาพจิตที่ดี จะเป็นมิ่งขวัญของคนในครอบครัว และถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมให้แก่อนุชนรุ่นหลังได้เป็นอย่างดี

ผู้สูงอายุ หมายถึง ผู้ที่อยู่ในวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางเสื่อมของกายภาพ ตลอดจนการทำงานของสรีระลดลง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับพันธุกรรม และภาวะโภชนาการที่ได้รับตลอดจนถึงสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่แต่ละคนประสบอยู่หรือเคยผ่านมาในอดีต

อรรถสิทธิ์ สิทธิสมุทร ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับผู้ที่ได้ล่วงเข้าสู่วัยสูงอายุนี้ไว้ว่าจะตั้งอยู่ในลักษณะของความถดถอยทางกายภาพและมีเหตุผลที่ต้องพึ่งพิงผู้อื่นมากขึ้นซึ่งประกอบด้วย

1. เป็นผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป
2. เป็นผู้ที่มีความเสื่อมตามสภาพมีกำลังถดถอยเชิงข้อ
3. เป็นผู้ที่สมควรให้ความอุปการะ
4. เป็นผู้ที่มีโรคควรได้รับการช่วยเหลือ

นอกจากจะประกอบด้วยกฎเกณฑ์ตามลักษณะ 4 ประการดังกล่าวแล้ว ว่าตามลักษณะธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม ความเปลี่ยนแปลงทั้ง 3 ด้านที่เกิดขึ้นในภาวะผู้สูงอายุนี้โดยจะพิจารณาเห็นได้ดังนี้

1. พิจารณาการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย เมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้นสภาพต่าง ๆ ทางด้านร่างกายจะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง เช่น ผมหงอก สายตายาวขึ้น ความสามารถในการทำงานของกล้ามเนื้อลดลง เป็นต้น แต่การพิจารณาโดยใช้การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายนี้ยังไม่เป็นข้อบ่งชี้ที่ชัดเจนนัก เพราะบางคนมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายอย่างรวดเร็ว เช่น สายตายาวเมื่ออายุได้ 35 ปีเท่านั้น การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายนี้ถือว่าการเปลี่ยนแปลงในระดับเซลล์ ซึ่งมีการเกิด เจริญเติบโต ตายลง และมีการสร้างเซลล์ใหม่ขึ้นมาแทน ในวัยสูงอายุจำนวนเซลล์ที่ตายจะเพิ่มขึ้น ความสามารถในการทำงานของระบบต่าง ๆ ลดน้อยลง โดยระบบต่าง ๆ ของร่างกายจะลดสมรรถภาพลงตามลำดับของอายุ ซึ่งได้แก่

- 1.1 ระบบกล้ามเนื้อ โครงสร้าง กระดูก เส้นเอ็นและเยื่อเกี่ยวพันทำงานช้าลง มีการเปลี่ยนแปลงยืดและหดลำบาก

1.2 ระบบผิวหนังจะเหี่ยวยุบ ตกกระ ขาดความนุ่มนวล แห่ง การปรับ คุณภูมิในร่างกายข้างล่าง ผมร่วง การใช้ออกซิเจนระดับปกติลดลง ร่างกายปรับตัวได้ช้า ซึ่งตรงกับศรีเรื้อน แก้วกั้วาน ที่กล่าวว่า ในผู้สูงอายุนั้นไขมันใต้ผิวหนังจะเริ่มหย่อนยานลง เช่น ใต้ท้องแขน รอยย่นที่หน้าผาก ตีนกาที่หางตา แก้มตอบ เบ้าตาลึกเต้านมจะนิ่มและเหี่ยวแห้ง บางคนจะมีฝ้าขึ้นตามใบหน้าและที่อื่น ๆ เมื่อไขมันใต้ผิวหนังลดลงร่างกายจะควบคุมความร้อนได้ไม่ดี ผู้สูงอายุจึงทนความหนาวไม่ค่อยดี ผิวหนังซีดแห้งมีจุดต่างมากขึ้น พร้อม ๆ กันกับที่ไขมันใต้ผิวหนังลดลง ปลายประสาท ความรู้สึกก็มีการเสื่อมโทรมลงด้วย อาจมีความกดดันที่ผิวหนังจากปุ่มกระดูกต่าง ๆ ของร่างกาย ทำให้มีอาการเจ็บปวด ณ บริเวณผิวหนังที่ถูกกดดัน ผู้สูงอายุมาก ๆ ถ้านอน หรือนั่งนาน ๆ จะเกิดแผลเรื้อรังที่ผิวหนังบริเวณปุ่มกระดูกได้ง่าย

1.3 ระบบการย่อยอาหารต่าง ๆ ขาดประสิทธิภาพ ระบบขับถ่ายในร่างกาย และประสิทธิภาพในการย่อยของลำไส้ลดลง

1.4 ระบบการรับรู้ ซึ่งได้แก่ การมองเห็น สมรรถภาพในการได้ยินเสียง และความไวต่อรสสัมผัสต่าง ๆ จะลดลงหรือเปลี่ยนแปลงไป โดยจะมีความเสื่อมของอวัยวะรับรู้ ความรู้สึกระบบต่าง ๆ คือ ตา หู จมูก ลิ้น

1.4.1 ตา-ระบบการเห็น

กล้ามเนื้อที่ควบคุมรูปร่างแก้วตาอ่อนกำลังลง ทำให้มองเห็นไม่ชัดเจน กล้ามเนื้อที่ก่อกตาอ่อน หลังรูม่านตามักเล็ก ม่านตาสีจะจาง กระจกตาจะหนาขึ้น ไม่เป็นประกายสดใส กระจกตาอาจจะเสื่อมและฝอลง ไขมันในเบ้าตาจะค่อย ๆ หายไป ทำให้เบ้าตาลึกลง การกระพริบตาช้าและน้อยลง หนังตาห้อยปิดลูกตาอย่างหลวม ๆ เพราะกล้ามเนื้ออ่อนกำลังลงจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คนสูงอายุจึงมีสายตาสีอมลงทั้งในด้านการเห็นชัดเจน (ตามัว) สมรรถภาพในการเปรียบเทียบสี การชินต่อความมืดและโรคตาอย่างอื่น ๆ

1.4.2 หู-ระบบการได้ยิน

ประสาทหูจะค่อย ๆ เสื่อม คนสูงอายุได้ยินเสียงต่ำดีกว่าเสียงสูง ถ้าสูงมาก ๆ จะไม่ได้ยินเลย การเสื่อมของหูเป็นในชายมากกว่าหญิง

1.4.3 ลิ้น-ระบบการลิ้ม

การที่ปลายประสาทที่ลิ้นลดจำนวนลงอันเป็นเหตุให้ทำให้การรับรู้เกี่ยวกับรสต่าง ๆ เช่น รสเค็ม รสหวาน รสเผ็ด น้อยลง

1.4.4 จมูก-ระบบการรับกลิ่น

ระบบการรับกลิ่นความสามารถน้อยลง โดยผู้ที่อยู่ในวัยนี้จะมี ความไวต่อการรับกลิ่นต่าง ๆ ลดลงตามลำดับ

1.5 ระบบหายใจมีประสิทธิภาพลดลงประมาณร้อยละ 50 เพราะเนื้อเยื่อ ของปอดเปลี่ยนแปลงทำให้ปริมาณออกซิเจนเข้าไปในร่างกายได้น้อยลง เกิดอาการวิงเวียนเพราะ ขาดออกซิเจนทำให้เป็นลมได้ง่าย กล้ามเนื้ออ่อนแอ คิดอะไรไม่ออก

1.6 ระบบหมุนเวียนโลหิต หัวใจจะมีอัตราการทำงานลดลงประมาณร้อยละ 30 เกิดการอุดตันจากเม็ดเลือดแดง การบีบรัดตัวของกล้ามเนื้อหัวใจมีมากขึ้น หัวใจเต้นช้าลง และผิดปกติ ความดันโลหิตสูง และมีโอกาสเป็นโรคเกี่ยวกับหัวใจและหลอดเลือด

1.7 ระบบต่อมไร้ท่อและฮอร์โมนเสื่อมลง

1.8 ระบบประสาทและสมองมีประสิทธิภาพลดลง

2. พิจารณาความมีอายุในแง่จิตใจ ลักษณะของผู้สูงอายุจะมีลักษณะใจน้อยยึด มั่นในความคิดของตนเอง ไม่ค่อยยอมรับความรู้ใหม่ ๆ หรือการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีอารมณ์ ผันผวน หงุดหงิด จู้จี้ หรือท้อแท้สิ้นหวังในชีวิต ซึ่งความเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจนี้ก็สืบ เนื่องมาจากผลของการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายนั่นเอง

การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจในผู้สูงอายุที่พบมาก อันได้แก่การแสดงออกถึง ความว่าเหว่ ช่วยตัวเองไม่ได้ รู้สึกตัวเองไม่มีค่า หรือถูกรังเกียจทอดทิ้งจากครอบครัว ตลอดจน ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุกับสมาชิกในครอบครัว และอาจมีผลไปถึงความไม่ยุติและ เพิกเฉยต่อกิจกรรมทางสังคม ความเสื่อมของระบบอวัยวะทางร่างกายมีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจ ของผู้สูงอายุ โดยจะเป็นอุปสรรคต่อการติดต่อกับบุคคล และการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม ต่าง ๆ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านจิตใจประกอบด้วย

2.1 ความจำเสื่อม จำชื่อคน หรือสถานที่ได้ยากขึ้น จำเหตุการณ์ในอดีตได้ ดี แต่ลืมเหตุการณ์ในปัจจุบันหรือเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้น กระบวนการจดจำทำได้ในระยะสั้น การคิดคำนวณทำได้ยากขึ้น เป็นเหตุให้ผู้สูงอายุรู้สึกสับสน หงุดหงิด และขาดความมั่นใจใน ตนเอง

2.2 ความว่าเหว่ เศร้าหมอง เป็นปัญหาสำคัญของผู้สูงอายุ จากสภาพที่ ผู้สูงอายุต้องประสบกับการสูญเสียต่าง ๆ ทั้งสภาวะสุขภาพ บทบาททางสังคม การต้องอยู่อย่าง โดดเดี่ยวถูกทอดทิ้ง และความกระทบกระเทือนใจ ทำให้จิตใจเปลี่ยนแปลงไปเกิดความรู้สึก ท้อแท้ในชีวิต บางคนอาจมีอารมณ์ฉุนเฉียว โกรธง่าย

2.3 ความสามารถในการเรียนรู้ จะเปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแรงกระตุ้นต่าง ๆ ช่วงความสนใจ และการแปลความหมายสู่ระบบประสาท การลดภาวะ การรับรู้ หรือการแปลความ ซึ่งจะทำให้ความพร้อมในการเรียนรู้ลดลง ต้องอาศัยประสบการณ์ในอดีตช่วยในการแก้ปัญหาแทนการค้นหาด้วยเทคนิคใหม่

2.4 สถิติปัญญาและความสามารถทางสมองจะลดลง ความสามารถทางคณิตศาสตร์และการวิเคราะห์จะค่อย ๆ ลดลง แต่ประสบการณ์และความรู้สึกที่มีในอดีตจะช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ ได้

3. พิจารณาความมีอายุในแง่สังคม ผู้สูงอายุจะมีสภาวะทางด้านสังคมกว้างขึ้นเป็นผู้มีประสบการณ์สูง แต่ก็ขึ้นอยู่กับกรณีปฏิบัติสัมพันธ์ของบุคคลนั้น ๆ ด้วย แม้จะมีสังคมที่กว้างขึ้น สามารถเห็นโลกกว้างกว่า รู้ทิศทางสังคมมากกว่าและมีคนรู้จักมากมาย แต่ว่าบทบาทและความรับผิดชอบในการทำงานกลับลดน้อยลง อันเนื่องมาจากความจำกัดของอายุ และความสามารถทางด้านร่างกายในการเข้าเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมนี้ จะขึ้นอยู่กับผู้สูงอายุแต่ละคนว่าในวัยที่ผ่านมา ตนเองได้มีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นมากน้อยเพียงใด ดังที่ นวลศิริ เปาโรหิตย์ ได้กล่าวไว้ว่า หากผู้สูงอายุได้มีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น หรือทำกิจกรรมทางสังคมอยู่อย่างสม่ำเสมอก็ยังคงทำอย่างอื่นอย่างต่อเนื่องมาจนถึงวัยสูงอายุด้วย แต่จะลดลงกว่าในช่วงของวัยที่ผ่านมา ในส่วนของสังคมในหมู่เครือญาติ หากผู้สูงอายุที่มีลูกหลานดีจะเลี้ยงดูให้การเคารพยกย่องเป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้ผู้สูงอายุประเภทนี้ได้พบกับความสุขในวัยชราอันเนื่องมาจากการได้รับการดูแลเอาใจใส่จากลูกหลานหรือหมู่ญาติ จะพบกับปัญหาทั้งทางด้านการเป็นอยู่และปัญหาจิตใจ ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกว่าถูกทอดทิ้งว่าเหว่เบียดเบียนอย่างมาก ผู้สูงอายุที่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมจะพบว่า ส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุที่เป็นเพศหญิง เช่น การเข้าวัด ฟังธรรม ไปไหนมาไหนกับลูกหลานหรือเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้กัน ยังไม่ละทิ้งสังคม ในขณะที่ผู้สูงอายุชายจะปล่อยมือมานานทำให้ผู้สูงอายุชายมีการปรับตัวยาก เกิดความลำบากใจแม้จะเข้าร่วมกิจกรรมกับคนที่วัยเดียวกันกับตน ยกเว้นในต่างจังหวัดจะมีผู้สูงอายุอยู่มากรวมกันเป็นกลุ่ม ๆ ซึ่งเป็นเพื่อนเก่าเพื่อนแก่กันมานาน การที่ผู้สูงอายุจะเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่ว่าผู้แต่งงานมีบุตร มีสามี หรือภรรยา มักจะเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมากกว่าผู้ที่เป็นโสด หรือเป็นหม้าย ผู้สูงอายุที่มีฐานะดี ลูกหลานจะเอาใจใส่ มักจะต้องเลี้ยงหลานเพราะรู้ว่าตนเป็นภาระ ส่วนผู้สูงอายุที่ไม่มีสมบัติลูกหลานไม่ค่อยเกรงใจจึงต้องพยายามช่วยงานเท่าที่ทำได้ ผู้สูงอายุที่มีฐานะทางการศึกษาดี หรือเศรษฐกิจดี ในปัจจุบันนี้มีมากมายที่สามารถทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้ การเปลี่ยนแปลงในด้านบทบาทและ

สถานภาพ ผู้สูงอายุจะต้องปรับตัวให้เกิดความเข้าใจและยอมรับ เพราะการที่ตนเองจะต้องพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ จึงทำให้ชีวิตเริ่มจำกัดอยู่ในวงแคบลง และลดความสัมพันธ์ทางสังคมลง เช่น ผู้สูงอายุที่เคยรับราชการ มักจะรู้สึกว่างเปล่า สูญเสียบทบาททางสังคม และต้องใช้เวลาในการปรับตัว ในขณะที่ผู้สูงอายุที่ทำงานในอาชีพที่ต้องการประสบการณ์ ความเชื่อถือจากสังคม ได้แก่ ผู้นำทางการเมือง นักบริหาร ที่ปรึกษาทางกฎหมาย ผู้นำทางศาสนา และผู้นำทางธุรกิจขนาดใหญ่จะสามารถปรับตัวได้ง่ายและมีความสุขกว่า

จากความหมายในแง่ต่าง ๆ ของคำว่า “ผู้สูงอายุ” ดังกล่าวมานั้น ทำให้ทราบว่า ที่ได้ผ่านช่วงชีวิตอันยาวนานจนมาถึงในภาวะผู้สูงอายุนั้น เป็นผู้ที่ได้ย่างเข้าสู่วัยสุดท้ายแห่งชีวิต โดยที่ผ่านพ้นเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ในชีวิตมาได้ ได้พบทั้งความสำเร็จและความล้มเหลว และทำให้ท่านเหล่านั้นมีประสบการณ์ที่สำคัญทั้งในด้านการดำเนินชีวิต และการทำงานตลอดจนถึงการแก้ไขปัญหาอุปสรรค นอกจากนี้ยังได้ทำคุณประโยชน์และเป็นแบบอย่างให้แก่คนรุ่นหลังได้ศึกษาอีกด้วย ในด้านร่างกายเป็นผู้ที่ได้ผ่านวัยเด็ก วัยเรียน และวัยการทำงานจนล่วงมาถึงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายที่ปรากฏให้เห็นชัดว่า มีความชราภาพความเหี่ยวแห้งทางร่างกายอวัยวะต่าง ๆ มีสมรรถภาพน้อยลงเกิดความเสื่อมตัว และทำงานช้าลง มีความเชื่องช้าทั้งในด้านการใช้ความคิดและการเคลื่อนไหว ทางร่างกายที่ลดความคล่องแคล่วว่องไวลงตามลำดับ ความปรากฏตามลักษณะดังกล่าวจึงเรียกว่าเป็นลักษณะของผู้ย่างเข้าสู่วัยแห่งความเป็นผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตาม ในวัยชรานี้ได้มีการจัดแบ่งช่วงอายุออกไปเป็น 4 ช่วงตามลักษณะความชราภาพของสังขารที่ปรากฏโดยอาศัยการนับอายุเป็นเกณฑ์วัด

การกำหนดช่วงวัยของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุได้ชื่อว่าอยู่ในช่วงวัยสุดท้ายของชีวิต ในช่วงวัยนี้ นักชราวิทยาได้พิจารณาช่วงอายุแล้วกำหนดช่วงอายุของผู้สูงอายุตามหลักเกณฑ์จิตสังคมชีววิทยาไว้เป็น 4 ช่วง คือ

1. วัยสูงอายุตอนต้น (The Young-Old)

ช่วงอายุประมาณ 60-69 ปี เป็นช่วงที่คนต้องประสบกับความเปลี่ยนแปลงของชีวิตที่เป็นภาวะวิกฤตหลายด้าน เช่น การเกษียณอายุ การจากไปของมิตรสหาย คู่ครอง รายได้ลดลง การสูญเสียตำแหน่งทางสังคม โดยทั่ว ๆ ไป ช่วงนี้บุคคลยังเป็นคนที่แข็งแรง แต่อาจต้องพึ่งพิงผู้อื่นบ้าง อย่างไรก็ตามสำหรับบุคคลที่มีการศึกษาสูง รู้จักปรับตัว ช่วงนี้ยังเป็นช่วงที่คนเราจะมีสมรรถภาพด้านต่าง ๆ ใกล้เคียงกับคนหนุ่มสาวมาก การปรับตัวในช่วงนี้มีข้อเสนอแนะว่าควรใช้แบบ “Engagement” คือ ยังเข้าร่วมกับกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคมทั้งในครอบครัวและนอกครอบครัว

2. วัยสูงอายุตอนกลาง (The Middle-Age Old)

อายุประมาณตั้งแต่ 70-79 ปี เป็นช่วงที่คนเริ่มเจ็บป่วย เพื่อนและสมาชิกในครอบครัวที่อายุใกล้เคียงกัน อาจเริ่มล้มหายตายจากมากขึ้น เข้าร่วมกิจกรรมของสังคมน้อยลง การปรับตัวในระยะนี้มักเป็นไปในรูปแบบ “Disengagement” คือ ไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมของครอบครัวและสังคมมากนักอีกต่อไป

3. วัยสูงอายุตอนปลาย (The Old-Old)

อายุประมาณ 80-90 ปี ผู้มีอายุถึงระดับนี้ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เพราะสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับคนอายุถึงขั้นนี้ ต้องมีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น ไม่วุ่นวาย แต่ก็ต้องอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ยังกระตุ้นความมีสมรรถภาพในแง่ต่าง ๆ ตามวัย (Both privacy and stimulating) ผู้สูงอายุระยะนี้ต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นมากกว่าในวัยที่ผ่านมา เริ่มย้อนนึกถึงอดีตมากขึ้น

4. วัยสูงอายุสุดท้าย (The Very Old-Old)

อายุประมาณ 90-99 ปี ผู้มีอายุยืนถึงระดับนี้มีจำนวนค่อนข้างน้อย ความรู้ต่าง ๆ ด้านชีววิทยาสังคม และจิตใจของคนวัยนี้ ยังไม่มีการศึกษามากนัก แต่อาจกล่าวได้ว่าเป็นระยะที่มักมีปัญหาทางสุขภาพ ผู้สูงอายุในวัยนี้ควรทำกิจกรรมที่ไม่ต้องมีการแข่งขันไม่ต้องมีการบีบบังคับเรื่องเวลาที่ต้องทำให้สำเร็จ ควรทำกิจกรรมอะไร ๆ ที่พอออกพอใจและอยากทำในชีวิต สำหรับผู้สูงอายุกลุ่มนี้ที่ได้พบผ่านวิกฤตต่าง ๆ ของชีวิตมาแล้วด้วยดีมากมาย จะเป็นคาบระยะแห่งความสุขสงบพอใจในตนเอง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ

ปรากฏการณ์ของความสูงอายุมีความหมายกว้างขวางมาก มีกระบวนการเกิดและปัจจัยที่มีต่อการเกิดความสูงอายุต่าง ๆ กัน ไม่สามารถอธิบายได้ด้วยทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งเท่านั้น แต่ต้องอาศัยหลาย ๆ ทฤษฎีมาประกอบกัน ทฤษฎีที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ (ขวัญรัก สุขสมหทัย, 2539, น. 23-27)

1. ทฤษฎีบทบาททางสังคม (Role Theory) ทฤษฎีนี้นักสังคมวิทยาพยายามที่จะอธิบายว่า บุคคลจะปรับตัวต่อการเข้าสู่วัยสูงอายุอย่างไร การปรับตัวจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับบทบาทของตนเองและบทบาททางสังคม บุคคลจะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตนต่อบทบาทที่กำลังปฏิบัติอยู่อย่างเหมาะสม อายุจะเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในการที่จะกำหนดบทบาทของแต่ละบุคคล ดังนั้นบุคคลจะปรับตัวต่อการเป็นผู้สูงอายุได้ดีเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับการยอมรับบทบาทของตนเองในแต่ละช่วงของอายุที่ผ่านมา ตั้งแต่วัย

เด็ก วัยผู้ใหญ่ จนกระทั่งวัยสูงอายุ ซึ่งบทบาทดังกล่าวจะส่งผลไปถึงการยอมรับบทบาททางสังคมที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วย

จากการที่สังคมใช้เกณฑ์มาตรฐานทางอายุเป็นตัวกำหนดบทบาท และความเหมาะสมของบุคคลที่จะอยู่ในบทบาทนั้น ๆ เช่น ผู้ที่มีอายุครบ 60 ปี จะต้องเกษียณอายุ ซึ่งเป็นการสูญเสียบทบาทของการทำงานตามหน้าที่ สูญเสียบทบาทของกรรมสิทธิ์ชีวิตคู่เมื่อมีการถึงแก่กรรมของคู่สมรส เป็นต้น จากการสูญเสียบทบาทดังกล่าว บุคคลทั่วไปต่างก็จะสร้างบทบาททางสังคมของตนขึ้นมาใหม่เพื่อทดแทนบทบาทที่สูญเสียไปได้ดีเพียงไรไม่ได้ขึ้นอยู่กับบทบาททางสังคมแต่เพียงอย่างเดียวแต่ขึ้นอยู่กับบุคคลนั้น ๆ มองเห็นคุณค่าของตนเองเป็นสำคัญ

จากทฤษฎีบทบาททางสังคม สามารถทำให้บุคคลวัยอื่น ๆ หรือวัยสูงอายุเอง จะได้ทราบว่า ทำไมผู้สูงอายุบางคนจึงมีปัญหาในการปรับตัวเมื่อเขาสู่วัยสูงอายุ สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่สำคัญมากที่จะต้องเข้าใจถึงบทบาทของผู้สูงอายุที่ได้สูญเสียไปจากการที่เคยเป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นผู้หารายได้เลี้ยงครอบครัว แต่กลับมีรายได้น้อยลงเพราะเกษียณอายุ สถาบันครอบครัวควรจะส่งเสริมผู้สูงอายุในบทบาทอื่น ๆ เช่น การเป็นบิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย เพื่อเป็นร่วมพิธีกรรมไหว้ให้ลูกหลาน และลูกหลานควรจะเห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ ส่วนในด้านสังคมจะสามารถช่วยเหลือผู้สูงอายุได้มาก โดยการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุขึ้นในทุกหมู่บ้าน เพื่อจะทำให้ผู้สูงอายุในวัยเดียวกันจะได้พบปะสังสรรค์กัน ปรีกษาหารือในการที่จะช่วยเหลือสังคมได้ด้วย ผู้สูงอายุแต่ละคนจะมีความสามารถแตกต่างกันไป เช่น บางคนเคยเป็นครู แพทย์ พยาบาล ตำรวจ หรือนักธุรกิจ เป็นต้น ก็สามารถให้ผู้สูงอายุเหล่านี้ได้ทำงานอาสาสมัครตามความพอใจของแต่ละคนก็จะทำให้บทบาททางสังคมของผู้สูงอายุมีต่อเนื่อง และสามารถทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขของบั้นปลายของชีวิตได้ และจากทฤษฎีนี้เป็นการเตรียมตัวของบุคคลวัยอื่น ๆ เพื่อเข้าสู่วัยสูงอายุด้วยการเตรียมพร้อมที่จะรับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างสงบสุข

2. ทฤษฎีกิจกรรมทางสังคม (Activity Theory) ทฤษฎีนี้อธิบายว่า การปรับตัวของบุคคลมีความสัมพันธ์สูงต่อกิจกรรมทางสังคมและความพึงพอใจในชีวิตของแต่ละบุคคล สำหรับผู้สูงอายุที่เกษียณอายุไปแล้ว อธิบายว่า ถ้าบุคคลใดมีกิจกรรมมากขึ้นเพียงไรก็สามารถจะปรับตัวได้มากขึ้นเท่านั้น จากแนวคิดนี้จะเห็นว่ากิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้สูงอายุมากกว่าการลดบทบาท (Role Loss) ทางสังคมลง ทฤษฎีนี้แนะนำถึงการรักษาระดับของกิจกรรมที่จะให้คงไว้และให้เหมาะสมกับกระบวนการความสูงอายุ และจะพบว่าผู้สูงอายุมีทัศนคติเกี่ยวกับตนเอง (Self-Conception) ในทางบวกและการมองโลกในแง่ดีจะมีความกระตือรือร้นในการร่วม

กิจกรรมทางสังคมอย่างต่อเนื่อง และทฤษฎีกิจกรรมทางสังคมเชื่อว่าผู้สูงอายุจะมีความสุขในบั้นปลายของชีวิตได้จะต้องยอมรับความชราภาพวิทยาของตนเองด้วย (Gerontology) ทฤษฎีกิจกรรมทางสังคมได้เสนอแนะไว้ว่า ควรจะจัดกิจกรรมและบทบาทใหม่ ๆ ให้กับผู้สูงอายุพอสมควร กิจกรรมเหล่านั้นจะได้ช่วยให้ผู้สูงอายุได้พัฒนาในส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้สมวัย กิจกรรมที่น่าจะจัดให้กับผู้สูงอายุได้แก่ งานอดิเรกต่าง ๆ งานอาสาสมัคร และเป็นพี่ปรึกษาให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ เป็นต้น โดยสรุป ทฤษฎีกิจกรรมทางสังคมพิจารณาถึงกิจกรรมที่ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมมาตั้งแต่วัยกลางคนรวมกับความพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุที่ทำให้เกิดความสุขในการดำเนินชีวิตต่อไป

นอกจากนี้ เชื่อว่าสุขภาพก็มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมในสังคมด้วย และถ้ากิจกรรมในสังคมหนึ่งสังคมใดลดลงด้วย ผู้สูงอายุที่มีสภาพร่างกายแข็งแรงดี หรือได้ทำประโยชน์ให้กับสังคมจะทำให้ผู้สูงอายุนั้นมีการพัฒนาตนเองต่อบทบาทใหม่อยู่เสมอ

3. ทฤษฎีการถดถอยจากสังคม (Disengagement Theory) ทฤษฎีนี้อธิบายว่าบุคคลจะลดบทบาททางสังคมไปตามอายุ คัมมิ่ง ได้กล่าวไว้ว่า เป็นเรื่องธรรมดา และหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่ผู้สูงอายุจะต้องลดกิจกรรมและบทบาททางสังคมของตนเองเมื่ออายุมากขึ้น การลดบทบาททางสังคมนั้นเป็นการสมยอมทั้งสองฝ่าย คือ ฝ่ายผู้สูงอายุและฝ่ายสังคม กระบวนการถดถอยจากสังคมนั้นจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ผู้สูงอายุจะพยายามหลีกเลี่ยงถอยออกจากความกดดันของสังคม พยายามลดความผูกพันต่อสังคมให้น้อยลงทฤษฎีถดถอยจากสังคมเชื่อว่า การที่ผู้สูงอายุลดบทบาททางสังคมของตนเองนั้นเป็นการมอบบทบาทเหล่านั้นให้กับบุคคลที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว ซึ่งสามารถจะทำหน้าที่ในบทบาทนั้น ๆ ได้ดีกว่าและเป็นที่ต้องการของสังคมด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันสังคมต้องการคนรุ่นใหม่เข้าไปแทน เพื่อจะได้ทันโลกทันเหตุการณ์

ทฤษฎีนี้ไม่ได้บ่งชี้ว่า ผู้สูงอายุหรือสังคมเป็นผู้ถอยหนี แต่ผู้สูงอายุจะมีความสุขอย่างมากถ้าได้มาอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมือนเดิม และถ้าสิ่งแวดล้อมดี ลักษณะทางสังคมดี มีการยอมรับ เปิดโอกาสและเคารพในตัวผู้สูงอายุแล้ว จะเป็นเหตุส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้ามาร่วมในสังคมมากกว่าที่จะถดถอย แต่การที่ผู้สูงอายุถดถอยจากสังคมก็เนื่องมาจากผู้สูงอายุต้องทิ้งบทบาทเดิม เช่น การเกษียณอายุราชการ ทำให้ความสัมพันธ์ร่วมกับเพื่อนร่วมงานลดลงไป บุตรแยกครอบครัวออกไป คู่สมรสเสียชีวิต หรือตนเองหมดสภาพหัวหน้าครอบครัว สิ่งเหล่านี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้สูงอายุถดถอยออกมาจากสังคม

นักทฤษฎีถดถอยจากสังคม มีความเห็นไม่ตรงกับนักทฤษฎีกิจกรรมทางสังคม เพราะเชื่อว่าการถดถอยจากสังคมเป็นเรื่องปกติและเป็นความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุในแต่ละบุคคล ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะลดกิจกรรมทางสังคมให้น้อยลงเพื่อจะได้ปรับชีวิตให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป และต้องการที่จะมาสนใจตนเองให้มากขึ้น จึงเต็มใจที่จะลดบทบาททางสังคมให้น้อยลง การถดถอยจากสังคมพบว่ามีความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นพื้นฐาน ดังนั้นกระบวนการภายในตัวบุคคลที่ไม่เท่ากันเป็นเหตุให้มีพฤติกรรมถดถอยจากสังคมไม่เท่ากัน

4. ทฤษฎีการมีกิจกรรมร่วมกัน นิวการ์เทน (Neugarten) ได้ศึกษาในปี 1964 และนำทฤษฎีทั้งสองมาวิเคราะห์ พบว่า การที่ผู้สูงอายุจะมีความสุข และมีกิจกรรมร่วมกันกันนั้นขึ้นกับบุคลิกภาพ และแบบแผนของชีวิตของแต่ละคน เช่น ผู้สูงอายุที่ชอบกิจกรรมร่วมกันในสังคม ก็จะมีกิจกรรมเหมือนเดิมเมื่อมีอายุมากขึ้น ส่วนผู้สูงอายุที่ชอบสันโดษไม่เคยมีบทบาทในสังคมมาก่อน ก็ย่อมจะแยกตัวเองออกจากสังคมเมื่ออายุมากขึ้น

ทฤษฎีนี้มีหลายรูปแบบที่ผู้สูงอายุจะแสดงออกมา รูปแบบนั้น ๆ จะสะท้อนถึงปฏิกิริยาซับซ้อนระหว่างบุคลิกภาพของแต่ละคน และสภาพแวดล้อมของสังคม โดยทั่วไปจะสะท้อนให้เห็นถึงอุปนิสัย การตัดสินใจ ความพอใจ อารมณ์ ซึ่งแต่ละคนมีแบบแผนมาตั้งแต่วัยต้น ๆ ของชีวิต รูปแบบของการตัดสินใจของทฤษฎีนี้เน้นที่ บุคลิกภาพ กิจกรรม และความพอใจในชีวิต

5. ทฤษฎีระดับชั้นอายุทางสังคม (Age Stratification Theory) ทฤษฎีระดับชั้นอายุทางสังคมอธิบายถึงความสัมพันธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในกลุ่มอายุที่แตกต่างกัน โดยกำหนดอายุเป็นเกณฑ์ที่จะกำหนดบทบาทและหน้าที่ของนักเรียน สามเษก-ภรรยา วัยทำงาน หรือผู้ที่เกษียณอายุ เป็นต้น

จากการศึกษาทฤษฎีระดับชั้นอายุทางสังคม ทำให้ทราบว่า บทบาทและหน้าที่ของแต่ละบุคคลถูกกำหนดโดยสังคม สังคมจะให้คุณค่า ให้ความสำคัญกับระดับชั้นอายุในวัยทำงานมากกว่าระดับชั้นอายุทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสังคมยุคใหม่ของชาวตะวันตก ต้องการคนในวัยทำงานมากกว่าวัยอื่น ๆ ในโลก

สรุปแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

จากทฤษฎีบทบาททางสังคม ทฤษฎีกิจกรรมทางสังคม ทฤษฎีถดถอยจากสังคม ทฤษฎีบุคลิกภาพทางสังคม และทฤษฎีระดับชั้นอายุทางสังคม สามารถสรุปแนวคิดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัย ดังนี้

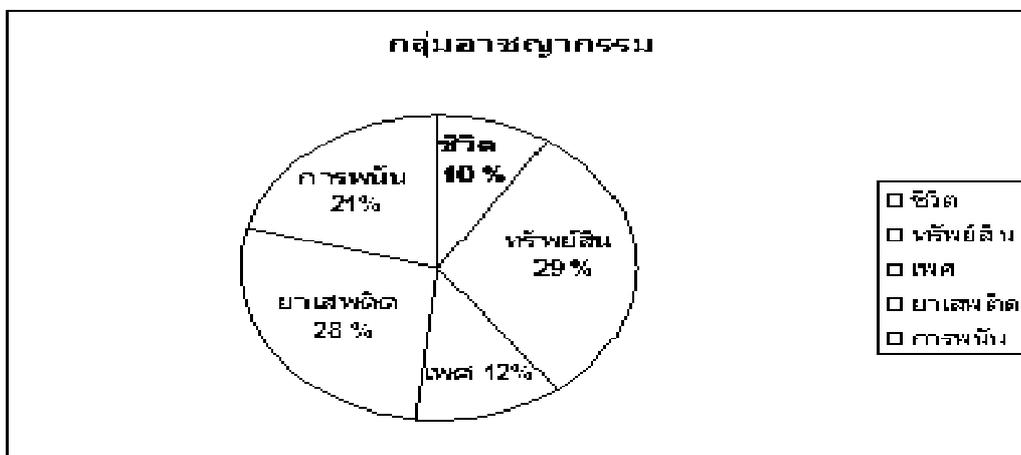
1. ผู้สูงอายุจะปรับตัวได้ดีเมื่อสามารถยอมรับบทบาทของตนในช่วงวัยสูงอายุ ซึ่งเป็นบทบาทที่เปลี่ยนแปลงไปจากบทบาทที่เคยมีอยู่ก่อนวัยสูงอายุได้ ขณะเดียวกันก็สามารถสร้างบทบาททางสังคมขึ้นมาใหม่เพื่อทดแทนบทบาทเดิมได้เช่นกัน (ทฤษฎีบทบาททางสังคม)
2. ผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมทางสังคมมากอย่าง จะมีการปรับตัวทางสังคมได้มาก (ทฤษฎีกิจกรรมทางสังคม)
3. ผู้สูงอายุจะมีความสุขในบั้นปลายของชีวิตได้ ต้องยอมรับความชราภาพวิพยาของตนด้วย
4. ผู้สูงอายุส่วนใหญ่พึงพอใจที่จะลดกิจกรรมทางสังคมให้น้อยลง และสนใจตนเองมากขึ้น (ทฤษฎีถดถอยจากสังคม)
5. ผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมากขึ้นขึ้นอยู่กับความพึงพอใจของผู้สูงอายุ (ทฤษฎีบุคลิกภาพ)

สภาพปัญหาอาชญากรรมในเขตเทศบาลนครนครปฐม

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของจังหวัดนครปฐม ได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมและวิถีชีวิตของประชาชน ที่ต้องดิ้นรนเอาตัวรอด มีการแข่งขันสูง และให้คุณค่าทางวัตถุมากกว่าคุณค่าทางจิตใจ ความเชื่อเพื่อเผื่อแผ่และความผูกพันในชุมชนสังคมลดน้อยลง ในขณะเดียวกันปัญหาด้านสาธารณสุข ปัญหาอาชญากรรมกลับสูงขึ้นตามธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมเมือง จากสภาพการณ์ในปัจจุบันจังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก และมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากขึ้น สภาพปัญหาอาชญากรรมโดยรวมมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องหาและนำมาตรการในการควบคุมและลดปัญหาอาชญากรรมเพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีในด้านความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้เกิดขึ้นในจังหวัดและให้เกิดความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยว และในปัจจุบันอาชญากรรมมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตามอัตราการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ สังคม และคนว่างงาน การเพิ่มของประชากรทำให้เกิดความแออัดในด้านที่อยู่อาศัย การแย่งกันทำมาหากินและก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมา โดยเฉพาะปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ลักษณะของประชากรในพื้นที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองจังหวัดนครปฐม ที่มักก่อปัญหาอาชญากรรมส่วนใหญ่เป็นประชากรแฝงที่ย้ายเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จึงเป็นภารกิจที่สำคัญของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับ

ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เมื่อพิจารณาอัตราส่วนของประชากรกับเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วไม่สมดุลกัน แต่เนื่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่สามารถที่จะเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ได้ ดังนั้น การดำเนินการแก้ปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องเน้นในเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มากที่สุด งานป้องกันอาชญากรรม งานสืบสวนปราบปรามอาชญากรรม งานจราจรตำรวจ งานกิจกรรมพิเศษ และงานความมั่นคง ที่ผ่านมาทำให้การสานต่องานเต็มไปด้วยแนวทางที่ชัดเจนและมีเป้าหมายเพราะสภาพพื้นที่ของกองบังคับการตำรวจนครบาลสภาพพื้นที่หลากหลายมีชุมชนแออัด มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ตั้งอยู่เป็นจำนวนมาก มีที่อยู่อาศัย หมู่บ้านจัดสรร สวนผลไม้ และบางส่วนของพื้นที่เป็นทุ่งโล่งซึ่งติดต่อกับเขตจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีการขยายพื้นที่ความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเข้ามาในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ทั้งหมู่บ้านจัดสรร ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้าขนาดใหญ่ ตามสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้วิถีชีวิตของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปโดยเฉพาะในเขตชุมชนเมือง มีวิถีชีวิตตลอด 24 ชั่วโมง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบของอาชญากรรม ซึ่งต่างไปจากในอดีต การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เช่น การผุดอาคารสูง ศูนย์การค้า และการคมนาคมขนส่งในรูปแบบใหม่ ทำให้พื้นที่สาธารณะที่ตำรวจต้องรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นโดยไม่รู้ตัว และปัจจัยสำคัญที่กระทบต่อการบริหารงานด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและการบริการของตำรวจ ประกอบกับสถานการณ์ บ้านเมืองมีการชุมนุมประท้วงเรียกร้องจากกลุ่มต่างๆ ทำให้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่ไปรักษาความสงบความเรียบร้อยของกลุ่มผู้ชุมนุม ทำให้สภาวะพื้นที่ขาดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จากสภาพเศรษฐกิจและสังคมทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมพื้นฐาน เช่น คดีลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ คดีประทุษร้ายร่างกายเกิดขึ้นมากและมีแนวโน้มสูงขึ้น จึงเน้นงานด้านชุมชนสัมพันธ์เป็นหลัก เช่น การประชาสัมพันธ์ การให้คำแนะนำ การฝึกอบรม การเสริมสร้างระเบียบวินัยทั้งตำรวจและประชาชนที่เน้นเป็นพิเศษ คือ การแสวงหาความร่วมมือในทุกภาคส่วน

สถิติอาชญากรรมในเขตเทศบาลนครนครปฐม

ปัญหาอาชญากรรมนับได้ว่า เป็นปัญหาสังคมที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนครปฐม หลายปีที่ผ่านมาสถิติการเกิดอาชญากรรมในจังหวัดนครปฐมมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นว่ามีการเกิดอาชญากรรมแทบไม่เว้นแต่ละวัน ซึ่งจากสถิติการเพิ่มขึ้นของปัญหาอาชญากรรมมวบรวมจากปี 2547-2549 พบว่า มีอาชญากรรมเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 15.07 สภาพปัญหาอาชญากรรมในเขตเทศบาลนครนครปฐม ส่วนใหญ่เกิดมาจาก ชุมชนเป็นเรื่องที่อยู่อาศัยและทางเข้าออกคับแคบ ปัญหาความแออัดของคนในชุมชน ปัญหาอาชญากรรม มีคดียาเสพติดเกิดขึ้นในชุมชนมากที่สุด รองลงมาเป็นคดีการพนัน และคดีลักทรัพย์ สำหรับปัญหาเรื่องยาเสพติดในชุมชน สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากคนต่างถิ่นที่เข้ามาอยู่ในชุมชน การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในชุมชนที่ผ่านมาส่วนใหญ่ใช้วิธีการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปดำเนินการ สำหรับการแก้ไขปัญหาโดยชุมชนมีน้อย ซึ่งส่วนใหญ่ใช้วิธีการอบรมสั่งสอนและตักเตือนสมาชิกในครอบครัวของตนเอง การป้องกันอาชญากรรมที่ผ่านมา เจ้าหน้าที่ตำรวจได้เข้าไปให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องอาชญากรรมในชุมชน โดยใช้วิธีการจัดการฝึกอบรม การบรรยาย และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในส่วนการป้องกันอาชญากรรมของชุมชนเองได้มีการสร้างปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในระหว่างสมาชิก มีการติดตั้งแสงไฟส่องสว่างบริเวณทางเดินอย่างทั่วถึงในเวลากลางคืน มีการสร้างทางเข้าออก ให้สะดวกรวดเร็ว มีการช่วยกันสอดส่อง และแจ้งเบาะแสของบุคคลที่น่าสงสัย มีการฝากบ้านให้เพื่อนบ้านดูแล มีการเลี้ยงสัตว์เอาไว้เฝ้าบ้าน และมีการสร้างบ้านเรือนให้มั่นคงแข็งแรง สำหรับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอาชญากรรมที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นการแสดงความคิดเห็นและการตัดสินใจแต่ไม่มีส่วนร่วมในการ

ติดตามประเมินผลของกิจกรรมหรือโครงการ ส่วนการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติส่วนใหญ่เป็นการจัดเตรียมสถานที่และการฟังการบรรยาย ปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมป้องกันอาชญากรรมของชุมชน คือ ความไม่ไว้วางใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ การแตกความสามัคคีของชุมชน การไม่ค่อยมีเวลาว่างของชุมชน และการไม่มีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมที่จัดขึ้นและไม่ทราบถึงผลประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วม รูปแบบการมีส่วนร่วมป้องกันอาชญากรรมที่เหมาะสมและชุมชนต้องการ คือ การสร้างปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การติดตั้งไฟส่องสว่างไว้ตามทางเดินและหน้าบ้านในเวลากลางคืน การฝากดูแลบ้าน การนำสัตว์เลี้ยงมาใช้เฝ้าบ้าน การจัดตัวแทนชุมชนออกสอดส่องดูแลความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน มีการแจ้งเบาะแสของบุคคลที่น่าสงสัยที่เข้าไปในชุมชนให้แก่สมาชิกและเจ้าหน้าที่ตำรวจทราบ การมีตำรวจชุมชนที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี การที่ทุกหน่วยงานในชุมชนร่วมกันปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนรักสามัคคีร่วมมือและช่วยเหลือในการป้องกันอาชญากรรมอย่างเป็นรูปธรรม การประชาสัมพันธ์และการจัดกิจกรรมให้ความรู้ความเข้าใจในวิธีการป้องกันอาชญากรรมที่ถูกต้องปลอดภัยแก่ชุมชนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมคิด วางแผน ปฏิบัติ และติดตามประเมินผล อย่างจริงจัง ตลอดจนการตั้งคณะกรรมการจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและคนในชุมชนร่วมกันเพื่อควบคุมดูแลการย้าย เข้าออกของคนในชุมชน ซึ่งจะช่วยลดปัญหา และป้องกันปัญหาอาชญากรรมในชุมชนได้

สภาพทั่วไปของเทศบาลนครนครปฐม

เทศบาลนครนครปฐม เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาลจัดตั้งตามพระราชบัญญัติจัดการสุขาภิบาลตามหัวเมืองรัตนโกสินทร์ศก 127 เมื่อปีพ.ศ.2453 ต่อมาเมื่อมีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 แล้ว จึงมีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลเมืองนครปฐม พ.ศ. 2478 ประกาศเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2478 (ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 หน้า 1666 ลงวันที่ 10 ธันวาคม 2478) มีพื้นที่ในความรับผิดชอบในขณะจัดตั้งประมาณ 5.28 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ในตำบลพระปฐมเจดีย์ทั้งตำบล

เทศบาลนครนครปฐม อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปตามเส้นทางถนนเพชรเกษม ประมาณ 56 กิโลเมตร หรือตามเส้นทางถนนบรมราชชนนี (ปิ่นเกล้า-นครชัยศรี) ประมาณ 51 กิโลเมตร หรือโดยเส้นทางรถไฟสายใต้ 62 กิโลเมตร ปัจจุบันมีพื้นที่ 19.85 ตารางกิโลเมตร หรือคิดเป็นพื้นที่ประมาณ 12,406.25 ไร่ (ตามพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองนครปฐม พ.ศ. 2535 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 108 ตอนที่ 211 ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2534) ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของหมู่บ้านและตำบลต่าง ๆ ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม คือ

1. ตำบลพระปฐมเจดีย์ (ทั้งตำบล พื้นที่เขตเทศบาลเดิม 5.28 ตารางกิโลเมตร)
2. ตำบลนครปฐม หมู่ที่ 5 7 8 9
3. ตำบลบ่อพลับ หมู่ที่ 1 3 4 5 8 9
4. ตำบลพระประโทน หมู่ที่ 1 2 4 6 7 8 9
5. ตำบลห้วยจรเข้ม หมู่ที่ 1 2 4 6 7
6. ตำบลสนามจันทร์ หมู่ที่ 1 2 3 6
7. ตำบลบางแพม หมู่ที่ 9
8. ตำบลลำพญา หมู่ที่ 1 2 3
9. ตำบลหนองปากโลง หมู่ที่ 5

(หมู่ที่เน้นสีดำ คือ หมู่ที่เข้ามาอยู่ในเขตเทศบาลทั้งหมด)

เทศบาลนครนครปฐม มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ตำบลต่าง ๆ ในเขตอำเภอเมืองนครปฐม ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลนครปฐม และตำบลบ่อพลับ

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลพระประโทน และตำบลบ่อพลับ

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลห้วยจรเข้ม และตำบลสนามจันทร์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลลำพญา ตำบลสนามจันทร์ และตำบลหนองปากโลง

ปัจจุบันเทศบาลนครนครปฐมกำลังอยู่ระหว่างการดำเนินการก่อสร้างอาคารสำนักงานหลังใหม่ เพื่อรองรับปริมาณงานและประชาชนที่มาติดต่อราชการที่เพิ่มขึ้น บริเวณถนนเทศบาล ตำบลพระปฐมเจดีย์ อำเภอเมืองนครปฐม โดยสำนักงานชั่วคราวอยู่ที่โรงเรียนเทศบาล 3 (สระกระเทียม)

ด้านสังคม

ประชากร จำนวนประชากรเทศบาลนครนครปฐม ปี 2550 รวมทั้งสิ้น 80,895 คน แยกเป็น เพศชาย จำนวน 37,932 คน เพศหญิง จำนวน 42,963 คน ดังนี้

ตารางที่ 2.1

จำนวนประชากรเทศบาลนครนครปฐม ปี 2550

ช่วงอายุ/ปี	ชาย/คน	หญิง/คน	รวม/คน
0-10	5,693	5,529	11,222
10-20	6,845	6,568	13,413
21-30	6,219	6,616	12,835
31-40	6,299	7,030	13,329
41-50	5,608	6,888	12,469
51-60	4,010	5,326	9,336
61-70	2,007	2,767	4,774
71-80	986	1,622	2,608
80 ปีขึ้นไป	265	617	882
รวม	37,932	42,963	80,895

ที่มา: สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลนครนครปฐม, เดือนมิถุนายน 2551

จำนวนตัวเลขประชากรดังกล่าวมานี้ เป็นจำนวนตัวเลขของประชากรที่มีหลักฐานทะเบียนราษฎร อยู่ในเขตเทศบาลเท่านั้น ยังมีประชากรอีกจำนวนหนึ่งซึ่งไม่สามารถยืนยันตัวเลขที่แน่นอนได้ว่ามีจำนวนเท่าใด ที่เดินทางเข้ามาประกอบอาชีพค้าขาย และแรงงานต่างด้าว รวมทั้งนักเรียน นักศึกษา และนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในเขตพื้นที่เทศบาลนครนครปฐมในแต่ละวัน ทำให้การวางแผนเพื่อรองรับผลกระทบจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรเป็นไปค่อนข้างยาก ไม่ว่าจะเป็นด้านสิ่งแวดล้อม ชยะมูลฝอย สาธารณูปโภค จึงนับเป็นกลุ่มประชากรที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อภารกิจเติบโตของเมือง

ด้านศาสนา

ชุมชนเทศบาลนครนครปฐม ประกอบไปด้วยคนไทยที่มีเชื้อสายบรรพบุรุษเชื้อชาติต่าง ๆ กัน เช่น ไทย จีน มอญ ลาว เขมร ฝรั่งเศส และอื่น ๆ อยู่อาศัยกันเป็นกลุ่มก่อนมีความเชื่อและนับถือศาสนาต่างกันที่สำคัญ และมีประชากรส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลนครนครปฐม นับถือมากที่สุด คือ ศาสนาพุทธจำนวนร้อยละ 98.49 ของจำนวนประชากรทั้งหมด รองลงมา คือ ศาสนาคริสต์จำนวนร้อยละ 1.49 และศาสนาอิสลามจำนวนร้อยละ 0.02

ด้านประเพณีและวัฒนธรรม

วิถีชีวิตของประชาชนในชุมชนเทศบาลนครนครปฐมเป็นไปอย่างเรียบง่าย มีการสะสมวัฒนธรรมที่ดีงามสืบทอดมาสู่รุ่นลูกหลานในปัจจุบัน เกิดเป็นประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ ดังนี้

1. งานมหาธีรราชเจ้ารำลึก
2. งานเทศกาลอาหารและผลไม้
3. งานประเพณีสงกรานต์
4. งานนมัสการองค์พระปฐมเจดีย์
5. งานประเพณีลอยกระทง
6. งานเทศกาลกินเจ
7. ประเพณีลอยกระทงเจ
8. ประเพณีบวชนาค
9. ประเพณีอุปสมบทหมู่
10. ประเพณีการแห่ผ้าห่มองค์พระปฐมเจดีย์
11. การทำข้าวหลาม
12. ไต่ตะจัน
13. อาหารเลื่องชื่อ

ด้านการศึกษา

เทศบาลนครนครปฐมมีการพัฒนาด้านการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อาทิ ด้านการพัฒนาการเรียนการสอนของเด็ก การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การสนับสนุนอุปกรณ์การศึกษา การปรับปรุงและก่อสร้างอาคารสถานที่ให้เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความต้องการของประชาชน โดยมุ่งให้คนในท้องถิ่นได้รับการพัฒนาอย่างทั่วถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาระบบการศึกษาไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน โดยการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียนจนถึงระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนในเขตพื้นที่

ปัญหาด้านการพัฒนาสังคม

นครปฐมเป็นเมืองปริมนทล ปัญหาสังคมจึงมาก เช่นเดียวกับเมืองใหญ่ทั่ว ๆ ไป เช่น ปัญหาวัยรุ่น ปัญหาผู้สูงอายุ ปัญหาความเครียดที่เกิดกับคนวัยต่าง ๆ อันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจทำให้เกิดปัญหาครอบครัวตามขึ้นมา รวมทั้งปัญหาเร่งด่วน คือ ปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนเทศบาลนครนครปฐม ได้หาทางป้องกันและแก้ไขปัญหา

ดังกล่าว โดยจัดกิจกรรมลงสู่ชุมชนในลักษณะและรูปแบบต่างกันไป เช่น จัดกิจกรรมดนตรี และ ค่ายเยาวชนสำหรับกลุ่มวัยรุ่น เยี่ยมเยียนครัวเรือน เยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ พร้อมแจ้งข้อมูลข่าวสาร ให้ประชาชนได้ทันโลกทันเหตุการณ์ พร้อมทั้งจัดให้มีสายตรวจชุมชนเพื่อป้องกันปราบปรามในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ยุทธศาสตร์การรักษาความสงบเรียบร้อยและสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของเทศบาลนครนครปฐม

ลำดับ	โครงการ	เป้าหมายเชิงปริมาณ			
		ปี 52-54	ปี 52	ปี 53	ปี 54
1.	โครงการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชุมชน	129 คน	43 คน	43 คน	43 คน
2.	โครงการเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	60 จุด	20 จุด	20 จุด	20 จุด

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมเกษม จารักษ์ (2538, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ทัศนนะของประชาชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจต่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม : ศึกษาเฉพาะกรณีเจ้าหน้าที่สายตรวจ สถานีตำรวจนครบาลบางรัก” ผลปรากฏว่า ประชาชนมีทัศนนะที่ดีต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ สถานีตำรวจนครบาลบางรัก ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม มีความต้องการให้เจ้าหน้าที่สายตรวจออกตรวจในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดความอบอุ่นใจ และประชาชนมีความพึงพอใจในพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจชั้นสัญญาบัตรมากกว่าชั้นประทวน และเห็นว่าถ้าประชาชนและเจ้าหน้าที่สายตรวจร่วมมือกัน ก็จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมยิ่งขึ้น ส่วนเจ้าหน้าที่สายตรวจมีความกระตือรือร้นต่อการปฏิบัติงานสายตรวจ และมีทัศนนะที่ดีต่อหน้าที่ความรับผิดชอบงานสายตรวจมากกว่างานด้านอื่น ในการปฏิบัติงานนั้นเจ้าหน้าที่สายตรวจ เชื่อว่า การปรากฏกายของเจ้าหน้าที่สายตรวจจะมีส่วนในการลดอาชญากรรม ซึ่งเจ้าหน้าที่สายตรวจทุกคนมีความพอใจต่อหน้าที่และความรับผิดชอบของตน ปัญหาอุปสรรคที่ในการ

ปฏิบัติงานนั้น ส่วนใหญ่เห็นว่า อุปกรณ์ในการปฏิบัติงานมีจำนวนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น และมีสภาพไม่สมบูรณ์ เห็นควรปรับปรุงในเรื่องอุปกรณ์การปฏิบัติงาน รวมตลอดถึงในด้านสวัสดิการ และผู้บังคับบัญชาควรใส่ใจดูแลการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำการทำงาน

กนกพร บุปพาชาติ (2539, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ความหวาดกลัวอาชญากรรมของผู้หญิง” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 1. เพื่อศึกษาระดับความกลัวอาชญากรรมของผู้หญิงในเขตกรุงเทพมหานคร 2. สำรวจว่าอาชญากรรมประเภทใดที่ผู้หญิงหวาดกลัวมากที่สุด 3. ศึกษาว่าปัจจัยอะไรบ้างที่สัมพันธ์กับระดับความหวาดกลัวอาชญากรรม 4. ปัจจัยใดบ้างที่อธิบายความหวาดกลัวอาชญากรรมได้มากกว่ากัน

ตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 10 ตัวแปร ได้แก่ 1. ลักษณะของงานอาชีพ 2. ความถี่ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ นอกบ้าน 3. ลักษณะพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง 4. ช่วงเวลาในการเดินทาง 5. การรับรู้ความเสียระเบียบในละแวกบ้าน 6. การรับรู้ความเสียระเบียบในบริเวณสถานที่ทำงาน 7. การรับรู้ความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อ 8. ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม 9. การรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของผู้อื่น 10.ทัศนคติต่อประสิทธิภาพการทำงานของตำรวจ

ระเบียบวิธีวิจัย เป็นการวิจัยสำรวจแบบเจาะจงในกลุ่มผู้หญิงทั้ง 10 อาชีพ คือ อาชีพนักเรียน นักศึกษา ข้าราชการทั่วไป พนักงานรัฐวิสาหกิจ พยาบาล พนักงานเอกชน พนักงานในสถาบันการเงิน พนักงานห้างสรรพสินค้า ผู้ประกอบกิจการส่วนตัว และ ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงาน จำนวน 380 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการควบคุมข้อมูล ผลการศึกษา มีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความหวาดกลัวอาชญากรรมอยู่ในระดับปานกลาง มีจำนวน 380 คน คือ ร้อยละ 81.3

2. จากการสำรวจพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความหวาดกลัวอาชญากรรมประเภทการข่มขืน มากที่สุดเป็นอันดับ 1 รองลงมา คือ หวาดกลัวการฆาตกรรม และ การทำร้ายร่างกายตามลำดับ

3. จากการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่ายพบว่าความถี่ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ นอกบ้าน ลักษณะพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง การรับรู้ความเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อและการรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของผู้อื่น มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์ที่พบนั้น เป็นความสัมพันธ์ในระดับที่ค่อนข้างต่ำ

4. จากการวิเคราะห์ที่ถดถอยเชิงพหุ พบว่า ตัวแปรที่ร่วมกันอธิบายระดับความหวาดกลัวอาชญากรรม มีเพียง 3 ตัว เท่านั้น คือ การรับรู้เกี่ยวกับประสิทธิภาพการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของผู้อื่น มีขนาดความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม มากที่สุด รองลงมา คือ ตัวแปรลักษณะพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง และ ลำดับสุดท้าย คือความถี่ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ นอกบ้านโดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวร่วมกันอธิบาย ค่าความแปรปรวนของระดับความหวาดกลัวอาชญากรรมของผู้หญิงได้ ร้อยละ 13.88

เจริญชัย คุณชื่น (2540, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ทัศนคติของประชาชนที่มีต่องานด้านอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ : ศึกษาเฉพาะสถานีตำรวจนครบาลพลโยธิน” มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในด้านการป้องกันอาชญากรรมและการบริการให้แก่ประชาชนของเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลพลโยธิน
2. ศึกษาขอบเขตการบริหารงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลพลโยธินในด้านการป้องกันอาชญากรรม
3. ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนที่มาติดต่อ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นประชาชนที่พักอาศัยในท้องที่ความรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลพลโยธิน จำนวน 100 คน เป็นประชาชนที่มาติดต่อที่สถานีตำรวจนครบาลพลโยธิน จำนวน 100 คน และเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจประจำสถานีตำรวจนครบาลพลโยธิน จำนวน 100 นาย

ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสภาพการบริการของเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งในและนอกสถานีตำรวจนครบาลพลโยธินโดยส่วนรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนมาก ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับสภาพลักษณะของเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลพลโยธินอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนมาก ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับสภาพความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประชาชนและการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในชุมชนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนมาก และความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจเกี่ยวกับสภาพการบริการงานของตำรวจอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนมาก ส่วนความคิดเห็นที่อยู่ในระดับน้อยที่ต้องปรับปรุงคือ การลักลอบการจำหน่ายและผลิตสิ่งเสพติดในพื้นที่ ปัญหาการปราบปรามคดีที่เป็นบ่อเกิดอาชญากรรมอื่น ๆ อย่างรวดเร็วในการไปถึงที่เกิดเหตุความสามารถในการจับกุม

คนร้ายด้วยความรวดเร็ว ส่วนปัญหาเกี่ยวกับสภาพการบริการงานของตำรวจ คือ ความรวดเร็วในการหาวัสดุอุปกรณ์ของหน่วยงาน ความเพียงพอของยุทธโศปกรณ์

โชตินันท์ โชติเนตร (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ทัศนคติต่อปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบังคับการตำรวจนครบาล 7” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อศึกษาระบบการปฏิบัติงานสายตรวจรถยนต์ สายตรวจรถจักรยานยนต์ สายตรวจเรือ และสายตรวจเดินเท้า ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 เพื่อศึกษาทัศนคติต่อปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ และเพื่อแสวงหาแนวทางการปรับปรุงการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ในสังกัดกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 โดยทำการรวบรวมข้อมูลจาก เอกสารและการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตำรวจสายตรวจประจำกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 จำนวนทั้งสิ้น 165 คน โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และการสัมภาษณ์เจาะลึก (Intensive Interview) จากผู้บริหารงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ประกอบด้วยนายตำรวจชั้นสัญญาบัตร ตำแหน่งรองสารวัตร สารวัตร รองผู้กำกับการ และผู้กำกับการ จำนวน 4 นาย สถิติที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าไคแอสควร์ (Chi-square) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS โดยนำเสนอผลการศึกษาวิจัยในรูปของการบรรยายประกอบตาราง

ผลการศึกษาพบว่า ระบบการปฏิบัติงานสายตรวจของกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ รูปแบบสายตรวจรถจักรยานยนต์มากถึงร้อยละ 84.2 และชนิดในสายงานป้องกันปราบปราม ร้อยละ 83.0 ร้อยละ 51.5 มีความสนใจในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจแต่ร้อยละ 46.7 ปฏิบัติเพราะผู้บังคับบัญชาออกคำสั่งมอบหมาย นอกจากนั้นยังได้รับการฝึกอบรมในด้านเทคนิคในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจถึงร้อยละ 92.1 โดยได้รับการอบรมในด้านเทคนิคการจับกุม หลักและวิธีการตรวจตรา และเทคนิคการตรวจค้นสำหรับอุปกรณ์ในการปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ ได้แก่ ยายพาหนะ ร้อยละ 86.7 กับวิทยุสื่อสารและกุญแจมือ ร้อยละ 64.2 ทางราชการจัดทำให้ แต่อาวุธปืนต้องจัดซื้อเอง ร้อยละ 79.4 ทัศนคติต่อปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจ ในด้านความเอาใจใส่ของผู้บังคับบัญชา อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 ส่วนด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านขวัญ

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ตัวแปรต้น

ปัจจัยส่วนบุคคล

- เพศ
- อายุ
- สถานภาพการสมรส
- ระดับการศึกษา
- อาชีพ
- ฐานะทางเศรษฐกิจ (รายได้)
- ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครนครปฐม
- ประสบการณ์การตกเป็นเหยื่อด้านอาชญากรรม
- การรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อ

ทัศนคติของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครนครปฐมต่อสาเหตุความรู้สึ

หวาดกลัวอาชญากรรม

ด้านร่างกาย

- สมรรถภาพทางร่างกายที่ลดลง
- ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบ้านตามลำพัง
- โอกาสตกเป็นเหยื่อมากกว่าคนวัยอื่น
- ขาดการดูแลเอาใจใส่จากบุคคลในครอบครัว
- เคยประสบกับปัญหาอาชญากรรมมาแล้ว
- ใช้เทคโนโลยีสื่อสารไม่เป็นเมื่อเกิดเหตุอาชญากรรม

ด้านสังคม

- สังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจนตามไม่ทัน
- มีอาชญากรรมเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
- เมื่อเกิดเหตุอาชญากรรมขึ้นยากที่จะขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นได้
- มีคนแปลกหน้าผ่านเข้าออกได้สะดวก
- ผู้คนอาศัยอยู่กันอย่างตัวใครตัวมัน

ด้านสภาพแวดล้อม

- ไม่มีระบบรักษาความปลอดภัยในชุมชน
- มีการทะเลาะวิวาทให้เห็นบ่อยครั้ง
- ในชุมชนมีแหล่งมั่วสุมของยาเสพติดและแก๊งค์วัยรุ่น
- มีสถานเริงรมย์และปอนการพนัน
- มีสถานที่รกร้างหรือชุมชนแออัดในบริเวณใกล้เคียง
- มีเส้นทางเข้าออกได้หลายทางสะดวกแก่การหลบหนีของคนร้าย

ด้านที่อยู่อาศัย

- บ้านเรือนส่วนใหญ่ปลูกกันอยู่อย่างแออัด และใช้วัสดุในการสร้างราคาถูก
- ไม่มีระบบรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณที่พักอาศัย
- ที่พักอาศัยค่อนข้างเปลี่ยวและมืด ไม่มีผู้คนสัญจรไปมา

ตัวแปรตาม

ความรู้สึหวาดกลัวต่อ

อาชญากรรมของผู้สูงอายุ
ในเขตเทศบาลนคร
นครปฐม

- ทางด้านจิตใจ
- ทางด้านพฤติกรรม

ชื่อแฟ้ม: 09บทที่ 2
ไดเรกทอรี: G:\12มนัสนา
แม่แบบ: C:\Documents and Settings\admin\Application
Data\Microsoft\Templates\Normal.dot
ชื่อเรื่อง: ความหมายของอาชญากรรม
เรื่อง:
ผู้เขียน: ComSci
คำสำคัญ:
ข้อคิดเห็น:
วันที่สร้าง: 11/12/51 ๑๑/๑๒/๕๑ ๑๐:๓๘ น.
เปลี่ยนหมายเลข: 876
บันทึกล่าสุดเมื่อ: 11/06/52 ๑๑/๐๖/๕๒ ๑๒:๒๖ น.
บันทึกล่าสุดโดย: vip
เวลาในการแก้ไขทั้งหมด: 1,200 นาที
พิมพ์ครั้งสุดท้ายเมื่อ: 22/06/52 ๒๒/๐๖/๕๒ ๑๐:๕๕ น.
เป็นงานพิมพ์ที่เสร็จสิ้นขึ้นสุดท้าย
จำนวนหน้า: 84
จำนวนคำ: 23,749 (ประมาณ)
จำนวนอักขระ: 135,370 (ประมาณ)